

Budsjett-innst. S. nr. 5

(2000-2001)

Innstilling fra kommunalkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2001 vedkommende rammeområde 6 Kommunal- og regionaldepartementet, Arbeids- og administrasjonsdepartementet og Finans- og toldepartementet m.v. og rammeområde 7 Folketrygden

St.prp. nr. 1 (2000-2001, St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2000-2001) og St.prp. nr. 1. Tilleg nr. 6 (2000-2001)

Til Stortinget

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Berit Brørby, Odd Eriksen, Aud Gaundal, Einar Johansen og Leif Lund, fra Fremskrittspartiet, Torbjørn Andersen og Lodve Solholm, fra Kristelig Folkeparti, Anita Apelthun Sæle og Ruth Stenersen, fra Høyre, Sverre J. Hoddevik og Erna Solberg, fra Senterpartiet, Magnhild Meltveit Kleppa, og fra Sosialistisk Venstreparti, Helge Bjørnsen, fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2001 under de kapitler og poster som er fordelt til komiteen under rammeområdene 6 og 7. Komiteen viser til sitt ansvarsområde kommunal forvaltning og behandlingen av den årlige kommuneøkonomiproposisjonen, og har på denne bakgrunn funnet det formålstjenlig også å ta med generelle merknader om kommuneøkonomi i et eget kapittel.

1. GENERELLE MERKNADER OM KOMMUNEØKONOMIEN

1.1 Merknader fra Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at kommunalt selvstyre og likeverdige velferdstilbud til alle, uansett bosted, er viktige målsettinger. Disse medlemmer peker på at statlig detaljstyring av kommunesektoren gjennom detaljerte bestemmelser og øremerkede økonomiske tilskudd, ikke gir slikt resultat. Gjennom en styrking av kommuneøkonomien legges det opp til en videreutvikling og styrking av det offentlige velferdstilbudet, også i distriktene. Disse medlemmer vil vise til at det gjennom Regjeringens forslag legges opp til en reell vekst

i kommunesektorens samlede inntekter på 5 mrd. kroner i forhold til inntektsnivået i 2000.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen gjennom framlegget øker kommunesektorens handlingsrom ved at 2 mrd. kroner av merinntektene kommer som frie inntekter. Disse medlemmer støtter Regjeringens fremlegg om å innlemme øremerkede tilskudd tilsvarende 1,1 mrd. i kommunesektorens inntektssystem. Dette vil være et viktig bidrag for å styrke det kommunale selvstyret samt å redusere den statlige detaljstyringen av kommunesektoren.

Disse medlemmer understreker at Regjeringen har foreslått en tilleggsbevilgning på 3,4 mrd. kroner i 2001 knyttet til utvidet ferie og ny arbeidstidsavtale for lærere og støtter dette framlegget, som bidrar positivt til å styrke offentlige velferdstjenester.

1.2 Merknader fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet vil vise til de mange henvendelser som er kommet fra kommuner og fylkeskommuner i høst og som forteller om en svært vanskelig økonomisk situasjon. Mange er tvunget til å foreta nedskjæringer og reduksjon i tjenestetilbudet for å kunne lage et budsjett i balanse.

Disse medlemmer vil understreke at kommuner og fylkeskommuner er ansvarlig for det grunnleggende tjenestetilbudet i folks hverdag. Kvaliteten på dette tjenestetilbudet vil bl.a. være avgjørende for hva slags oppvekstvilkår som gis barn og ungdom og hvordan pleietrengende og syke som trenger omsorg blir tatt hånd om.

Svært mange oppgaver og nye reformer er pålagt kommunesektoren de siste årene. Når vedtakene om nye reformer er fattet i Stortinget, har det ligget som en

forutsetning at det skulle følge tilstrekkelig penger med. I ettertid viser det seg at dette ikke er tilfelle, og det viser seg at flere reformer er sterkt underfinansiert. Dette skyldes at gjennomføringen ofte er blitt dyrere enn forutsatt og at kommuner og fylkeskommuner ikke har vært i stand til å effektivisere den øvrige drift i den utstrekning som Stortinget har forventet. Manglende prisomregning av de øremerkede tilskuddene gjennom flere år har også bidratt til å forverre den økonomiske situasjonen.

Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at det er behov for å øke inntektsrammene til kommunesektoren utover Regjeringens forslag. Budsjettavtalen mellom sentrumspartiene og Arbeiderpartiet er et skritt i riktig retning og innebærer en økning av inntektsrammene med 1 mrd. kroner. Denne inntektsøkningen refererer seg til de økte utgiftene som kommuner og fylkeskommuner har til fondsavsetning i 2001 som en engangsavsetning som følge av vedtak fattet i Stortinget om endringer i barne- og etterlattepensjon. Økningen i vertskommunetilskuddet, økte bevilgninger til psykiatriplanen, økte tilskudd til godkjente opptreningsinstitusjoner og økning av tilskuddene til forebygging og behandling på rusfeltet bidrar også til å sette kommuner og fylkeskommuner i stand til å bedre tjenestetilbudet. Økning i bevilgningene til Kirkelig Fellestråd vil også avlaste de kommunale budsjettene.

Disse medlemmer viser til sine merknader i Innst. S. nr. 252 (1999-2000) (Kommuneøkonomiproposisjonen) og vil be Regjeringen komme tilbake med en vurdering av en toppfinansiering av ressurskrevende brukere i Kommuneøkonomiproposisjonen for 2002.

Disse medlemmer vil også be Regjeringen om en gjennomgang av midtskysordningen i samme dokument.

Disse medlemmer vil videre bemerke den usikkerhet som nå finnes i mange kommuner som følge av varslet iverksetting av endrede regler for fastsetting av eiendomsskattegrunnlaget for kraftproduksjonsanlegg fra 2001. Disse medlemmer vil komme tilbake til denne saken ved behandlingen av en egen sak finansministeren har varslet til Stortinget.

1.3 Merknader fra Fremskrittspartiet

Primærkommunene

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser at kommunens inntekter har økt betydelig de senere år, noe som har satt kommunene i stand til å gi sine innbyggere et bedre tjenestetilbud. Denne økningen har kommet som økt skatteinngang, som igjen har ført til at staten har redusert det kommunale og fylkeskommunale skattøret, for å øke overføringene gjennom inntektssystemet. På denne måten har staten skaffet seg stadig sterkere kontroll over kommunesektorens inntekter og fordelingen kommunene imellom. Dette har vært en uheldig utvikling som har fratatt kommunene incitament til å påvirke sine egne inntekter gjennom å markedsføre seg overfor næringslivet, og legge forholdene til rette for økt aktivitet og næringsut-

vikling. Denne uheldige utviklingen forsterkes ytterligere nå når også selskapsskatten er overført fra kommunene til staten. At regjeringen nå følger Stortingets vedtak i kommuneøkonomiproposisjonen om at en større del av kommunenes inntekter skal komme som skatteinntekter er bra, og vil få disse medlemmers støtte. Den foreslåtte økningen i det kommunale skattøret er 1, og for fylkeskommunene 0,45. Dette utgjør 5 milliarder kroner, og fører til at skatteandelen øker fra 44 til 46 pst. i 2001. Målet er en andel på 50 pst. innen 2006, men disse medlemmer mener at her er ambisjonsnivået for lavt, og at økningen både burde vært større og kommet raskere.

Disse medlemmer har som utgangspunkt at overføringene fra staten så langt mulig skal skje etter objektive kriterier. For å få til dette må en så stor del som mulig av overføringene gis som innbyggertilskudd, fordi dette er den eneste delen av overføringene som blir gitt etter slike objektive kriterier som tar hensyn til kommunenes ulike utgiftsbehov, og legger til rette for en likeverdig kommunal service i alle kommuner. Andre tilskudd som Nord-Norge tilskuddet, regionaltilskuddet og skjønnstilskuddet er motivert ut fra en distriktspolitisk tenkning som har som mål å forfordle noen kommuner på bekostning av andre.

Disse medlemmer vil vise til et par eksempler.

Eksempel 1

Loppa kommune i Finnmark og Aremark kommune i Østfold har begge ca. 1 450 innbyggere

	LOPPA	AREMARK
Innbyggertilskudd	22 095	17 947
Nord-Norge tilskudd	7 927	0
Regionaltilskudd	8 042	3 485
Skjønnstilskudd	8 466	1 811
Sum	46 530	23 243

Eksempel 2

Alta kommune i Finnmark og Kristiansund kommune i Møre og Romsdal har begge ca. 16 900 innbyggere.

	Alta	Kristiansund
Innbyggertilskudd	111 098	120 472
Nord-Norge tilskudd	93 597	0
Regionaltilskudd	0	0
Skjønnstilskudd	11 221	12 400
Sum	215 916	132 872

Det eneste av tilskuddene som er gitt etter såkalt objektive kriterier er innbyggertilskuddet, som tar hensyn til kommunenes utgiftsbehov, eller sagt med andre ord, hvor dyr kommunen er i drift, etter en lang rekke kriterier.

I tillegg kommer betydelige forskjeller i utgifter fordi Loppa og Alta kommune ikke betaler verken arbeidsgiveravgift eller el-avgift. Disse medlem-

mer ønsker å redusere disse urimelige forskjellene, ved å redusere de postene som ikke bygger på objektive kriterier. Disse medlemmers reduksjonsforslag er i år noe forsiktigere enn tidligere år, både fordi landets økonomiske situasjon er historisk god, og behovet for nedskjæringer derfor er mindre, og fordi det kan være riktig å fordele nedskjæringene over noen år slik at kommunene får anledning til å tilpasse seg det nye inntektsnivået.

Innbyggertilskuddet

Disse medlemmer foreslår å redusere innbyggertilskuddet til kommunene med en milliard. Dette er et generelt kutt som vil ramme alle kommuner, og som må sees i sammenheng med disse medlemmers samlede opplegg, som vil gi en redusert pris og kostnadsvekst som mer enn vil oppveie kuttet.

Nord-Norge tilskuddet og regionaltilskuddet

Disse medlemmer vil redusere Nord-Norge tilskuddet med 200 mill. kroner, og regionaltilskuddet med 150 mill. kroner. Disse medlemmer er prinsipielt uenig i begrunnelsen for disse poster, hvis formål er å skape ulike økonomiske forutsetninger i kommunene. Populært kalt distriktspolitikk. Dette er tiltak som favoriserer noen kommuner på bekostning av andre, og skaper store ulikheter i kommune-Norge. Videre reduserer disse medlemmer skjønnstilskuddet med 800 mill. kroner. Dette skal i sin helhet tas fra det ekstraordinære skjønnstilskuddet som er en kompensasjon til de kommuner som tapte på omleggingen av inntektssystemet i 1997, og som ikke har fått dekket dette tapet gjennom regionaltilskuddet. Beløpet for kommunene i 2001 er 1 472,4 mill. kroner, hvorav disse medlemmer altså kutter 800 mill. kroner. Dette er en kompensasjon til kommuner som etter stortingsflertallets oppfatning har fått for mye penger gjennom mange år, og som fortsatt skal forfordes på bekostning av de som gjennom mange år har fått for lite. Dette ønsker ikke disse medlemmer å være med på. Samlede netto kutt for kommunene er 1 832 248 000 kroner.

Storbytilskuddet

Disse medlemmer mener, i motsetning til regjeringen, at det er grunn til å ta hensyn til de spesielle problemer en del av de store byene har, og at dette er minst like viktig som problemene i distriktene, som er

vel ivaretatt gjennom en lang rekke ordninger. Disse medlemmer foreslår å omgjøre det spesielle hovedstadstilskuddet til et storbytilskudd, og å øke beløpet til 500 mill. kroner. Disse medlemmer foreslår også en justering av kostnadsnøkkelen for innbyggertilskuddet slik at basistillegget får halv vekt i forhold til tidligere, og at vektingen av de andre faktorene blir økt tilsvarende. Basistillegget er et likt beløp til hver kommune uansett størrelse, og er sammen med regionaltilskuddet med på å sementere kommunestrukturen i Norge. Sammen med forslaget om en reduksjon i regionaltilskuddet vil dette forslaget være med på å legge til rette for en frivillig sammenslåing av små kommuner ved at det vil gi en økonomisk gevinst, og ikke som nå et økonomisk tap.

Fylkeskommunene

For fylkeskommunene kutter disse medlemmer 2 686 100 000 kroner i innbyggertilskuddet. Det må sees i sammenheng med en utvidelse av ordningen med innsatsstyrt finansiering av sykehusene og fjerning av kryptaket som utgjør ca. 2 857 000 000 kroner og forslag om en endring av finansieringsforholdet mellom stat og fylkeskommune hva gjelder innkjøp av medisinsk teknisk utstyr til sykehusene (90 pst. stat og 10 pst. fylkeskommune, mot Regjeringens forslag om 60 pst. stat og 40 pst. fylkeskommune) som vil bety en besparelse for fylkeskommunene på 375 mill. kroner. Disse medlemmer kutter både Nord-Norge tilskuddet og skjønnstilskuddet hver med 200 mill. kroner, til sammen 400 mill. kroner, noe som gir brutto kutt for fylkeskommunene på 3 086 100 000 kroner. Balansert mot økning i innsatsbasert finansiering av sykehusene og fjerning av kryptaket samt økt statlig finansiering av sykehusutstyr vil disse medlemmers forslag for fylkeskommunene gi en økning på 146 100 000 kroner i forhold til Regjeringens forslag.

I tillegg vil disse medlemmer foreslå at staten stiller til disposisjon 1 250 000 000 kroner ekstra på et eget utenlandsbudsjett til innkjøp av sykehusutstyr.

Kommuneøkonomien samlet

Samlet for kommunesektoren vil disse medlemmers forslag innebære en reduksjon av statlige overføringer på 2,3 pst. Pris- og lønnsvirkninger av Fremskrittspartiets fullstendige budsjettforslag vil mer enn oppveie dette.

Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner

Post	Betegnelse	Gul bok	FrP	Differanse
60	Innbyggertilskudd/inntektsutjevning	29 669 007	28 669 007	-1 000 000
62	Nord-Norge tilskudd	1 041 332	841 332	-200 000
63	Regionaltilskudd	527 303	377 303	-150 000
64	Skjønnstilskudd	3 206 000	2 406 000	-800 000
65	Hovedstadstilskudd/storbytilskudd	182 248	500 000	317 752
68	Forsøk med rammefinansiering av øremerkede tilskudd	865 110	865 110	
	SUM KAP. 571	34 491 000	33 458 752	-1 832 248

Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner

Post	Betegnelse	Gul bok	FrP	Differanse
60	Innbyggertilskudd/inntekt/utgiftsutjevning	16 486 100	13 800 000	-2 686 100
62	Nord-Norge tilskudd	704 600	504 600	-200 000
64	Skjønnstilskudd	1 268 000	1 068 000	-200 000
65	Hovedstadstilskudd	127 300	127 300	
	SUM KAP. 572	18 586 000	15 499 000	-3 086 100

Innsparing og effektivisering

Disse medlemmer mener det ligger et stort potensial for innsparinger gjennom effektivisering og konkurranseutsetting innen kommunesektoren og vil arbeide for en generell ordning med momskompensasjon som gjør at private kan konkurrere med kommunalt ansatte på like vilkår. Dette vil ikke minst komme de små bedriftene i distriktene til gode. Disse medlemmer mener at de uklare ansvarsforhold som eksisterer mellom stat og kommune er uheldige. Staten pålegger kommunene oppgaver og bestemmer i stor grad deres inntekter. Det er kommunene som formelt fatter vedtak om hvordan pengene skal brukes, samtidig som de selv utfører oppgavene. Et slikt system fører nødvendigvis til at når oppgaver pålagt kommunene svikter, skylder staten på kommunenes feilprioriteringer og kommunene på statens manglende pengetilførsel. Og brukerne taper!

Øremerking

Disse medlemmer mener at innen dagens system bør staten ta det fulle og hele økonomiske ansvaret for primæroppgavene gjennom øremerkede tilskudd til kommunene. Målet må være å få et tilnærmet likt og akseptabelt nivå på skole, helse og omsorg over hele landet. Alle andre oppgaver bør kommunene få full frihet til å løse, samtidig som de får mulighet til å påvirke sine inntekter gjennom økt skatteinngang, og å redusere sine utgifter gjennom effektivisering og konkurranseutsetting.

Disse medlemmer gir kommunene økt økonomisk handlefrihet. Disse medlemmers økonomiske politikk vil bidra til økte inntekter til kommunene, blant annet gjennom økt sysselsetting og verdiskapning grunnet skatte- og avgiftsreduksjoner.

Kommunal	Regjeringen	FrP 2001	Endring	%-endring
Dagpenger m.v.	12 753 000 000	11 753 000 000	-1 000 000 000	-7,8 %
Innvandring m.v.	9 090 991 000	6 239 922 000	-2 851 069 000	-31,4 %

Disse medlemmer vil påpeke at dagens måte å utøve den kommunale virksomhet på er gammeldags og alt for lite preget av evne til nytenkning og reell omstilling. Både drift og organisering av norske kommuner blir sterkt hemmet av de rådende politiske og ideologiske holdninger hos det politiske flertallet i Norge. I tillegg har den tjenesteytende delen av kommunal sektor lenge vært fanget i et jerngrep av faglige og organisasjonsmessige interesser som effektivt har forhindret og trenert høyst nødvendig omstilling. Av disse grunner er det i dag et akkumulert og prekært behov for vesentlig omstilling på de fleste områder innen kommunal virksomhet. Disse medlemmer mener denne omstillingen primært må baseres på mest mulig markedsmessige økonomiske prinsipper og en profesjonalisering av kommunenes evne til å henvende seg til innbyggerne ved å behandle dem som kunder og ikke som klienter.

Økt effektivitet, kostnadsreduksjon og kvalitetsøkning i kommunesektoren forutsetter at det blir fri konkurranse om å utføre de ulike former for tjenester som kommunene i dag stort sett har monopol på.

Disse medlemmer er av den oppfatning at det innenfor de tradisjonelle kommunale oppgaver som kommunaltekniske tjenester, helse, eldreomsorg og skole er et økonomisk innsparingspotensial som kan realiseres gjennom utstrakt bruk av konkurransestimulering.

Konkurransestimulering medfører således at eksterne anbydere skal konkurrere på lik linje med kommunens egne ansatte (organisert i AS) på pris- og kvalitetskriterier om å utføre selve produksjonsdelen av velferdsfunksjonene innen eldreomsorg, kommunaltekniske tjenester eller utdanning.

Det er derfor nødvendig at momskompensasjonsordningen gjøres generell.

Disse medlemmer vil endre inntektssystemet til kommunene og innføre full konkurranse innenfor kommunal virksomhet.

Dagens rammefinansieringssystem fjernes og erstattes av en direkte statlig finansiering av grunnleggende velferdsgoder som helse/sosialtjenester, eldreomsorg og utdanning. Det nye finansieringssystemet for kommunal virksomhet må baseres på stykkprisprinsippet, noenlunde tilsvarende dagens innsatsfinansiering av

sykehusene, som allerede har bevist sin effektivitetsøkende virkning.

Statens oppgave begrenses således til å betale en fastsatt stykkpris til den leverandør av en spesifikk tjeneste som kunden selv velger, enten kommunen selv eller en privat tilbyder. I en slik konkurransesituasjon vil alle parter skjerpe seg og måtte konkurrere først og fremst på kvalitet og pris. Kundene får bedre kvalitet, og kommunen kan få lavere utgifter som kommer skattebetalerne til gode i form av lavere skatter og avgifter.

Disse medlemmer legger selsvagt ikke opp til at et nytt finansieringssystem kan innføres i løpet av budsjettåret 2001, men fremmer forslag om at et system for stykkprisfinansiering detaljutarbeides for så å fremmes for Stortinget til avgjørelse.

Gjennom stykkprissystemet blir de nasjonale velferdsmålene sikret en likeverdig standard slik intensjonene opprinnelig var. Kommunenes ansvar blir endret fra å være leverandør til å bli bestillere av tjenestene. En av kommunens viktigste oppgaver bør bli å ha tilsyn med at lovpålagte tjenester blir utført i tråd med lovmessige kvalitets- og kostnadskriterier som er definert av kommunen selv. Kommunen kan således konsentrere seg langt sterkere om å kontrollere kvalitetssiden i tjenestetilbudene man yter til innbyggerne.

Kundebegrepet må fortrenge det stigmatiserende klientbegrepet som i dag brukes om de som benytter seg av kommunale tjenester og hjelp.

Kommunesammenslåing

Disse medlemmer anser dagens kommunestruktur som uhensiktsmessig enkelte steder. Det er for mange små kommuner som gir en lite rasjonell drift, og medfører større administrative og driftsmessige kostnader enn nødvendig. Kommunesammenslåing må derfor vurderes som en mulighet for å hente ut besparende stordriftsfordeler i kommunesektoren.

Fylkeskommunen

Disse medlemmer ser på fylkeskommunen som et unødvendig forvaltningsnivå og går inn for å nedlegge fylkeskommunen, men beholde fylkesmannsembetet. Det er viktig å påpeke at vi ønsker en fylkesmann med mindre makt, særlig gjelder dette fylkesmannens miljøvernnavdeling.

1.4 Merknader fra Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Regjeringen i statsbudsjettet for 2001 følger opp den enighet som fremkom mellom Høyre og Arbeiderpartiet under behandlingen av kommuneøkonomiproposisjonen for 2001 og at det i tillegg kompenseres for læreroppkjøret og avsetningene til feriepenger.

Høyre støtter Regjeringens forslag til inntektsramme for kommunesektoren for 2001, men vil vise til at Høyres kommuneøkonomiopplegg ville gitt økt handlingsrom for kommunesektoren på grunn av skatte- og avgiftsopplegget. Forliket mellom Regjeringen og mellompartiene vil bidra til å øke kostnadene i kom-

munesektoren, både gjennom økt el-avgift og avgift på fyringsolje, men også gjennom virkningene av de økte prisimpulsene på bakgrunn av økt moms.

Disse medlemmer vil understreke at Regjeringen og sentrumspartiene på denne måten bidrar til at kommunene får mindre rom for de overføringene og skatteinntektene de har enn de ville gjort med Høyres opplegg. Disse medlemmer vil særlig vise til at årets kommuneopplegg er et brudd med de senere årenes vridning fra skatteinntekter til rammeoverføringer, hvor det nå i tråd med Høyres prioriteringer foreslås å øke skatteandelen fra 44 til 46 pst. Etter Høyres mening må målsettingen være å komme over 50 pst. i skatteinntekter. Samtidig er det viktig å redusere antallet øremerkede tilskudd og omgjøre disse til frie inntekter, i tråd med forslaget Høyre har fremmet over flere år. Disse medlemmer viser til at i kommuneøkonomiproposisjonen for 2001 var det flertall for å arbeide med forbedringer av overføringssystemet til kommunesektoren med sikte på å oppnå større grad av objektivitet.

Det ble ved behandlingen i Stortinget etablert flertall for flere av Høyres ønsker om forslag til endringer, først og fremst at tapskompensasjonen skal fases ut. Videre at man skal utrede endringer i inntektsutjevningen slik at utjevningen blir mer trinnsvis jo nærmere inntektsnivået når 100 pst. av gjennomsnitt. Det skal utredes om dagens system er godt nok for å avspeile problemene med spredt bosetting i fylkeskommunene. Det er også lagt føringer om at vekstkommunenes situasjon må utredes, bl.a. fordi høye kapitalutgifter gir et utgiftsbehov som ikke fanges opp av overføringssystemet. Det skal også vurderes hvordan dette ser ut for fraflyttingskommunene.

Disse medlemmer konstaterer at Arbeiderpartiet og sentrumspartiene i budsjettforliket foreslår å bevilge 29 mill. kroner i øremerket tilskudd til leirskoleopplæring.

Disse medlemmer er skuffet over at forslaget får flertall, fordi det innebærer økt statlig overstyring av kommunene.

1.5 Merknader fra Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det for Sosialistisk Venstreparti er viktig å utvikle og styrke velferdsstaten. Norge er et rikt land med stor statlig og privat rikdom. Da blir kommunal fattigdom mer synlig og grell. Norge har muligheter som nesten ingen andre land har. Derfor blir manglende løsnings av velferdsoppgaver og mangelen på framtidens skole og miljøopplæring helt uforståelig og uakseptabel for folk flest. I tillegg undergraver dette tilliten til kommunene spesielt og til politisk virksomhet generelt.

Dette medlem konstaterer at misforholdet mellom oppgaver og økonomi har økt både under regjeringen Bondevik og deres forlikspartnere, og under regjeringen Stoltenberg og deres forlikspartnere. Reformen blir underfinansiert og de som forlikes om budsjettet

velger, på tross av sine løfter om å rette dette opp, å prioritere skattelettetiltak framfor velferdsoppgavene.

Dette medlem understreker at den generelle økonomiske situasjonen i kommuner og fylkeskommuner, som følge av regjeringens opplegg for 2001, vil være meget stram. De siste årene har kommunesektoren hatt svake driftsresultater og høye underskudd før lån. De høye underskuddene tilsier at kommunesektoren vil få økt gjeldsbelastning i årene som kommer. Samtidig har lave driftsresultater medført en reduksjon i finansielle reserver, og dette vil gjøre det mer krevende for kommunen å dekke den økte rente og avdragsbelastningen. Foreløpige tall i rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi oktober 2000, viser at tall fra 1999 foreløpig indikerer at reduserte driftsoverskudd forklarer ^o av økningen i underskuddet fra 1998 til 1999, mens investeringsutviklingen forklarer om lag ⁿ av økningen. Økingen i nettogjelden for årene 1999 til og med 2001 er anslått til vel 30 mrd. kroner. Dette er forhold Regjeringa velger å overse, og Regjeringens politikk vil gjøre at konsekvensene av dette akkumuleres videre. Da vil de heller ikke ha rett i sin påstand om at kommuneøkonomien blir styrket. For de fleste kommuner og fylkeskommuner er det motsatte tilfelle.

Dette medlem vil peke på at alle mennesker skal ha lik tilgang til viktige velferdstjenester uavhengig av inntekt, sosial status eller bosted. Et godt og likeverdig velferdstilbud forutsetter en sterk offentlig sektor og en sterk kommuneøkonomi. Kommuneøkonomien er viktigst for de som har minst, og skal disse få det bedre, må kommuneøkonomien være god og sikre at skolen er gratis, at barnehageplassen og skolefritidsordningen er trygg og billig, at fritidstilbud er gratis, og at kommunene kan yte en sosialhjelp som gjør det mulig å leve et normalt liv. Med stor statlig og privat rikdom blir den kommunale fattigdommen mer og mer synlig. Dette undergraver tilliten til det arbeidet kommunene utfører.

Dette medlem viser til at kommunene de siste årene har vært nødt til å legge ned velferdstilbud som skoler, fritidsaktiviteter, redusere bemanning i helse- og omsorgssektoren, øke foreldrebetalingen i barnehager og skolefritidsordninger osv, for å saldere budsjettene sine. Dette vil også være virkeligheten i 2001 om ikke overføringene økes. Det er derfor en prioritert oppgave for dette medlem å bedre kommuneøkonomien, slik at disse viktige velferdstjenestene blir opprettholdt og styrket. En økning i de frie midlene vil også sette kommunene i stand til å løse behovet for økt boligsatsing.

Dette medlem går inn for et opplegg for kommuneøkonomien som skal sikre:

- En fremtidsrettet satsing på barn og unge, gjennom skole, barnehage og kultur
- Reduksjon av skatt på sykdom og behov, lavere egenandel i helsevesenet og på foreldrebetalingen i skolefritidsordninger og barnehagene.

- Bedre inntektsfordeling og mindre forskjeller mellom folk, ved å tilby kvalitet og økt tilgang på kommunale tjenester
- En økning i de frie inntektene i kommunesektoren slik at kommunen kan innrette sine tjenester mer i tråd med lokale behov og tilpasninger
- At kommunen er i stand til å bidra til økt boligbygging for unge og vanskeligstilte
- At kommunene får dekket sine utgifter til særlig ressurskrevende brukere.

Dette medlem vil understreke at de frie inntektene i kommunesektoren må økes vesentlig. Dette medlem vil særlig peke på at kravet om egenandel knyttet til eldresatsingen har tvunget kommunene til å kutte på tilbudet til barn og unge. Øremerkede tilskudd til eldresatsingen og psykiatrireformen skal være uten en egenandel, og de øremerkede midlene skal også priskompenseres fullt ut. Dette medlem vil vise til et utall appeller fra kommuner og fylkeskommuner landet rundt, som beskriver en svært dramatisk situasjon. Kommunene mangler frie inntekter for å løse ut de øremerkede tilskuddene. I flere år har manglende prisomregning, etterslep fra underfinansierte reformer og lønnsoppgjør, akkumulering av underskudd, mer øremerking, økt egenbetaling, salg av kommunale eiendommer og tapping av fond, ført til en svekket kommuneøkonomi. Rapporten fra Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi oktober 2000, påpeker at kommunenes faktiske utgifter til eldresatsingen synes å bli høyere enn det som ble lagt til grunn i statens kompensasjonsordning.

Dette medlem vil peke på at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har funnet rom for en øremerket bevilgning til de særlig ressurskrevende brukerne av kommunale tjenester. Dette tilskuddet er i dag lagt inn i skjønsspotten, men tilbudene til disse menneskene er fullstendig uegnet for utøvelse av skjønn. Dette er mennesker som er helt avhengig av døgnkontinuerlig hjelp og pleie, og som ofte krever spesialisert personale. Verken brukernes behov eller behovet for stabilt og kvalifisert personell, kan sikres med dagens finansiering.

Dette medlem vil vise til at selv om Regjeringens opplegg innebærer en vekst i de frie inntektene, så er disse langt på veg allerede oppspist av nye, statlige satsingsområder som fylkeskommunenes andel av den anslåtte vekst i innsatsstyrt finansiering og poliklinikkbehandling, oppfyllelse av retten til videregående opplæring for voksne, barnehagesatsing og demografisk utvikling i grunnskolen. Fellesdokumentet fra konsultasjonsmøtet mellom kommunal- og regionaldepartementet og Kommunenes Sentralforbund 16. oktober 2000, viser dette. I tabellen side 17 vises realvekst i frie inntekter, underliggende utgiftskomponenter og fastlagte effektiviseringsmuligheter. Dette medlem vil også peke på at endringer i kommunale tariffavtaler medfører at pensjonsytelsene for en del grupper i kommunesektoren blir høyere. Endringene medfører også

at flere ytelser blir omfattet av krav om fondsoppbygging. Endringene er blant annet knyttet til endringer i etterlattepensjoner og fjerning av knekkpunkt på 8 G. Dette vil gi kommunesektoren økte pensjonsutgifter i 2001, og Kommunenes Sentralforbund anslår denne utgiften til netto 1,8 mrd. kroner. Dette medlem er positiv til at forliket mellom Arbeiderpartiet og sentrum har funnet rom for å kompensere kommunenes avsetninger til pensjoner med 1 mrd. kroner.

Dette medlem vil likevel understreke at det ikke er grunnlag for å omtale en vekst i overføringene til kommunene neste år, men at det tvert imot er en inndraging av frie, disponible inntekter fra kommunesektoren, gjennom de utgifter som det ligger til grunn at kommunesektoren skal løse gjennom inntektsrammene gitt i statsbudsjettet.

Dette medlem vil peke på at kollektivtransporten er blitt rammet av de stadig knappere rammer til kommuner og fylkeskommuner. Tilstanden både på drifts- og utstyrssiden er dramatisk forverret i kollektivselskapene de siste årene. Flere og flere velger å benytte bil fremfor kollektivtransport, og det fører til at luftkvaliteten er elendig, og samfunnskostnader knyttet til kjøproblemer vokser kraftig. Dette medlem vil vise til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår en kraftig satsing på kollektivtransporten, der vi går inn for å opprette en ny finansieringsordning basert på utbetaling pr. ekstra passasjer som fraktes utover dagens nivå. Dette medlem viser også til vi i vårt alternative budsjett foreslår en null-momssats for kollektivtrafikk. Dette innebærer at kollektivselskapene blir spart for økte kostnader, samtidig som de få rett til fradrag for inngående moms. Dette betyr en betydelig økonomisk styrking av selskapene.

Dette medlem vil vise til at flere kommuner nå tvinges til å legge ned midtskyssordningen for elever i barneskolen, fordi det ikke er gitt økonomisk kompensasjon verken til kommunen eller fylkeskommunene for denne transporten. Samtidig åpnes det for mer fleksible timeplanløsninger for alle klassetrinn, og dette genererer store transportutgifter som ikke dekkes. Dette medlem ber Regjeringen gå igjennom deknningen av transportbehov knyttet til skoleskyss slik at det blir samsvar mellom intensjonen og formålet med reform 97, og økonomien til skoleskyssen.

Dette medlem ser at det er behov for omlegging av inntektssystemet for å motvirke store ulikheter i velferds-, omsorgs- og skoletilbud. Alle kommuner må settes i stand til å gi et godt tilbud. Endringer i inntektssystemet kan aldri oppveie behovet for bedre samsvar mellom oppgaver og økonomi, og samsvar mellom oppgaver, ansvar og økonomi er en forutsetning for å kunne gjennomføre nødvendige omlegginger i inntektssystemet. Inntektssystemet er blitt svært uoversiktlig. Mer av totalmidlene bør fordeles gjennom faste kriterier og tilskudd, og mindre gjennom skjønn og overgangsordninger.

Dette medlem vil peke på at folk ønsker flere og bedre tjenester. Bli kommunale tjenester for dårlige og

lite tilgjengelige, vil de med god økonomi etterspørre private tjenester. Viljen til å være med på en solidarisk finansiering av fellesgodene gjennom skattesystemet vil svekkes og presset på privatisering økes. Dette presset er størst i kommuner med vekst, fordi oppbyggingen av tjenester her henger etter befolkningsøkningen. Slik legges grunnlaget for rettmessig misnøye og nye markedsmuligheter for private tilbydere. En styrking av økonomien og en raskere og bedre dekking av utgiftene i vekstkommunene, er derfor en viktig strategi mot privatisering.

Dette medlem viser til egne forslag om nødvendig justering av virkeområde og volum på regionaltilskuddet i forbindelse med nedtrapping av ekstraordinært skjønn.

Dette medlem vil påpeke at Sosialistisk Venstreparti ønsker å redusere antall øremerkede ordninger, men mindre tilskudd som dekker spesielle ordninger og bare gjelder noen kommuner eller fylkeskommuner, må fremdeles være øremerket. Dette medlem er derfor glad for at forliket, helt i tråd med hva dette medlem gikk inn for under behandlingen av kommuneøkonomiproposisjonen, har lagt inn igjen noen av de små, øremerkede tilskuddene.

Dette medlem viser for øvrig til merknader og forslag i Innst. S. nr. 252 (1999-2000) om kommuneøkonomien 2001

Dette medlem vil vise til at reglene i skatteloven § 18-5 om verdisetting av kraftproduksjonsanlegg er endret med virkning fra og med inntektsåret 2000. De endrede verdifastsettingsreglene skal benyttes ved fastsetting av eiendomsskattegrunnlaget for kraftproduksjonsanlegg fra og med skatteåret 2001, dvs. eiendomsskatteoven § 8 trer i kraft fra 2001. Dette medlem har fått mange henvendelser på at beregninger viser betydelige skattebortfall, langt større enn det Finansdepartementet opplyste Stortinget under behandlingen av saken.

Dette medlem viser til brev av 3. november 2000 der finansministeren skriver til Stortingets presidentskap, at Skattedirektoratet har registrert det samlede skattegrunnlaget, og at dette viser at ikrafttreden av eiendomsskatteoven § 8 fra nyttår, ikke vil ha de provenyvirkinger Stortinget la til grunn rett før sommerferien. Skattedirektoratet anslår også eiendomsskatten til ca. 730 mill. kroner, dvs. 180 mill. kroner lavere enn anslått i Ot.prp. nr. 47 (1999-2000). Videre slår finansministeren fast at det trolig er de lave strømprisene som er den viktigste forklaringen på fallet i eiendomsskatteinntektene. Departementet vil likevel gå nærmere igjennom årsakene til provenybortfallet. Finansministeren konkluderer med at han finner grunn til å vurdere tiltak som kan sikre ikrafttreden som sikrer at kommunenes samlede inntekter fra eiendomsskatt i 2001 blir mest mulig i tråd med Stortingets forutsetninger. Slike tiltak vil kreve lovendring. Finansministeren tar sikte på å fremme lovforslag om dette meget raskt. Dette medlem er fornøyd med at finansministeren er kom-

met til at det er behov for en ny gjennomgang, og vil komme tilbake til saken da.

1.6 Merknader om gjeldssituasjonen i kommunesektoren

Komiteen er oppmerksom på den oppståtte ubalansen i kommunesektorens finanser. Kommunesektoren vil få underskudd også i 2001, bl.a. som følge av store investeringer og lave driftsresultater. Komiteen mener det er bekymringsfullt at lånegjelden har økt så mye de siste årene. Komiteen vil peke på at selv om noe av kommunesektorens investeringer vil kompenseres gjennom statlig refusjon, vil kommunesektoren som følge av gjeldsutviklingen ha en merbelastning som følge av økte utgifter til renter og avdrag. Komiteen vil peke på at gjeldssituasjonen er svært ulik fra kommune til kommune.

Komiteen er bekymret for gjeldsutviklingen i kommunene, i den grad den bidrar til å redusere den kommunale handlefriheten. Komiteen vil vise til at låneopptak i seg selv ikke er negativt, da det skal finansiere nye prosjekter som kommer innbyggerne til gode.

Komiteen viser ellers til at det i budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre er enighet om at Regjeringen skal komme tilbake i kommuneøkonomiproposisjonen for 2002 med en gjennomgang og drøfting av gjeldssituasjonen.

Komiteen viser også til Budsjett-innst. S. I (2000-2001), kap. 3.2.19.2.1 og Budsjett-innst. S. nr. 1 (2000-2001), kap. 6.1.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at gjelden i kommunesektoren anslås til å være om lag 95 mrd. kroner ved utgangen av 2001. Da er fordringer knyttet til aksjer og andeler i kommuneforetak og utlån til kommuneforetak holdt utenom. Tar en hensyn til disse fordringene er nettogjelden 67 mrd. kroner. Dette er tall som framkommer i det felles dokument som ble utarbeidet etter siste konsultasjonsmøte mellom Kommunal- og regionaldepartementet og Kommunenes Sentralforbund i høst. Av denne totale gjelden tilhører ca. 80 pst. av denne primærkommunene og ca. 20 pst. fylkeskommunene.

Av de 95 milliardene knytter knapt 4 milliarder seg til grunnskolereformen og 8-9 milliarder seg til eldreformen.

Disse medlemmer viser til Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi oktober 2000 som sier følgende:

"Det er et mer bekymringsfullt utviklingstrekk at driftsresultatet er betydelig svekket, og særlig at fylkeskommunene samlet sett hadde negativt netto driftsresultat i 1999. Driftsresultatet påvirkes ikke av den løpende investeringsaktiviteten, men dagens høye investeringsnivå og gjeldsoppbygging kan vanskelig gjøre en vesentlig forbedring av netto driftsresultat i

årene framover. Dette fordi nyinvesteringene vil kreve økte driftsutgifter og fordi høyere kostnadsnivå enn forutsatt innebærer at økte utgifter til renter og avdrag ikke vil bli kompensert fullt ut."

På denne bakgrunn mener disse medlemmer at det må vurderes tiltak som kan redusere gjeldsbelastningen for kommunesektoren.

Disse medlemmer viser til at Kommunenes Sentralforbund (KS) er bedt om å vurdere mulige måter å gjennomføre gjeldssanering på. Det vises spesielt til notat fra KS til Senterpartiets stortingsgruppe datert 10. september 2000 og omtalen i dette notatet av kriteriemodellen. Denne går ut på å styre midler til gjeldssanering ut fra kriteriene i inntektssystemet.

Disse medlemmer viser til spørsmål nr. 8 fra Senterpartiet til Finansdepartementet datert 31. oktober 2000 der det bes om en oversikt over fordelingsvirkningene for hver enkelt kommune og fylkeskommune av en bevilgning til gjeldssanering på 12 mrd. kroner til primærkommunene og 3 mrd. kroner til fylkeskommunene. Fordelingsvirkningene slik de er regnet ut av Finansdepartementet følger denne innstillingen som vedlegg. En gjeldssanering i størrelsesorden 15 mrd. kroner vil for eksempel lette driftssituasjonen for kommunesektoren med anslagsvis 2 mrd. kroner pr. år i flere år framover.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknader og forslag om gjeldslette i Innst. S. nr. 252 (1999-2000) Kommuneøkonomien for 2000.

1.7 Diverse merknader

Komiteen viser til at de kommuner som har færre enn 3 000 innbyggere, er utenfor det distriktpolitiske virkeområdet, og har lavere skatteinntekter pr. innbygger enn 110 pst. av landsgjennomsnittet, ikke mottar regionaltilskudd. Komiteen ber om en vurdering av disse forholdene i forbindelse med kommuneøkonomiproposisjonen for år 2002.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at kommuner som tidligere har mottatt regionaltilskudd og som passerer 3 000 innbyggere, allerede året etter vil miste dette. Regionaltilskuddet er av en slik størrelse at et bortfall over natten kan forårsake svært uheldige endringer i tjenestetilbudet. Regjeringen bes derfor i kommuneøkonomiproposisjonen for 2002 vurdere en gradvis nedtrapping av regionaltilskuddet fra fullt tilskudd til kr 0 for de kommunene som øker innbyggertallet til mer enn 3 000 innbyggere.

Flertallet viser til at hovedstadstilskuddet og regionaltilskuddet i dag blir finansiert gjennom trekk i innbyggertilskuddet. I gitte situasjoner kan det være ønskelig å øke disse tilskuddene uten at en ønsker å foreta reduksjoner i overføringene til alle kommuner. På denne bakgrunn bes Regjeringen vurdere mulighe-

ten for finansiering av hovedstadstilskuddet og regionaltilskuddet som egne ordninger uten trekk i innbyggertilskuddet for samtlige kommuner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at et flertall i forbindelse med behandlingen av Innst. S. nr. 252 (1999-2000) ba om en gjennomgang av regionaltilskudd, hovedstadstilskudd og Nord-Norge-tilskudd i kommuneøkonomiproposisjonen for 2002. Disse medlemmer viser til at de gjentatte ganger har tatt opp terskelvirkningen av regionaltilskuddet.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til de omfattende endringene i inntektssystemet som ble innført fra og med 1997. 2001 er det siste året i opptrappingsperioden og det er grunnlag for å foreta en grundig evaluering av virkningene av omleggingen slik også Stortinget har forutsatt. Det er spesielt viktig å se på valg av kriterier og vektningen av kriteriene. Disse medlemmer vil vise til at det er særlig tungdrevne, spredtbygde distriktskommuner og storbyer med store sosiale utfordringer det er grunn til å se nærmere på og hvorvidt de spesielle behov disse har er fanget godt nok opp i de kostnadsnøklene som er valgt.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen igangsette en grundig gjennomgang av virkningene av endringene i inntektssystemet for kommunene. Resultatet av denne presenteres i kommuneøkonomiproposisjonen for 2002."

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre, viser til at Regjeringen i kommuneøkonomiproposisjonen for 2001 gjennomgikk inntektssystemet, og at det ble dannet ulike flertall for videreutvikling/utredning av deler av inntektssystemet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Stortinget under behandlingen av kommuneøkonomiproposisjonen for 2001 gjorde vedtak om at det skal innføres et inndelingstilskudd som skal sikre at sammensluttede kommuner ikke får redusert rammetilskudd som følge av bortfall av basistilskudd. Inndelingstilskuddet skal ha en varighet på 10 år. Disse medlemmer viser til at ved tvangssammenslåingen av kommunene rundt Arendal, Fredrikstad, Hamar og Larvik ble overgangs- og nedtrappingsordninger av basistilskuddet avvirket etter 2 år. På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i kommuneøkonomiproposisjonen for 2002 legge fram forslag om å kompen-

sere kommunene Arendal, Fredrikstad, Hamar og Larvik for bortfall av basistilskudd for ytterligere 3 år."

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen der det framgår av punkt 27 at avtalepartene er enige om å kompensere for kommunenes avsetninger som følge av endringer i barne- og etterlattepensjoner for inntil 1 mrd. kroner. Flertallet viser til korrespondanse mellom finanskomiteen og finansministeren der finansministeren bekrefter at pengene vil bli overført gjennom inntektssystemet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti vil understreke at det nå må arbeides videre for økt objektivitet i overføringssystemet. På denne bakgrunn ønsker disse partiene at forholdet til rus- og sosiale problemer blir utredet og lagt inn i kriteriesystemet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil derfor foreslå:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere et faglig grunnlag for innarbeiding/videreutvikling av kriteriene for rus og sosiale forhold for både kommuner og fylkeskommuner for innlemming i inntektssystemet fra 2002."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti vil vise til at en enstemmig kommunalkomiteé i Budsjett-innst. S. nr. 5 (1998-1999) ba Regjeringen igangsette forsøk med "frikommuner" i forhold til sektor lovverk. Slike forsøk er ennå ikke igangsatt, disse medlemmer mener at departementet burde ha prioritert å få iverksatt slike forsøk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti vil vise til at det fortsatt er uenighet mellom enkelte kommuner og staten om kompensasjonen for investeringsutgiftene knyttet til Reform 97. Ved vedtaket om reformen ble det gitt klare løfter om kompensasjon til kommunene. Etter disse medlemmers mening er det derfor viktig at løftene følges opp, og at Stortinget får tatt stilling til den gjenstående tvisten. Disse medlemmer vil derfor foreslå følgende:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en gjennomgang av kompensasjon til kommunene for investeringene knyttet til Reform -97, med særlig vekt på de gjenstående tvistene med enkelt kommuner i forbindelse med kommuneøkonomiproposisjonen for 2002."

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at også den merkostnad som spesielt fylkeskommunene har som følge av endringer i pensjonsbestemmelsene som gjelder endret knekkpunkt burde vært kompensert

ved å øke inntektsrammen med ytterligere 550 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til egne forslag i Innst. S. nr. 252 (1999-2000) om kommuneøkonomien for 2001.

2. RAMMEOMRÅDE 6 INNVANDRING, REGIONAL UTVIKLING, BOLIG OG ARBEID

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 6. 90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4 og 6
------	------	---------	---

Utgifter i hele kroner

Kommunal- og regionaldepartementet

500	Kommunal- og regionaldepartementet (jf. kap. 3500)	199 000 000
	1 Driftsutgifter	156 800 000
	21 Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	21 400 000
	22 KOSTRA-rapporteringssystem for kommunene og fylkeskommunene	15 200 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 600 000
502	Valgutgifter	108 900 000
	1 Driftsutgifter	90 300 000
	60 Refusjon til kommuner	18 600 000
520	Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)	1 462 633 000
	1 Driftsutgifter	270 833 000
	21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	1 191 800 000
521	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521)	2 106 458 000
	60 Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	2 033 986 000
	62 Kommunale innvandreriltak	12 072 000
	70 Analyse av ressursbruk	1 600 000
	71 Kunnskapsutvikling	19 500 000
	72 Tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i>	17 000 000
	73 Tilskudd til innvanderorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	21 000 000
	74 Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	1 300 000
522	Senter mot etnisk diskriminering (jf. kap. 3522)	5 600 000
	1 Driftsutgifter	5 600 000
523	Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene	3 350 000
	1 Driftsutgifter	3 350 000
524	Utlendingsnemnda	100 109 000
	1 Driftsutgifter	56 300 000
	21 Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	43 809 000
526	Nasjonale minoriteter	2 600 000
	70 Tilskudd til nasjonale minoriteter	2 600 000
530	Arbeidstilsynet (jf. kap. 3530)	250 700 000
	1 Driftsutgifter	247 000 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 700 000
531	Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 3531)	65 300 000
	1 Driftsutgifter	56 400 000
	21 Oppdrag	6 300 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 600 000
532	Produktregisteret (jf. kap. 3532)	10 300 000
	1 Driftsutgifter	10 300 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4 og 6
533		Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern (jf. kap. 3533)	63 750 000
	1	Driftsutgifter	61 800 000
	21	Spesielle driftsutgifter	700 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	750 000
	70	Tilskudd til Norsk Brannvern Forening	500 000
534		Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m.	9 500 000
	1	Driftsutgifter	9 500 000
535		Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 3535)	25 400 000
	1	Driftsutgifter	25 400 000
536		Arbeidsmiljøtiltak	21 400 000
	21	Forsknings- og utredningsoppdrag m.m., <i>kan overføres</i>	12 500 000
	51	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	5 100 000
	70	Tilskudd til forskning og informasjon	3 800 000
537		Produkt- og Elektrisitetstilsynet (jf. kap. 3537)	52 600 000
	1	Driftsutgifter	52 600 000
538		Tilskudd til Norsk Elektroteknisk Komité	2 600 000
	70	Grunnbevilgning	2 600 000
540		Sametinget	106 900 000
	50	Sametinget	106 900 000
541		Tilskudd til samiske formål	3 430 000
	70	Tilskudd til samiske formål	3 430 000
550		Lokal næringsutvikling	265 140 000
	60	Tilskudd til utkantkommuner, <i>kan overføres</i>	18 000 000
	61	Kommunale næringsfond	93 140 000
	63	Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	154 000 000
551		Regional næringsutvikling i fylker og kommuner	507 500 000
	51	Tilrettelegging for næringsutvikling, fond, <i>kan nyttes under kap. 2425 post 51</i>	248 000 000
	55	Etablererstipend, fond	120 000 000
	57	Tilskudd til INTERREG, inkl. pilotprosjekter, fond	77 000 000
	58	Regionale samordningstiltak, fond	62 500 000
552		Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling	278 000 000
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon, m.v.	8 000 000
	53	Programmer for kompetanseutvikling, fond	90 000 000
	54	Program for vannforsyning, fond	40 000 000
	56	Omstilling og nyskaping, fond	82 000 000
	70	SIVA - utviklingsarbeid, inkubatorprogram, m.v.	32 000 000
	71	Næringshager	26 000 000
580		Bostøtte	1 577 000 000
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	1 577 000 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak	794 300 000
	60	Handlingsprogram for Oslo indre øst	50 000 000
	71	Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet, <i>kan overføres</i>	99 000 000
	73	Tilskudd til opplysning, informasjon m.m.	10 000 000
	75	Boligtilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger, <i>kan overføres</i>	591 000 000
	78	Tilskudd til utvikling av bomiljø, boligforvaltning og boligpolitikk, <i>kan overføres</i>	37 800 000
	79	Tilskudd til radonforebyggende tiltak i boliger, <i>kan overføres</i>	6 500 000
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	2 290 000 000
	60	Oppstartingsstilskudd, <i>kan overføres</i>	1 582 000 000
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag	708 000 000
587		Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 3587)	27 600 000
	1	Driftsutgifter	27 600 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4 og 6
<i>Arbeids- og administrasjonsdepartementet</i>			
1590		Aetat (jf. kap. 4590)	1 777 930 000
	1	Driftsutgifter	1 565 605 000
	21	Spesielle driftsutgifter	1 444 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	210 881 000
1591		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 4591)	1 187 021 000
	21	Evaluering, utviklingstiltak m.v., <i>kan overføres</i>	20 460 000
	70	Arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 60</i>	1 166 561 000
1592		Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede	2 556 521 000
	70	Arbeidsmarkedstiltak, drift, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1591 post 71</i>	2 517 840 000
	73	Arbeidsmarkedstiltak, investeringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	38 681 000
1593		Aetats salg av arbeidsmarkedstjenester (jf. kap. 4593)	278 400 000
	1	Driftsutgifter	278 400 000
<i>Statsbankene</i>			
2412		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615)	301 550 000
	1	Driftsutgifter	223 550 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000
	72	Rentestøtte	74 000 000
		Sum utgifter rammeområde 6	16 441 492 000

Inntekter i hele kroner

Inntekter under departementene

3520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520)	674 274 000
	2	Gebyr nødvisum	87 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	674 187 000
3521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 521)	101 500 000
	1	Tilbakevending for flyktninger	47 000 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	54 500 000
3530		Arbeidstilsynet (jf. kap. 530)	19 000 000
	1	Diverse inntekter	2 000 000
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	3 700 000
	5	Tvangsmulkt	1 000 000
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	12 300 000
3531		Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 531)	8 700 000
	1	Inntekter av laboratorievirksomhet	1 200 000
	2	Informasjon, kurs og tjenesteyting	1 100 000
	3	Oppdrag	6 400 000
3533		Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern (jf. kap. 533)	43 700 000
	2	Gebyrer	43 700 000
3535		Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 535)	16 500 000
	1	Diverse inntekter	300 000
	3	Oppdragsforskning	16 200 000
3537		Produkt- og Elektrisitetsilsynet (jf. kap. 537)	46 400 000
	1	Gebyrer	46 400 000
3587		Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 587)	11 275 000
	4	Gebyrer, godkjenningsordning for foretak for ansvarsrett	11 275 000

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4 og 6
4590		Aetat (jf. kap. 1590)	40 333 000
	4	Salgsinntekter m.m.	333 000
	80	Innfordret misbruk av dagpenger	30 000 000
	81	Innfordret feilutbetalte attføringsytelser	10 000 000
4591		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 1591)	1 660 000
	2	Opplæringstjenester	1 660 000
4593		Aetats salg av arbeidsmarkedstjenester (jf. kap. 1593)	290 400 000
	1	Driftsinntekter	278 400 000
	2	Utbytte	12 000 000
5312		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)	30 384 000
	1	Gebyrer	28 724 000
	4	Tilkjente saksomkostninger	100 000
	9	Salg av datatjenester	1 500 000
	10	Husleie, tjenesteboliger	60 000
5326		SIVA (jf. kap. 2426)	2 150 000
	71	Låneprovisjon	2 150 000

Renter og utbytte m.v.

5613		Renter fra SIVA	54 925 000
	80	Renter	54 925 000
5615		Renter fra Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)	5 995 000 000
	80	Renter	5 995 000 000
Sum inntekter rammeområde 6			7 336 201 000
Netto rammeområde 6			9 105 291 000

II

Fullmakt om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2001 kan inngå avtaler om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger med varighet utover 2001. Dersom behovet for mottaksplasser for asylsøkere og flyktninger blir større enn antatt i budsjettet for 2001, samtykker Stortinget i at Kommunal- og regionaldepartementet kan øke antall plasser i statlige mottak innenfor gjeldende rammer for etablering og drift av det statlige mottaksapparatet, selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov under kap. 520, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak.

III

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2001 kan overskride bevilgningen under:

1. Kap. 530 Arbeidstilsynet, post 1 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3530 Arbeidstilsynet, post 1 Diverse inntekter, post 6 Refusjoner og post 7 Byggesaksbehandling, gebyrer.

2. Kap. 531 Statens arbeidsmiljøinstitutt, post 1 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3531 Statens arbeidsmiljøinstitutt, post 1 Inntekter av laboratorievirksomhet og post 2 Informasjon, kurs og tjenesteyting.
3. Kap. 531 Statens arbeidsmiljøinstitutt, post 21 Oppdrag, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3531 Statens arbeidsmiljøinstitutt, post 3 Oppdrag.
4. Kap. 533 Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern, post 1 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3533, post 6 Refusjoner.
5. Kap. 535 Arbeidsforskningsinstituttet, post 1 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3535 Arbeidsforskningsinstituttet, post 1 Diverse inntekter og post 3 Oppdragsforskning.
6. Kap. 587 Statens bygningstekniske etat, post 1 Driftsutgifter, mot en tilsvarende merinntekt under kap. 3587 Statens bygningstekniske etat, post 4 Gebyrer, godkjenningssordning for foretak for ansvarsrett.
7. Kap. 2412 Den Norske Stats Husbank, post 1 Driftsutgifter, mot en tilsvarende merinntekt under kap. 5312 Den Norske Stats Husbank, post 1 Gebyrer.

IV

Omdisponeringsfullmakt i forbindelse med forsøk med regionale utviklingsprogram

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i forbindelse med forsøket med videreutvikling av regionale utviklingsprogram i Hedmark og Oppland fylkeskommuner får adgang til å omdisponere mellom følgende bevilgninger:

1. Kap. 550 Lokal næringsutvikling, post 61 Kommunale næringsfond.
2. Kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner, post 51 Tilrettelegging for næringsutvikling, fond, kan nyttes under kap. 2425 post 51.
3. Kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner, post 55 Etablererstipend, fond.
4. Kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner, post 58 Regionale samordningstiltak, fond.
5. Kap. 2425 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond og fylkeskommunene, post 51 Distriktsutviklingstilskudd, fond, kan nyttes under kap. 551 post 51.

V

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2001 kan:

1. Gi tilsagn utover gitt bevilgning for inntil 42,75 mill. kroner på kap. 581, post 71 Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet.
2. Gi tilsagn utover gitt bevilgning for inntil 160,25 mill. kroner på kap. 581, post 75 Boligtilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger.
3. Gi tilsagn utover gitt bevilgning for inntil 1 209,0 mill. kroner på kap. 586, post 60 Oppstartingsstilskudd.

VI

Bostøtte

Stortinget samtykker i at Regjeringen avvikler overgangsordningen som ble vedtatt av Stortinget 19. juni 1997, som følge av samordningen mellom botilskuddsordningen fra Sosial- og helsedepartementet og bostøtten fra Kommunal- og arbeidsdepartementet, med virkning fra og med 2001.

VII

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2001 kan:

1. Gi tilsagn for inntil 357,376 mill. kroner utover gitt bevilgning under kap. 1591 post 70.
2. Gi tilsagn for inntil 900,061 mill. kroner utover gitt bevilgning under kap. 1592 post 70.

Fullmakten skal nyttes for å sikre gjennomføringen av tiltaksaktiviteten i 2001, samt tiltaksaktivitet i begynnelsen av 2002, jf. omtale under kap. 1591 og kap. 1592.

VIII

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet kan ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

2.1 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 6*2.1.1 Innledning*

Komiteen har ved Stortingets vedtak 19. oktober 2000 fått tildelt kapitler under rammeområde 6 Kommunal- og regionaldepartementet, Arbeids- og administrasjonsdepartementet og Finans- og tolldepartementet, jf. Innst. S. nr. 2 (2000-2001). Ved Stortingets vedtak 28. november 2000 er netto utgiftsramme for rammeområde 6 fastsatt til kr 9 212 291 000, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001).

Komiteen har 2 avvikende forslag til bevilgninger under rammeområde 6, som er i samsvar med den vedtatte rammen. Disse fremgår av tabellen under kap. 2.2.

*2.1.2 Felles hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet**Arbeidsmiljø og sikkerhet*

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, er positive til økning av bevilningene til arbeidsmiljø- og sikkerhetsområdet. For å nå målet om trygge og gode arbeidsforhold, forsvarlig sikkerhet samt demokrati i arbeidslivet er økningen nødvendig.

Innvandring

Flertallet viser til at målet for flyktning-, innvandring- og integreringspolitikken er regulert innvandring, beskyttelse til flyktninger og likestilling, deltakelse og integrering. Flertallet viser til at Regjeringen forslår en økning av integreringstilskuddet til kommunenes uttalte behov. Dette vil, sammen med forslag til ny bosettingsordning, bidra til økt og hurtigere bosetting. Flertallet viser i den forbindelse til målet om at oppholdstiden i statlige mottak reduseres. Flertallet legger videre vekt på hurtigere behandling av saker etter utlendingsloven, og viser til en ny bevilgning i forbindelse med opprettelse og iverksettelse av Utlendingsnemnda fra 1. januar 2001.

2.1.3 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Budsjett-innst. S. I (2000-2001).

Distrikts- og regionalpolitikk

Disse medlemmer stiller seg bak framlegget som innebærer en økning av bevilgningene til regional og distriktspolitikken. Disse medlemmer viser til at hovedmålet med distrikts- og regionalpolitikken er å bidra til hovedtrekkene i bosettingsmønsteret opprettholdes, samt å sikre likeverdige levekår i alle deler av landet. Disse medlemmer mener at konkurranse-dyktig regionalt næringsliv er avgjørende for bosettingen i distriktene og nyskaping er avgjørende viktig. Disse medlemmer mener at utvikling av robuste lokalsamfunn er viktig for å demme opp for fraflytting og legge til rette for tilbakeflytting.

Bolig og bomiljø

Disse medlemmer viser til at vi ser en kritisk situasjon på boligmarkedet for mange grupper. Dette er bakgrunnen for at Kommunal- og regionaldepartementet i sommer la frem et dokument om en solidarisk boligpolitikk. Dette dokumentet reiser, med utgangspunkt i den etablerte rolledeling i boligpolitikken mellom stat, kommuner og private aktører, 17 utfordringer til staten og 15 utfordringer til kommunene om sentrale innslag i en solidarisk boligpolitikk. Disse medlemmer slutter seg til innholdet i dokumentet og ser det som et tjenlig grunnlag for boligpolitikken fram mot en senere stortingsmelding som vil komme etter at det regjeringsoppnevnte boligutvalget har levert sin innstilling.

Disse medlemmer konstaterer med tilfredshet at Regjeringens forslag til statsbudsjett følger opp de retningsvalg og prioriteringer som lå i dokumentet "En solidarisk boligpolitikk". Gjennom økning av Husbankens låneramme fra 11 til 13 mrd. kroner, er det skapt rom for bygging av flere nye boliger, høyere låneutmåling og en betydelig økning i etableringslån og kjøpslån rettet mot unge og vanskeligstilte. Disse medlemmer vil særlig peke på viktigheten av at Husbankens ordning med oppføringslån skal få en større rolle i storbyer og pressområder. Gjennom økningen i boligtilskuddet på 152 mill. kroner er det skapt rom for tilskudd til betydelig flere boliger for bostedsløse, flyktninger, unge og vanskeligstilte. Disse medlemmer vil peke på at det med dette er lagt et godt grunnlag for at kommunene kan øke sin boligsosiale innsats og forventer at dette skjer.

Disse medlemmer viser til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001), kap. 3.1.2.1.1 hvor en er blitt enige om å opprettholde ordningen med bostøtte for lys og varme etter sjablon i tillegg til økningen av bostøttetaket på 5 000 kroner som Regjeringen foreslo.

Disse medlemmer mener forsøket med lavinnskuddsboliger må fortsette da dette er et godt tilbud særlig til unge. Disse medlemmer vil imidlertid henstille til at problemstillingen omkring begrensning i botid finner sin løsning, da det kan være juridisk uheldig å tidfeste botid i en bolig en selv eier.

Disse medlemmer mener det fortsatt må være stor fokus på livsløpsstandard på boliger. Utviklingen går i riktig retning når en ser på Husbankens tall, men det er ennå slik at en stor del av boligmassen ikke er tilgjengelig for funksjonshemmede. Disse medlemmer ser det som naturlig at en i behandlingen av en egen boligmelding i 2002 omhandler denne problemstillingen.

Arbeidsmarked

Disse medlemmer mener vår viktigste oppgave er å bekjempe arbeidsledighet og sosiale forskjeller. Disse medlemmer viser til at "Arbeid til alle" og gode velferdstjenester er grunnlaget for fordelingspolitikken. Disse medlemmer vil peke på at arbeidsmarkedet må organiseres slik at det ikke støter stadig flere og yngre mennesker ut i en trygdetilværelse, og støtteordningene må innrettes slik at de oppmuntrer til aktivitet og deltakelse. Disse medlemmer vil ha et arbeidsliv med plass til alle. Disse medlemmer viser til at svak arbeidsevne på ett område, ikke behøver bety redusert arbeidsevne på et annet. Disse medlemmer vil peke på at arbeidslinjen innebærer at folk skal motiveres til å fortsette i lønnsarbeid framfor å gå på trygd. Dette innebærer etter disse medlemmers mening at arbeidslivet må organiseres inkluderende, og at trygdesystemet må legge til rette for å kombinere arbeid og trygd.

2.1.4 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet ser det som viktig å opprettholde bosettingsmønsteret og vil peke på at distriktspolitikken er et viktig virkemiddel for å bidra til stabil bosetting. Disse medlemmer vil vise til at det er viktig å legge til rette for attraktive arbeidsplasser og bomiljø også i distriktene. Dette er nødvendig for å rette opp den skjeve alders- og kjønnsbalansen som vi har i mange distrikter.

Disse medlemmer vil understreke at det er viktig at alle har mulighet til å skaffe seg en god bolig. Disse medlemmer vil peke på at en del mennesker har så dårlig boevne at de trenger bolig hvor det er bemanning tilstede. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at kommunene utarbeider gode boligplaner hvor de ivaretar de ulike gruppene som trenger bolig. Disse medlemmer mener at Husbanken må brukes målrettet for å hjelpe personer som selv har vanskelig for å finansiere egen bolig. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at de enkelte tiltakene i Husbanken brukes fleksibelt.

Disse medlemmer er glad for at det gjennom budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og senterpartiene er blitt flertall for å beholde sjablonbeløpet til lys og varme i bostøtten til de pensjonistene som har lavest pensjon. Disse medlemmer ser på bostøtten som et målrettet økonomisk virkemiddel. Disse medlemmer vil imidlertid peke på at det må

arbeides videre med å utvikle bostøtten slik at den oppleves rettferdig ut fra egen inntekt og boutgift.

Disse medlemmer ser det som viktig at det satses på å bedre arbeidsmiljøet og derved bidra til at færre blir sykemeldte. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å beholde et høyt antall arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede, da det er viktig at den enkelte får prøvet ut sin arbeidsevne og finne eventuelle alternative yrker.

2.1.5 Hovedprioriteringer fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine generelle merknader om kommuneøkonomi foran under kap. 1.3, til generelle merknader under de enkelte programkategorier i denne innstillingen, og til merknader og forslag fra Fremskrittspartiet i Budsjett-innst. S. I (2000-2001) og Budsjett-innst. S. nr. 5 (1999-2000).

2.1.6 Hovedprioriteringer fra Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre vil peke på at Regjeringens forslag til statsbudsjett var et massivt angrep på verdiskapningen i Norge. Gjennom skatte- og avgiftsøkninger vil Regjeringens politikk ha bidratt til færre arbeidsplasser i distrikts-Norge i privat sektor, vanskeligere vilkår for nyetablere av familieeide bedrifter, store problemer for reiselivsnæringen osv.

For å nullstille Regjeringens negative budsjettoppbygg og sikre en vekstkraftig norsk økonomi for fremtiden hadde det vært behov for større omprioriteringer også på budsjettets utgiftsside. Høyre forslår derfor at det på rammeområdet 6 skulle bevilges 7 687 542 000 kroner som er om lag 1 418 mill. kroner lavere enn det beløp Regjeringen foreslo. Høyres budsjettopplegg innebar at istedenfor selektive tiltak i distriktpolitikken finansiert over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett ville Høyre gjennom radikalt bedre rammebetingelser og økt satsing på samferdsel og veibygging bidra til utvikling av distriktene. Et konkurransedyktig skatte- og avgiftsnivå og en oppdatert infrastruktur gir klart bedre virkninger enn diverse tilskudd og kunstige åndedrett til utvalgte bedrifter. Særlig klart kan man se dette overfor reiselivsnæringen hvor Regjeringen foreslo en trippel smell; med moms på overnatting og transport, økt el-avgift og en ekstra-ordinær arbeidsgiveravgift på 1,5 pst. på en arbeidsintensiv bransje. Høyre foreslo derfor å redusere lokal og regional næringsutvikling med 520 mill. kroner til fordel for bedre rammebetingelser. Videre foreslo Høyre et lavere gjennomsnittlig antall arbeidsmarkedstiltak (436 mill. kroner) og en effektivisering av offentlig forvaltning på ulike nivåer på til sammen 362 mill. kroner. I tillegg har Høyre hele tiden vært motstander av å oppnevne en egen klagenemnd for utlendingssaker og foreslått den avvirket. I tillegg prioriterte Høyre å opprettholde bevilgninger til bostøtte med 160 mill. kroner. Regjeringens forslag om reduksjon av bevilgningen til bostøtte ved å fjerne sjablonen til lys og varme rammer særlig pensjonister med høye boutgifter og

høye brenselutgifter. Høyre var ved behandlingen av denne saken i 1996, uenig i at bostøtten til pensjonister skulle samordnes med den vanlige bostøtteordningen fordi bostøtten til pensjonister var et målrettet instrument for å gi inntektsheving til de pensjonister med lave inntekter som hadde det vanskeligst. Behovet for å opprettholde dette understrekes av flertallets heving av el-avgiften. I tillegg har Høyre i sitt budsjettforslag foreslått å øke bevilgningen på UDIs driftsbudsjett på 9 mill. kroner øremerket på tiltak for å bedre situasjonen for mindreårige asylsøkere.

Disse medlemmer vil vise til at de i høst har fremmet tre Dokument 8-forslag for Stortinget som innebærer omlegging av politikken innenfor de omtalte budsjettposter. Høyre har fremmet forslag om å omgjøre Husbanken til en førstegangsetablerer bank. Samt foreslått en mer liberal arbeidsinnvandring og prøveprosjekt med andre metoder for å formidle og kvalifisere grupper av arbeidssøkere som har ulike typer yrkeshemninger. Mangelen på arbeidskraft hemmer i dag både privat og offentlig sektor. For Høyre er det vesentlig å øke tilgangen på arbeidskraft gjennom en lang rekke tiltak, både innvandring og tiltak som mobiliserer den arbeidskraftreserven vi i dag har. Dokumentforslagene er et ledd i dette. I tillegg ønsker disse medlemmer at det gis økt mulighet for pensjonister mellom 67 og 70 år å kombinere arbeid og pensjon, innstramme AFP-ordningen, raskere studieprogresjon, øke arbeidet for å få flere uføre tilbake til arbeid. I tillegg vil konkurransutsetting og effektivisering frigi arbeidskraft.

2.1.7 Hovedprioriteringer fra Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil peke på at Sosialistisk Venstreparti innenfor sitt alternative budsjett for 2001 har prioritert boligsatsing, en statlig toppfinansiering av særlig ressurskrevende brukere av kommunale tjenester, økning i kollektivsatsingen og en betydelig økning i kommunenes frie inntekter innenfor kommunale og regionaldepartementets budsjett.

Dette medlem vil vise til forslag fremmet under rammeområde 6 i Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett om å øke bevilgningen på kap. 581 post 75 Boligtilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger, med 591 mill. kroner og på kap. 581 ny post 79 Straksboliger, med 50 mill. kroner. Dette vil sammen med Regjeringens forslag gi 3 000 flere utleieboliger. I tillegg øker dette medlem kap. 580 post 70 Bostøtte, med 60 mill. kroner.

Dette medlem vil understreke at bygging av lavinnskuddboliger må fortsette.

Dette medlem foreslår 10-årsplan for en miljøvennlig og moderne transportsektor. Dette kan gjøres gjennom en kraftig økning i satsingen på kollektivtrafikken gjennom økt tilskudd. For at dette skal resultere i en reell overgang fra privatbil til kollektivtrafikk, foreslår dette medlem et system der deler av tilskuddene til kommunen frigjøres først når en økning i

passasjergrunnlaget kan dokumenteres. Dette medlem vil også styrke fylkeskommunenes mulighet til å forbedre veinettet, noe som også fører til mindre drivstoff-forbruk, og en mer effektiv transport.

Norge mangler arbeidskraft. Det norske arbeidsmarkedet er stramt. Bedriftene melder om mangel på arbeidskraft. Svak tilgang på undervisnings- og helsepersonell svekker velferdstjenestene, og gjør videre utbygging av helse-, omsorgs- og utdanningssektoren vanskeligere. Samtidig er det fortsatt ledige hender som ikke tas i bruk. Hovedutfordringen er å kvalifisere de som vil og kan jobbe mer, til de jobbene som står ledige.

Sosialistisk Venstreparti legger fram en sysselsettingspakke som skal bedre tilgangen på arbeidskraft. Mens hovedutfordringen i sysselsettingspolitikken historisk har bestått i å skape flere jobber, består den nå i å finne folk som kan fylle de ledige jobbene. Dette medlem viser til egne forslag i finansinnstillingen om en sysselsettingspakke.

Dette medlem vil vise til at Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett vil øke antall tiltaksplasser. Det er viktig å merke seg at mange unge blir uføretrykdet, og at ledigheten blant funksjonshemmede har vært stabilt høy og økende, selv i perioder der ledigheten i andre grupper har gått ned. Ledigheten er også høy blant innvandrere. I Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett foreslo vi å øke bevilgningene på kap. 1592 post 70 med 10 mill. kroner, og vi bevilger på kap. 1591 post 73 Jobbskapingprosjekt, 13 mill. kroner. I tillegg foreslås innføring av "Green Card-ordning" - med åpning for arbeidsinnvandring fra land utenfor EØS.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i flere år har foreslått en øremerket bevilgning til de særlig ressurskrevende brukerne av kommunale tjenester. Dette tilskuddet er i dag lagt inn i skjønnsporten, men tilbudene til disse menneskene er fullstendig uegnet for utøvelse av skjønn. Dette er mennesker som er helt avhengig av døgnkontinuerlig hjelp og pleie, og som ofte krever spesialisert personale. Verken brukernes behov eller behovet for stabilt og kvalifisert personell, kan sikres med dagens finansiering. I Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett bevilger vi på kap. 571 post 69 Tilskudd til særlig ressurskrevende brukere, 587 mill. kroner.

Dette medlem vil understreke at distriktpolitiske hensyn må inn i vurderingen av alle saker. Kommuneøkonomi og redusert arbeidsgiveravgift er bærebjelker i norsk distriktpolitikk. Et godt og likeverdig velferdstilbud i hele landet forutsetter en sterk offentlig sektor og en sterk kommuneøkonomi. Dette er også viktige forutsetninger for næringsetablering. Dette medlem vil peke på at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett går imot Regjeringens forslag til kutt i bevilgningene til næringssetablering i distriktene. Desentralisering av makt og økonomiske virkemidler er helt nødvendig for å styrke det lokale selvstyre.

Samordning på statlig nivå vil aldri gi rom for lokale valg og tilpasninger.

Dette medlem vil vise til at rammetilskuddet blir økt i Sosialistisk Venstrepartis forslag til statsbudsjett med 2 923 mill. kroner, fordelt på 1 945 mill. til kommunene og 978 mill. til fylkeskommunene. Andre tilskudd øker med 1 719 mill. kroner. Det samlede opplegget i vårt budsjettforslag vil gi kommunesektoren en vesentlig økning i de frie inntektene, noe som vil gi kommunene rom til å opprettholde og styrke tjenestetilbudet, og vil gi kommunene i langt større grad anledning til selv å satse ut fra lokale prioriteringer av tjenestetilbud. Lokaldemokratiet må tas på alvor, og lokalpolitikkerne våre vet best hvor skoen trykker.

Dette medlem vil for øvrig vise til merknader og forslag under de enkelte kapitler.

Dette medlem viser til egne forslag i Budsjett-innst. S. I (2000-2001) om at ramme 6 bevilges med 10 191 791 000 kroner som er en økning på 1 086 500 kroner i forhold til det beløp som følger av Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2000-2001) med tilleggsproposisjoner.

2.1.8 Subsidiære prioriteringer innenfor den vedtatte rammen

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil innenfor den ramme som forliket mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene legger, foreslå visse endringer i bevilgningene. Disse medlemmer vil vise til at disse partier er imot oppretting av klagenemnden for utlendingssaker. På denne bakgrunn går disse medlemmer imot å bevilge midler til kap. 524 Utlendingsnemnda.

Disse medlemmer ønsker i stedet en ordning der Kommunal- og regionaldepartementet er klageinstans i utlendingssaker. Det vil skape et behov for økte ressurser i departementet og disse medlemmer foreslår derfor å øke bevilgningen til Kommunal- og regionaldepartementet med 10 mill. kroner i forhold til forliket.

Disse medlemmer vil vise til Høyres prinsipale budsjett, der det ble foreslått å øke bevilgningen til Utlendingsdirektoratet med 9 mill. kroner for å styrke innsatsen for mindreårige asylsøkere og gjentar dette forslaget.

Forliket innebærer en økning i el-avgiften med 2,5 øre pr. kWh, men uten at sjablonen for lys og varme i bostøtteordningen blir justert i forhold til økningen i el-avgiften. For å motvirke økningen av el-avgiften foreslår disse medlemmer å øke bevilgningen til bostøtteordningen med 20,3 mill. kroner i tillegg til økningen på 160 mill. kroner som følge av at sjablonbeløpet for lys og varme i bostøtteordningen ikke tas bort.

I forhold til vedtatt ramme for rammeområde 6 har disse medlemmer ytterligere 58 409 mill. kroner til disposisjon. Disse medlemmer ønsker å bruke disse midlene til å styrke innsatsen innen arbeidsmarkedstiltak blant yrkeshemmede og foreslår å øke

bevilgningen til kap. 1592, post 70 med 58 409 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at forliket har vedtatt alle poster ned til minste detalj og at behandlingen i komiteen derfor ikke kan føre til endringer i bevilgninger. Det har derfor ingen hensikt å fremme avvikende tallforslag.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti har prioritert boligsatsing for vanskeligstilte framfor en statlig sponning av et nærings- og boligprosjekt for noen av landets rikeste. Dette skjer ved at kap. 552 post 91 foreslås omdisponert fra investering i IT-Fornebu til kapital i et statlig boliginvesteringsselskap.

Dette medlem vil derfor subsidiært stemme for flertallets forslag til ramme 6. Sosialistisk Venstrepartis prinsipale forslag framgår av Budsjett-innst. S. I (2000-2001).

2.1.9 Oppsummering av fraksjonenes omprioriteringer innenfor den vedtatte rammen

Komiteen viser til at i samsvar med forretningsordenens § 19 femte ledd, jf. Innst. S. nr. 243 (1996-1997), skal bare de forslag som summerer seg til den rammen for rammeområde 6 som er vedtatt ved behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2000-2001) tas opp til votering ved behandling av denne innstillingen.

Komiteen viser videre til at det av talloppstillingen nedenfor under kap. 2.2 framgår at forslagene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, og forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre, summerer seg til den nettosum som er vedtatt for rammeområde 6 ved behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2000-2001).

Komiteen viser til at flertallsforlaget fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet er ført opp under komiteens tilråding under kap. 5, mens forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre er ført opp under forslag fra mindretall under kap. 4 i innstillingen.

2.2 Komiteens merknader til de enkelte kapitler under rammeområde 6

Fraksjonenes forslag til disponering av rammeområde 6 (innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid), samt forslag fra Regjeringen. Bare poster med avvik fra Regjeringens forslag er med. Avvikstall i parentes. 90-postene inngår ikke i kapitlene. Tall i tusen kroner.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4 og 6	Ap, KrF, Sp, SV	FrP, H
500		Kommunal- og regionaldepartementet (jf. kap. 3500)	199 000	198 200	209 000
	1	Driftsutgifter	156 800	156 000 (-800)	166 800 (+10 000)
520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)	1 462 633	1 462 033	1 471 633
	1	Driftsutgifter	270 833	270 233 (-600)	279 833 (+9 000)
521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521)	2 106 458	2 087 258	2 087 258
	60	Integreringstilskudd	2 033 986	2 016 986 (-17 000)	2 016 986 (-17 000)
	71	Kunnskapsutvikling	19 500	17 300 (-2 200)	17 300 (-2 200)
524		Utlendingsnemnda	100 109	99 109	0
	1	Driftsutgifter	56 300	55 300 (-1 000)	0 (-56 300)
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	43 809	43 809 (0)	0 (-43 809)
530		Arbeidstilsynet (jf. kap. 3530)	250 700	249 500	249 500
	1	Driftsutgifter	247 000	245 800 (-1 200)	245 800 (-1 200)
536		Arbeidsmiljøtiltak	21 400	20 400	20 400
	21	Forsknings- og utredningsoppdrag m.m.	12 500	11 500 (-1 000)	11 500 (-1 000)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4 og 6	Ap, KrF, Sp, SV	FrP, H
551		Regional næringsutvikling i fylker og kommuner	507 500	506 500	506 500
	58	Regionale samordningstiltak, fond	62 500	(-1 000)	(-1 000)
				61 500	61 500
				(-1 000)	(-1 000)
552		Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling	278 000	275 000	275 000
	56	Omstilling og nyskaping, fond	82 000	(-3 000)	(-3 000)
				79 000	79 000
				(-3 000)	(-3 000)
580		Bostøtte	1 577 000	1 737 000	1 757 300
	70	Bostøtte	1 577 000	(+160 000)	(+180 300)
				1 737 000	1 757 300
				(+160 000)	(+180 300)
581		Bolig- og bomiljøtiltak	794 300	790 500	790 500
	71	Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet	99 000	(-3 800)	(-3 800)
				97 000	97 000
	73	Tilskudd til opplysning, informasjon m.m.	10 000	(-2 000)	(-2 000)
				9 000	9 000
	75	Boligtilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger	591 000	(-1 000)	(-1 000)
				591 000	531 000
	77	Ny post	0	(0)	(-60 000)
				0	60 000
	78	Tilskudd til utvikling av bomiljø, boligforvaltning og boligpolitikk	37 800	(0)	(+60 000)
				37 000	37 000
				(-800)	(-800)
1590		Aetat (jf. kap. 4590)	1 777 930	1 757 930	1 757 930
	1	Driftsutgifter	1 565 605	(-20 000)	(-20 000)
				1 545 605	1 545 605
				(-20 000)	(-20 000)
1592		Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede	2 556 521	2 556 521	2 614 930
	70	Arbeidsmarkedstiltak, drift	2 517 840	(0)	(+58 409)
				2 517 840	2 576 249
				(0)	(+58 409)
2412		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615)	301 550	300 150	300 150
	1	Driftsutgifter	223 550	(-1 400)	(-1 400)
				222 150	222 150
				(-1 400)	(-1 400)
		Sum utgifter	16 441 492	16 548 492	16 548 492
				(+107 000)	(+107 000)
		Sum inntekter	7 336 201	7 336 201	7 336 201
				(0)	(0)
		Sum netto	9 105 291	9 212 291	9 212 291
				(+107 000)	(+107 000)

Hva angår de kapitler som ikke er omtalt under har komiteen ingen merknader, og slutter seg til Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2000-2001) med Tillegg nr. 4 og 6.

Programkategori 13.10 Administrasjon m.m.

2.2.1 Kap. 500 Kommunal- og regionaldepartementet

Det foreslås bevilget kr 199 000 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001) kap. 3.1.2.1.1, og har i sitt forslag til rammevedtak, jf. talloppsett foran under kap. 2.2, ført opp en reduksjon på kap. 500 post 1 med kr 800 000 i forhold til Regjeringens forslag, slik at det bevilges kr 156 000 000 under post 1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under kap. 2.1.8 foran i innstillingen, og støtter forslaget fra flertallet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil vise til at de ikke støtter opprettelsen av en Utlendingsnemnd for klagesaker på vedtak i UDI, men mener at behandlingen av klager fortsatt skal tilligge departementet. Disse medlemmer foreslår derfor post 1 økt med 10 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til forslag om å opprette et statlig boliginvesteringsselskap. Det foreslås her opprettet en post på Kommunal- og regionaldepartementets budsjett med dette formål, post 90 Statens boliginvesteringsselskap som bevilges med 165 mill. kroner. Regjeringen bestemmer selv om dette selskapet skal ligge direkte under departementet, være en egen enhet eller legges til Husbanken.

2.2.2 Kap. 502 Valguttgifter

Det foreslås bevilget kr 108 900 000.

Komiteen støtter Regjeringens bevilgningsfor-
slag.

Komiteen vil vise til at St.prp. nr. 1 (2000-2001) ikke synliggjør kommunenes økonomiske utgifter ved gjennomføringen av stortingsvalg. I brev til kommunalkomiteen fra Kommunal- og regionaldepartementet av 24. november 2000 blir dette forhold synliggjort. Komiteen vil komme tilbake til dette forholdet ved behandling av sak vedrørende Valglovutvalgets innstilling.

Programkategori 13.20 Innvandring

2.2.3 Generelle merknader om programkategori 13.20 Innvandring

Komiteen viser til at Kommunal- og regionaldepartementet overtok det politiske og konstitusjonelle ansvaret for asyl- og flyktningepolitikken i sommer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at samfunnet vårt er flerkulturelt, noe som stiller krav til gjensidig toleranse og respekt. Alle må respektere et slikt mangfold, samtidig som likeverd, rettssikkerhet, yringsfrihet, likestilling mellom kjønnene og barns rettigheter, er grunnleggende verdier i Norge.

Videre viser flertallet til at en del innvandrere og flyktninger har problemer på arbeidsmarkedet, og opplever at deres kompetanse ikke blir verdsatt og benyttet. Andre blir møtt med skepsis og mistenksomhet, og i grove tilfeller trakassert eller mobbet. Å skaffe seg bolig er heller ikke lett for mange. Folk med en annen bakgrunn enn den norske, blir til dels møtt med for-

dommer. I noen tilfeller skyldes dette uvitenhet. Andre ganger handler det om rasistiske holdninger. Uansett må dette bekjempes.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil fremheve at alle mennesker er født frie og like i verdighet og rettigheter, uavhengig av rase, farge, opprinnelse eller oppfatninger.

Disse medlemmer mener at bedømmelse av andre mennesker må bygge på hva de gjør, snarere enn på hvem de er eller hvilken bakgrunn de har. En persons egenskaper er knyttet til det enkelte menneske, ikke hudfarge, religion eller opprinnelse. Fordi alle mennesker er født forskjellige, mener disse medlemmer at et samfunn som bygger på likeverd må respektere menneskers ulike egenart, kultur, holdninger, erfaringer og livsførsel.

Disse medlemmer mener at alternativet til mangfold er ensartethet, og en politikk for ensretting innebærer å legge føringer eller begrensninger på menneskers liv. En politikk for toleranse og respekt for mangfold åpner derimot for at vi som enkeltmennesker kan leve i tråd med vår individuelle egenart, at vi kan tro, mene og ytre det vi ønsker, velge mellom alternativer, søke å realisere våre personlige drømmer og la oss berike av de impulser mangfoldet rundt oss bringer med seg.

For disse medlemmer er uttrykket: "Min frihet slutter der din begynner" en leveregele. Dette betyr at disse medlemmer ønsker å tillate mennesker å leve sine egne liv, så lenge det ikke går ut over andre. Dette gir stor grad av frihet, men er samtidig innskrenkende. Disse medlemmer aksepterer ikke at man for eksempel kan leve ut sin kultur og religion hvis dette medfører krenkelse eller overgrep mot medmennesker. Da mener disse medlemmer at man må stå opp for det enkelte menneske og mot den kultur, livsoppfatning eller religion som tillater at noen mister sin frihet. Det må alltid være hensynet til det enkelte menneske og dets frihet og rettigheter som må være avgjørende for den politikk som føres.

Disse medlemmer står for en politikk som bygger på den liberalistiske idé som prioriterer alle menneskers rett til å leve som frie og selvstendige individer, så lenge de ikke uberettiget griper inn i andres rett til fri og selvstendig livsutfoldelse.

Disse medlemmer er sterkt engasjert i å hjelpe flyktninger, men mener at de best kan hjelpes i sine geografiske og kulturelle nærrområder. I stedet for å ta flyktningene til Norge, bør Norge bidra til å dekke utgifter til flyktningemottak i land i flyktnings nærrområder. Disse medlemmer foreslår derfor å øke bevilgningene til humanitær bistand og nødhjelp til flyktninger.

Disse medlemmer vil begrense mottaket av flyktninger til Norge utenfra den vestlige kulturkrets til 1 000 personer pr. år. Dette omfatter de som får opphold på humanitært grunnlag, familiegjennforening og flyktninger. Disse medlemmer mener at det er

svært vanskelig å få til en fungerende integreringspolitikk med et større mottak enn dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til at Fremskrittspartiet systematisk kutter i alle tiltak som fremmer inkludering og integrering og er mest interessert i å bevilge penger til å få sendt flyktninger ut av landet. Det er derfor bemerkelsesverdig at et parti som sier de er engasjert i å hjelpe flyktninger og mener det best kan skje i deres kulturelle og geografiske nærrområder, kutter i bistandsbudsjettet med 6,7 mrd. kroner. Dette er nettopp penger som kunne vært brukt til å bedre forhold i fattige land og hindret uro, krig og flyktningestrømmer. I tillegg bruker Fremskrittspartiet 827 mill. kroner av U-hjelpen i Norge for å finansiere utgifter til flyktninger her i landet istedenfor å styrke hjelpen til flyktninger, utviklings- og nødhjelp ute. Dette svekker hjelp til flyktninger både ute og hjemme og dokumenterer til fulle innholdet i Fremskrittspartiet politikk.

Dette medlem viser til at framtidens samfunn vil være flerkulturelle. Vår politikk på dette området må ha det som et positivt utgangspunkt og være åpen og inkluderende. Den generelle politikken må redusere konflikter, skape gode møteplasser og arenaer for fellesskap.

Dette medlem vil peke på at det er viktig at regelverket rundt innvandring og integrering innrettes slik at det signaliserer en positiv holdning til mennesker som vil bo en tid i Norge. Nå kan en få inntrykk av at en er mest innstilt på at alle som kommer til Norge kan mistenkes å ha vondt i sinne. Dette medlem vil også understreke behovet for å inkorporere barne- og kvinnekonvensjonen i norsk lov. Dette ble da også anbefalt av FN's komité for barns rettigheter, en inkorporering etter mønster av menneskerettighetsloven. Barnekonvensjonen slår fast at i alle saker der barn er innblandet, skal det handles til det beste for barna. Dette medlem vil særlig understreke at hensynet til barnas beste må ligge som en klar føring i asylbehandlingen.

Ulike tilskuddsordninger

Komiteen mener at asyl- og flyktningepolitikken i Norge de siste årene har vært preget av for lange opphold i asylmottak for asylsøkere og flyktninger. Dette skyldes i hovedsak at behandlingen av asylsøknader tar lengre tid enn forutsatt, og at det har tatt uforholdsmessig lang tid å få bosatt flyktninger i kommunene, og komiteen vil derfor prioritere tiltak for å få redusert saksbehandlingstiden.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i Regjeringens budsjettforslag er foreslått en økning i både integreringstilskuddet, de ekstra tilskuddene til bosetting av eldre og funksjonshemmede flyktninger, den generelle lånerammen til Husbanken og boligtilskuddet.

Flertallet mener at disse tiltakene vil føre til at kommunene får et bedre grunnlag til å ta et solidarisk ansvar for å bosette flyktninger.

Komiteen vil vise til at Stortinget ved behandlingen av Budsjett-innst. S. nr. 5 (1999-2000) vedtok følgende:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram for Stortinget en gjennomgang og evaluering av asyl-, innvandrings- og integreringspolitikken.

Evalueringen må inneholde avdekking av flaskehalser i:

- saksbehandlingen av søknader
- bosetting i kommuner.

Gjennomgangen må omfatte kompensasjonsordningene som eksisterer for:

- asylmottak
- bosetting i kommuner
- norskopplæring for voksne
- enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger."

Komiteen viser til at endringene i integreringstilskuddet er en følge av den kostnadsgjennomgangen komiteen ba om i fjor.

Komiteen slutter seg til økningen i integreringstilskuddet, og forventer at de øvrige kompensasjonsordningene blir gjennomgått i den varslede stortingsmeldingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti ser at det kan være nødvendig å lage nye retningslinjer for bosetting i kommunene, men mener det ikke er riktig å gjøre dette nå før behandlingen av stortingsmeldingen om asyl- og flyktningepolitikken, og ber Regjeringen vente med iverksettingen.

Arbeidsinnvandring

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Høyre vil vise til at det er et stort behov for arbeidskraft i Norge i dag. Arbeidskraft som både kan karakteriseres som spesialister, fagarbeidere og ufaglærte. Disse medlemmer mener at det derfor bør åpnes for større arbeidsinnvandring til Norge for å sikre at ikke mangel på arbeidskraft er det som hindrer at Norge bygger opp en vekstkraftig fastlandsøkonomi for å overta etter oljealderen og for å sikre at offentlig sektor kan yte bedre tjenester til innbyggerne.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil påpeke hvor viktig det er med rask saksbehandling for alle de involverte i slike saker. Ved en raskere saksbehandling vil man også raskere kunne starte integreringsprosessen for de som får opphold, samt at de som får avslag på søknaden slipper å leve i usikkerhet over en lengre periode.

Disse medlemmer vil også påpeke at dette vil spare det offentlige for store utgifter.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Dokument nr. 8:4 (2000-2001) fra Høyre som foreslår å liberalisere arbeidsinnvandringen. Et vesentlig element ved dette forslaget er forslaget om en betraktelig forenklet saksbehandling i tilknytning til arbeidsinnvandring. En slik forenklet saksbehandling vil ha positiv virkning på saksbehandlingstiden i UDI, og ville medført en klar avlastning slik at UDI kunne prioritere arbeidet med behandlingen av asylsakene og visums-, gjenforenings spørsmål. Disse medlemmer vil understreke at forbedret saksbehandling i UDI bør være et meget høyt krav. Norge fremstår i dag som et byråkrati verre enn de gamle østblokk-landenes for å få behandlet visumsøknader fra land med visumplikt til Norge. Disse medlemmer peker på at lang saksbehandlingstid skaper problemer for senere integrering. Lang tid for bosetting forsterker ytterligere disse problemene. Alt dette skaper dårligere integreringsgrunnlag for de som til slutt får opphold og blir bosatt i en kommune.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil vise til behandlingen av Dokument nr. 8:4 (2000-2001) og forslag fra Lars Sponheim på vegne av Venstre vedtatt oversendt fra Stortingets møte 11. oktober 2000, om å åpne for større arbeidsinnvandring. Disse medlemmer vil komme tilbake til forslag og tiltak ved behandlingen av disse sakene.

2.2.4 Kap. 520 Utlendingsdirektoratet

Det foreslås bevilget kr 1 462 633 000. I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 6 (2000-2001) er post 1 Driftsutgifter foreslått økt fra kr 251 333 000 til kr 270 833 000. Post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak er foreslått økt fra kr 1 091 800 000 til kr 1 191 800 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001) kap. 3.1.2.1.1, og har i sitt forslag til rammevedtak, jf. talloppsett foran under kap. 2.2, ført opp en reduksjon på kap. 520 post 1 med kr 600 000 i forhold til Regjeringens forslag, slik at det bevilges kr 270 233 000 under post 1.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre foreslår en økning på kap. 520 post 01 Driftsutgifter med 9 mill. kroner for å styrke innsatsen for mindreårige asylsøkere.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under kap. 2.1.8 foran i innstillingen, og støtter forslaget fra flertallet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti,

Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til St.prp. nr. 1. Tillegg 6 (2000-2001) og støtter Regjeringens forslag om økte bevilgninger på 100 mill. kroner til kap. 520 post 21 på bakgrunn av at senere tilbakevending av kosovoflyktninger og usikkerhet om hvor mange flyktninger som vil bli bosatt i kommunene, fører til økt antall beboere i mottakene. Kap. 520 post 21 bevilges dermed med 1 191,8 mill. kroner.

Flertallet vil vise til at Utlendingsdirektoratet har hovedansvaret for å gjennomføre statens innvandringspolitikk. Flertallet vil peke på at UDI i 2000 har fått ansvaret for flere oppgaver som får helårseffekt i budsjettet for 2001.

Flertallet mener det er viktig at UDI i 2001 har fokus på gjennomstrømmingen i statlige mottak, dvs. asylsaksbehandlingen og bosettingsarbeid. Flertallet vil understreke at lang oppholdstid i mottak utgjør en stor belastning for beboerne, samtidig som det krever store ressurser. Det kan også vanskeliggjøre rask og god integrering for de som får opphold i landet. Flertallet er kjent med at lang oppholdstid i mottak skyldes lang saksbehandlingstid for asylsaker, mange omgjøringsbegjæringer og lang ventetid for bosetting.

Flertallet har merket seg at årsakene til den lange saksbehandlingstiden bl.a. er at antall asylsøkere har steget sterkt de siste årene og at det er uklarerheter omkring identiteten til mange av asylsøkerne.

Flertallet har merket seg at målet for bosetting er at personer i mottak skal være bosatt i en kommune innen 6 måneder etter at det er gitt oppholds- og/eller arbeidstillatelse, og at overføringsflyktninger skal bosettes innen 6 måneder etter at innreisestillatelsen er innvilget. Flertallet har merket seg at ventetiden for bosetting har økt, men vil samtidig peke på at det i 1999 i kommunene ble bosatt 6 700 flyktninger som er det største antallet siden 1994. Flertallet vil imidlertid peke på at om lag 1 500 flere flyktninger burde vært bosatt i kommunene i 1999. Flertallet er bekymret over at man heller ikke i 2000 ser ut til å få bosatt i kommunene de 10 000 flyktningene som er målet. Flertallet ser det som positivt at integreringstilskuddet til kommunene har økt og mener dette setter kommunene bedre i stand til å bosette flyktninger. Flertallet vil særskilt peke på viktigheten av at enslike mindreårige bosettes raskt.

Flertallet imøteser stortingsmeldingen om asyl- og flyktningepolitikk hvor Regjeringen bl.a. vil foreslå tiltak for å sikre raskere asylsaksbehandling og bosetting i kommunene.

Flertallet har merket seg at gjennomføringen av tilbakesendelse til Kosovo vil ta lengre tid enn det som er lagt til grunn i budsjettproposisjonen.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, ser det som positivt at intervju med asylsøkerne nå er overført til Utlendingsdirektoratet. Dette fler-

tallet vil peke på at ved å la samme instans foreta både intervju og behandle asylsøknadene blir kommunikasjonen tettere og bør føre til raskere og bedre saksbehandling.

Komiteen mener at ved intervju med asylsøkende par, må både menn og kvinner intervjues på individuelt grunnlag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil vise til at disse partier gikk imot å overføre intervjuene for asylsøkere til Utlendingsdirektoratet. Foreløpig har det ikke vært avdekket noen bedre saksbehandling på bakgrunn av overføringen av intervjuene mens selve overføringen har medført økte kostnader.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil vise til at mindreårige asylsøkere er en gruppe det må tas særskilt hensyn til. Flertallet mener tiltakene og støtten til mindreårige asylsøkere bør styrkes og vil spesielt fokusere på at vergeordningen slik den fungerer i dag i praksis ikke gir hjelp og støtte, men bidrar til forsinkelser i avhørene fordi man mangler verger. Samtidig vil en tradisjonell verge-rolle ikke gi god nok støtteoppfølging for mindreårige i mottak. Spesielt de yngste trenger et sterkere støtteapparat.

Flertallet vil understreke at barns behov for å knytte nære, stabile relasjoner i et trygt og forutsigbart miljø må vektlegges sterkt. For norske barn er det etablert en fosterhjemsordning til erstatning for et hjem som ikke i tilstrekkelig grad makter å ivareta barnets interesser. Holdningen i barnevernet er at opphold i institusjon gjøres så kort som mulig. Flertallet mener at for mange barn i asyl vil et fosterhjem være et bedre alternativ enn lange opphold i mottak, og et godt utgangspunkt for å lære det norske samfunn og væremåte å kjenne. En slik løsning vil både kunne bidra til at flere kommuner vil påta seg ansvaret for å ta imot barn i asyl, og barnet får en god mulighet til å bli inkludert i et lokalsamfunn.

Komiteens medlemmer fra Høyre har derfor i sitt primære forslag til budsjett under rammeområdet 6 prioritert 9 mill. kroner til tiltak for mindreårige asylsøkere og mener at de tiltak som bør prioriteres er bedre vergeordning i form av en verge/støttekontaktsordning. En slik forsterket vergeordning vil også kunne bety et klarere ansvar hvis mindreårige forsvinner fra asylmottak eller ved plassering hos venner/familie i Norge.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at det ikke er tid til å vente til Stortinget har ferdigbehandlet den varslede stortingsmeldingen om asyl- og flyktningepolitikken for å iverk-

sette forbedringstiltak overfor mindreårige asylsøkere og vil derfor foreslå å øke kapittel 520 post 1 med 9 mill. kroner, hvorav 5 mill. kroner øremerkes til vergeordning og 4 mill. kroner brukes til ytterligere styrkingstiltak med barnefaglig kompetanse på de statlige mottak som har særlig ansvar for enslige mindreårige.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til vedlegg med sammenligning av budsjettall, kapitler og poster for rammeområde 6 og 7 i denne innstillinga. Disse medlemmer viser også til sine generelle merknader under denne programkategori. Disse medlemmer viser ellers til Budsjett-innst. S. I (2000-2001) og Budsjett-innst. S. nr. 5 (1999-2000).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til at det er satt inn ekstra ressurser for å øke saksbehandlingskapasiteten i UDI. Foreløpig ser det ikke ut til å ha redusert ventetiden vesentlig. Tvert imot har den økt for familiegjennforeningssaker, og dette er svært belastende for dem som er involvert. Dette medlem imøteser stortingsmeldingen om asyl- og flyktningepolitikk, og vil komme tilbake til disse problemstillingene der.

Dette medlem vil vise til Dokument nr. 8:43 (1999-2000), jf. Innst. S. nr. 179 (1999-2000). Asylsøkere som venter på å få behandlet og avgjort sin søknad, har mulighet for arbeidstillatelse når identiteten er slått fast. Imidlertid trenger de fleste både språkopplæring og innføring i norsk arbeidsliv, og da er det viktig å komme tidlig i gang med arbeidslivs- og språkopplæring. Samfunnet har alt å vinne på at hver enkelt får styrket sin kompetanse og selvoppholdelsesdrift gjennom aktivitet. Dette medlem vil peke på at arbeidsmarkedsetatens virkemidler blir svært viktige å kunne benytte seg av i denne perioden. Dette vil gjøre den enkelte asylsøker langt bedre i stand til å handtere sin nye livssituasjon, og vil gjøre det lettere for kommunene å bosette asylsøkere som har sittet lenge i mottak.

Dette medlem vil understreke at Norge mangler arbeidskraft. Det norske arbeidsmarkedet er stramt. Bedriftene melder om mangel på arbeidskraft. Dette medlem viser til egne forslag om at ledige skal få tilbud om jobb, utdanning eller tiltaksplass innen 4 uker. Dette medlem vil også vise til Sosialistisk Venstrepartis forslag om:

- En ordning med lønnstilskudd økes jf. Innst. S. nr. 222 (1999-2000) om Utjanningsmeldinga.
- Gjøre det lettere med godkjenning av utenlandsk kompetanse og utdanning.
- Innføring av "Green Card-ordning" - med åpning for arbeidsinnvandring fra land utenfor EØS og at behandlingstida i Utlendingsdirektoratet må reduseres kraftig.

Dette medlem viser ellers til merknader under programkategori 19 arbeidsmarkedspolitikken.

2.2.5 Kap. 3520 Utlendingsdirektoratet

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, har merket seg at deler av utgiftene knyttet til mottak av asylsøkere og flyktninger kan rapporteres som offisiell utviklingshjelp ifølge OECD/DACs statistikkdirektiver. Flertallet støtter forslaget om at deler av de spesielle utgiftene i statlig mottak føres som offisiell utviklingshjelp.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet mener det er uheldig at alle utgiftene til flyktingemottak i Norge finansieres over bistandsbudsjettet, selv om dette internasjonalt registreres som u-hjelp. Kristelig Folkeparti og Senterpartiet vil arbeide for på sikt å fase ut denne budsjetteringsmåten.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Budsjett-innst. S. nr. 5 (1997-1998) der komiteens flertall, alle unntatt Fremskrittspartiet, sier at de slutter seg til at opphold for flyktninger i Norge ikke skal finansieres av utviklingshjelp, og at flertallet har merket seg at regjeringen Bondeviks videre utfasing av denne inntektsposten vil skje i senere budsjett. Dette medlem vil vise til at flertallet og Regjeringen fortsetter praksisen med å ta penger fra bistandsbudsjettet for å bruke disse pengene til flyktninger i Norge. Dette medlem vil peke på at slik bruk av midler svekker nød- og konfliktdempende arbeid i ustabile og fattige områder verden over, og kan på denne måten føre til økt flyktingestrøm. Dette medlem vil understreke at alle utgifter til opphold for asylsøkere og flyktninger i Norge bør føres opp under Kommunal- og regionaldepartementets budsjett, sammen med utgifter til tilbakevending. Dette medlem viser for øvrig til merknad i Budsjett-innst. S. nr. 3 (2000-2001).

Dette medlem fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utarbeide en plan for utfasing over 3 år, av praksis med å bruke bistandsmidler til å finansiere opphold for flyktninger og asylsøkere i Norge."

2.2.6 Kap. 521 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Det foreslås bevilget kr 2 106 458 000.

Komiteen sitt fleirtal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Kristeleg Folkeparti, Høgre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, meiner det nærast er umogleg å akseptere at eit stort tal barn framleis sit i mottak i svært lang tid. Fleirtalet støttar dei forslag som ligg i budsjettet for medverking til raskare integrering. Fleirtalet vil peike på at det er spesielt viktig å sikre barn og unge snarast råd eit trygt og inkluderande nærmiljø og vil be Regjeringa vurdere ytterlegare tiltak som kan gjere det mogleg.

Fleirtalet vil peike på kor viktig det er at flyktningar som kjem til Noreg, så raskt som mogleg kan få høve til arbeid. Dei som ikkje har føresetnader for å få arbeid direkte, bør få tilbod om grunnleggjande kvalifisering gjennom bruk av språk- og arbeidstreningsplassar.

Fleirtalet meiner og at ordningane i Arbeidsmarknadsetaten bør utviklast for å kunne gje aktive tiltak for innvandrarar og flyktningar, til dømes lønstilskott og kompetansejevande kurs. Fleirtalet viser til at det i St.meld. nr. 50 (1998-1999) Utjamningsmeldinga vart varsla eit utval for å utgreie og kome med framlegg om ei ordning med stønad for nyankomne innvandrarar med behov for grunnleggjande kvalifisering. Dette utvalet er i arbeid og skal kome med eit framlegg tidleg i 2001. Fleirtalet ber om ei rask vurdering og oppfølging av utvalet sitt framlegg.

Eit anna fleirtal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser vidare til at eit fleirtal i sosialkomiteen slutta seg til forslaget i Utjamningsmeldinga om ei ny supplerande stønadsordning for pensjonistar med kort butid i Noreg. Dette vil bety mykje for mange einskildpersonar. Det vil også innverka på kommunane sin motivasjon til busetjing. I dag opplever fleire kommunar at eldre og uføre som erstatning for pensjon har behov for sosialhjelp.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at de ved behandling av Utjamningsmeldinga gikk inn for en refusjonsordning for kommunenes sosialhjelpsutgifter for eldre og uføre flyktninger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til vedlegg med sammenligning av budsjettall, kapitler og poster for rammeområde 6 og 7 i denne innstillinga. Disse medlemmer viser også til sine generelle merknader under denne programkategori. Disse medlemmer viser eller til Budsjett-innst. S. I (2000-2001) og Budsjett-innst. S. nr. 5 (1999-2000).

Post 60 Integreringstilskott

Komiteen sitt fleirtal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Framstegspartiet, Kristeleg Folkeparti, Høgre og Senterpartiet, viser til sine respektive forslag til rammevedtak, jf. talloppsett foran under kap. 2.2, der det er ført opp ein reduksjon på kap. 521 post 60 med 17 mill. kroner i forhold til Regjeringa sitt forslag, slik at det vert løyva kr 2 016 986 000.

Eit anna fleirtal, komiteen sine medlemmer frå Arbeidarpartiet, Kristeleg Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtala mellom Arbeidarpartiet og Kristeleg Folkeparti, Sen-

terpartiet og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001) kap. 3.1.2.1.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under kap. 2.1.8 foran i innstillingen, og støtter forslaget fra flertallet.

Komiteen viser til Beregningsutvalet si kartlegging for 1999. Denne viser at tilskottet truleg ikkje dekkjer dei utgiftene som kommunane i gjennomsnitt har til busetjing og integrering. Komiteen viser til at tilskottet vart auka i inneverande års budsjett, men at det var eit klart behov for høgare satsar. På denne bakgrunn støtter komiteen framlegget frå Regjeringa om å auke satsen for integreringstilskottet frå kr 300 000 til kr 365 000.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil understreke at selv om integreringstilskuddet er økt i Regjeringens forslag, så er kommunenes utgifter til undervisning av flyktninger fortsatt underfinansiert. For å gi 100 pst. statlig finansiering av kommunale utdanningsutgifter knyttet til flyktninger og innvandrere, må de statlige utgiftene økes med 270 mill. kroner. Satsene er ikke prisjustert på flere år, og det fører til at kommunene har måttet finansiere dette ved bruk av frie midler. Norsk kunnskap er en forutsetning for å kunne bli inkludert i arbeidsliv, klare skolegang og delta i samfunnslivet. Derfor må en gjennom finansieringssystemet sikre alle god og tilstrekkelig språkopplæring. Nå risikerer en at tilbudet om undervisning blir for dårlig og dette bidrar selvsagt også til at bosettingsarbeidet gjøres vanskeligere enn nødvendig.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har funnet rom for å øke kap. 521 post 60 med 270 mill. kroner.

Post 62 Kommunale innvandringstiltak

Komiteen sitt fleirtal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Kristeleg Folkeparti, Høgre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at løyvingane frå denne posten går til tiltak som fører til aktivitet og deltaking mellom kvinner, barn og unge med innvandrarbakgrunn. Blant desse er tiltak som bistår innvandrarar i krisituasjonar og tiltak som kan virke forebyggjande mot tvangsekteskap. Fleirtalet er samd i løyvinga.

Post 71 Kunnskapsutvikling

Komiteen sitt fleirtal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Framstegspartiet, Kristeleg Folkeparti, Høgre og Senterpartiet, viser til sine respektive forslag til rammevedtak, jf. taloppsett foran under kap. 2.2, der det er ført opp ein reduksjon på kap. 521 post 71 med 2,2 mill. kroner i forhold til Regjeringa sitt forslag, slik at det vert løyva kr 17 300 000.

Eit anna fleirtal, komiteen sine medlemmer frå Arbeidarpartiet, Kristeleg Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtala mellom Arbeidarpartiet og Kristeleg Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001) kap. 3.1.2.1.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under kap. 2.1.8 foran i innstillingen, og støtter forslaget fra flertallet.

Komiteen sitt fleirtal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Kristeleg Folkeparti, Høgre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, har merka seg at midlane i 2001 vil bli brukt til vidareføring av forskingsprogrammet IMER (internasjonal migrasjon og etniske relasjonar). Utover dette vil midlane i 2001 mellom anna verte brukt til å dokumentere effektar av verkemidlane i tilbakevendingspolitikken og effekter av omorganiseringar av utlendingsforvaltninga. Midlane vil og gå til å få meir kunnskap om innvandrarar og deltaking i lokalsamfunn og deira innverknad i eit fleirkulturelt samfunn.

Fleirtalet ser målsetjinga for denne tilskotsordninga som viktig i arbeidet for å motverke diskriminering og rasisme og fremje ein positiv dialog mellom organisasjonar og styresmakter.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil påpeke at kuttet i forliket på kap. 521, post 71 Kunnskapsutvikling, er lite framtidsrettet. Det er åpenbart behov for ny kunnskap og nye grep i arbeidet for inkludering av innvandrere og flyktninger, og i arbeidet mot diskriminering. Pengene på dette kapitlet skal gå til forskning på og evaluering av forsøk med:

- Forebygging av tvangsekteskap.
- Levekår i mottak.
- Innvandring og integrering.
- Kvalifisering og inntektssikring.
- Likebehandling diskriminering og deltakelse.
- Tilbakevending og effekter av omorganisering av UDI.

På tross av at alle disse temaene har vært politisk prioriterte i året som gikk, er posten redusert med 22,9 mil. kroner i 1999 til 21,5 mill. kroner i 2000 og etter forliket nå redusert til 17,3 mill. kroner i 2001.

Post 72 Tilbakevending av flyktningar, kan overførast

Komiteen har merka seg at tilbakevending til Kosovo framleis vil vere særleg prioritert. Komiteen har også merka seg undersøkinga som viser at forholda i heimlandet har meir å seie for tilbakevending enn tilrettelegging frå norsk side.

Komiteen vil vise til kommunal- og regionalministerens redegjørelse i kommunalkomiteen 1. novem-

ber 2000, hvor statsråden presiserte at det ikke vil være aktuelt å sende barnefamilier tilbake til Kosovo med tvang før etter 1. mars 2001. Vedtaket om midlertidig returstatus ble truffet 25. oktober 2000.

Komiteen sine medlemmer frå Kristeleg Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil be Regjeringa vere spesielt merk- sam på korleis forholda er, før det kan vere aktuelt å sende barnefamilier tilbake til Kosovo.

Post 73 Tilskudd til innvandringsorganisasjoner og annen frivillig virksomhet.

Komiteen sitt flertal, medlemmene frå Arbeiderpartiet, Kristeleg Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, har merka seg at det var 9 sentrale organisasjoner som fekk støtte i år 2000. I tillegg fekk ei rekke lokale innvandringsorganisasjonar del i midlane. Andre friviljuge organisasjonar fekk òg støtte for å bidra til kontakt og samhandling mellom personar med innvandringsbakgrunn og resten av befolkninga. Flertallet meiner det er viktig med midlar til slike føremål og støt framlegget frå Regjeringa.

2.2.7 Kap. 3521 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 6 (2000-2001) er beløpet som skal innrapporteres som bistand i 2001 økt med kr 30 000 000 til kr 47 000 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, viser til St.prp. nr. 1. Tillegg 6 (2000-2001) og støtter Regjeringens forslag om at beløpet som innrapporteres som offisiell utviklingshjelp økes med 30 mill. kroner til 47 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sin merknad under avsnitt 2.2.5, kap. 3520 Utlendingsdirektoratet.

2.2.8 Kap. 524 Utlendingsnemnda

Det foreslås bevilget kr 100 109 000. I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 6 (2000-2001) er post 21 Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling foreslått redusert fra kr 55 009 000 til kr 43 809 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001) kap. 3.1.2.1.1, og har i sitt forslag til rammevedtak, jf. talloppsett foran under kap. 2.2, ført opp en reduksjon på kap. 524 post 1 med 1 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag, slik at det bevilges kr 55 300 000 under post 1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under kap. 2.1.8 foran i innstillingen, og støtter forslaget fra flertallet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, ser det som positivt at Utlendingsnemnda skal overta behandlingen av alle klager over vedtak etter utlendingsloven truffet av UDI. Flertallet vil understreke at bakgrunnen for å opprette Utlendingsnemnda var å styrke søkerens rettssikkerhet og styrke tilliten til vedtakene. Nemnda vil avgjøre klagesakene som et uavhengig, domstolslignende organ. Flertallet har merket seg at nemnda vil få en bredere sammensetning enn en ren administrativ ordning og at hovedregelen er adgang til personlig fremmøte i asylsaker.

Flertallet vil peke på at departementet ikke kan instruere Utlendingsnemnda om lovtolkninger eller skjønnsutøvelse. Den politiske styringen med nemndas vedtak må skje gjennom lov og forskrift.

Flertallet vil peke på at et viktig mål for nemnda i tillegg til god og korrekt behandling er raskere saksbehandling. Flertallet er enig i at asylsaker skal prioriteres.

Flertallet har forståelse for at det er vanskelig å stille opp presise målbare mål for det første budsjett- og driftsåret. Flertallet vil peke på at det er mer krevende å behandle klager i nemnd enn slik saksbehandlingen til nå har vært i departementet, og at tilgangen på saker vil avhenge av tilstrømmingen av asylsøkere.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, har merket seg at Regjeringen i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 6 (2000-2001) orienterer om forslag til endringer av nemnda som er foreslått i Ot.prp. nr. 19 (2000-2001) Om lov om endringer av utlendingsloven. Dette flertallet slutter seg til at antall nemndsmedlemmer kan reduseres til 3 medlemmer, men med den forutsetning at et av nemndsmedlemmene alltid vil være oppnevnt fra en av de humanitære organisasjonene.

Dette flertallet vil understreke at Stortingets tidligere vedtak om personlig fremmøte som hovedordning nå gjennomføres. Personlig fremmøte er viktig for nemndas legitimitet som et domstolslignende organ. Dette flertallet mener at nettopp dette at den enkelte asylsøker får anledning til å forklare seg for en annen instans vil føre til at Utlendingsnemnda kan foreta en systematisk og grundig etterprøving av de vurderinger som er gjort i første instans.

Dette flertallet viser til St.prp. nr. 1. Tillegg 6 (2000-2001) og støtter Regjeringens forslag om å redusere bevilgningen til kap. 524 post 21 med 11,2 mill. kroner på bakgrunn av reduserte utgifter til nemndsbehandling.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil vise til at de går imot å opprette en egen utlendingsnemnd som skal overta behandlingen av alle saker og vedtak etter utlendingsloven.

Disse medlemmene mener bakgrunnen for å etablere en utlendingsnemnd først og fremst er å flytte ubehaget ved å måtte ta stilling til enkeltsaker vekk fra de politiske myndigheter.

Disse medlemmene viser videre til at ideen om en egen utlendingsnemnd er hentet fra Sverige, og der de mener den ikke har fungert godt og derfor arbeider med å endre det.

Disse medlemmene vil derfor gå imot bevilgning på kap. 524 og mener at klagebehandlingen som tidligere bør skje i departementet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt standpunkt under behandlingen av Ot.prp. nr. 17 (1998-1999) hvor den sentrale saken var oppretting av en klagenemnd. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti gikk inn for oppretting av flyktningnemnd som alternativ til utlendingsnemnda. En flyktningnemnd med god kompetanse, og som legger stor vekt på menneskerettsaspektene, vil bedre ivareta og styrke rettssikkerheten til asylsøkere. Vern og beskyttelse mot forfølgelse i hjemlandet skal ikke styres ut fra innvandringspolitiske hensyn. Styring må skje ut fra vern og i tråd med de internasjonale konvensjoner Norge har sluttet seg til.

Programkategori 13.30 Arbeidsmiljø og sikkerhet

2.2.9 Generelle merknader om programkategori 13.30 Arbeidsmiljø og sikkerhet

Komiteen vil påpeke at de store katastrofepregede ulykkene i samferdselssektoren siste år og den store økningen i uføretrygging og sykemeldinger, viser at arbeidet med sikkerhets- og arbeidsmiljøspørsmål må få økt oppmerksomhet. Myndighetenes ansvar for dette arbeidet må gjøres tydelig og nødvendige kontrollfunksjoner må fungere. Lovverket vil aldri fungere effektivt uten at risikoen for å bli avslørt i ulovligheter og farlig adferd er større enn i dag.

Dagens samfunn er preget av mye transport, stort tempo med stress og stadig nye ting å forholde seg til, en stor økning i antall kjemikalier og farlige stoffer - alt dette er forhold som øker risiko for skader og ulykker. Komiteen vil vise til forslaget fra Sosialistisk Venstreparti i Dokument nr. 8:90 (1999-2000) om å få en egen melding om sikkerhet i offshorevirksomheten, og at komiteen har sluttet seg til dette, jf. Innst. S. nr. 47 (2000-2001).

Komiteen viser til Sårbarhetsutvalgets utredning som nå er ute til høring, og som også tar opp disse spørsmålene.

2.2.10 Kap. 530 Arbeidstilsynet

Det foreslås bevilget kr 250 700 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, viser til sine respektive forslag til rammevedtak, jf. talloppsett foran under kap. 2.2, hvor det er ført opp en reduksjon på kap. 530 post 1 med 1,2 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag, slik at det bevilges kr 245 800 000 under post 1.

Et annet flertall, komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001) kap. 3.1.2.1.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under kap. 2.1.8 foran i innstillingen, og støtter forslaget fra flertallet.

Komiteen vil peke på at Arbeidstilsynets overordnede mål er å medvirke til et fullt forsvarlig arbeidsmiljø for alle, med trygge tilsettingsforhold og meningsfylt arbeid for den enkelte. Komiteen viser til at det er arbeidsgiverne som har ansvaret for at kravene i arbeidsmiljøloven følges, og at arbeidsmiljøet i egen virksomhet er sikkert og godt. Komiteen er enig i at Arbeidstilsynets overordnede strategi er å medvirke aktivt til at virksomhetene arbeider systematisk og målrettet for å nå målene for arbeidsmiljø i Norge.

Komiteen viser til at Arbeidstilsynet vil ta tak i den kritikk som framkom i den resultatanalysen som Riksrevisjonen gjennomførte av Arbeidstilsynet i 1999, og er positiv til at det er aktuelt å vurdere en mer omfattende evaluering av Arbeidstilsynet. Komiteen har videre merket seg at de 2 mill. kroner som Arbeidstilsynet fikk i 2000 som økt tildeling er benyttet på en positiv måte.

Komiteen har merket seg at det i 2000 ble startet opp en omfattende gjennomgang av Arbeidstilsynets totale forskriftsverk med sikte på forbedring og forenkling, og at det er gjennomført en prøvedrift med en sentral datastøttet svartjeneste som skal bidra til å øke kvaliteten på informasjonen som blir gitt og samtidig frigjøre ressurser til tilsynsarbeid. Komiteen er positiv til at det er etablert et samarbeid mellom Arbeidstilsynet og Økokrim om oppfølging av politianmeldelser på bakgrunn av arbeidsmiljøkriminalitet.

Komiteen vil påpeke at 250 000 mennesker har helseplager på grunn av arbeidsmiljøet og at muskel- og skjelettlidelser er blant de vanlige yrkesskadene. I tillegg oppgis i økende grad psykiske plager som årsak til sykdom og utstøtning.

Arbeidslivet preges av økende press og stress og manglende tilpasning for de som har eller får helseplager. Skal arbeidslinjen realiseres og sosial trygghet gis til alle, må arbeidslivet være slik at det er mulig å stå i

arbeid fram til pensjonsalder og også ha plass til mennesker med funksjonshemninger og helseplager.

Undersøkelsene det vises til i proposisjonen, refererer seg i hovedsak til mannsdominerte yrker. Arbeidstilsynet gjennomførte i 1998 og i 2000 en aksjon i alle landets alders- og sykehjem i innsatsen mot muskel- og skjelettlidelser. Resultatene viser en gledelig framgang med å forebygge belastningslidelser i pleiesektoren. Dette viser at kontrollfunksjonen er viktig og at forebygging er mulig.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil peke på at alle arbeidsgivere har ansvar for arbeidsmiljø og arbeidsforhold er slik at de ikke skaper sykdom og skade. I offentlig sektor har storting og regjering et overordnet ansvar for økonomiske rammer som gir virksomhetene mulighet til et godt arbeidsmiljø og et arbeidsliv som har rom for alle. Dette medlem vil vise til brev til Sosialistisk Venstrepartis stortingsgruppe av 7. november 2000 der Kommunal- og regionaldepartementet skriver:

"Både myndigheter og partene i arbeidslivet har relativt god oversikt over tilstanden og utviklingstrekk på arbeidsmiljøområdet. Enkeltstående faktorer som hovedårsak til utviklingen i sykefravær og uførepensjonering er imidlertid vanskelig å identifisere, særlig i tilknytning til de mer sammensatte sykdomsbilder."

Sett på bakgrunn av at Regjeringen først hevder å ha "relativt god oversikt" til i neste setning si at de ikke kjenner "enkeltfaktorer som er hovedårsak til økning i sykefravær og uførepensjonering", er det åpenbart at myndighetene ikke har tilstrekkelig kunnskap og kontroll på dette området.

Dette medlem vil vise til merknader under kapitlet om arbeidsmarkedspolitikken, og til forslag om å flytte kontrollvirksomheten med inn- og utleie av ansatte til Arbeidstilsynet og til forslag om en stortingsmelding om arbeidsmarkeds- og sysselsettingspolitikken.

2.2.11 Kap. 531 Statens Arbeidsmiljøinstitutt

Det foreslås bevilget kr 65 300 000.

Komiteen vil vise til Sandmann-utvalet sitt fokus på tiltak på den enskilde arbeidsplassen for å forebygge sjukefravær. Komiteen vil minne om Sandmann-utvalgets tilråding om at alle partar har plikt til å bidra til eit forbedra arbeidsmiljø. Komiteen har merka seg verdifullt arbeid utført frå STAMI i 1999 på dette området. Komiteen har også merka seg at eit av delmåla for 2001 er auka kunnskap om samanhengen mellom arbeid, sjukdom og helse. Komiteen vil særleg halda fram behovet for muskulær smerteforskning.

Komiteen har også merka seg at "Idebanken" er etablert og fungerer tilfredsstillande. Komiteen vil be om at "Idebanken" vert gitt høve til enda meir utadretta marknadsføring. Det er svært viktig å halda fram

dei gode døma frå bedrifter som ved samarbeid og eigne tiltak har redusert sjukefraværet.

Komiteen har elles ingen merknader og stør framlegget frå Regjeringa.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil vise til at antallet sykemeldte og uføretrygdete øker. Disse medlemmer vil vri denne utviklingen over i en mer positiv retning. Disse medlemmer mener en må være villig til å vurdere endringer i regelverket på området. Disse medlemmer vil ikke svekke arbeidstakernes rettigheter i sykelønnsordningen, men satse på tiltak som fremmer helse og forebygger sykdom i arbeidslivet. En forutsetning for å lykkes er at arbeidsgivere tidlig følger opp den sykemeldte og legger til rette for at vedkommende kan fortsette i arbeid. Bruken av aktiv sykemelding må intensiveres, samtidig som ordningene med lønns- og driftstilskudd og støtte til nettverksarbeid må styrkes. Ordningene må gjøres mest mulig aktiviserende både overfor den sykemeldte og for bedriftene.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil gå imot forslag om å svekke sykelønnsordningen.

2.2.12 Kap. 532 Produktregisteret

Det foreslås bevilget kr 10 300 000.

Komiteen støtter Regjeringens bevilgningsfor-slag.

Komiteen vil vise til at det er av stor viktighet at kjemikalier merkes, behandles og lagres sikkerhetsmessig forsvarlig og riktig, og at opplysninger som gjelder disse produktene er korrekte og tilgjengelige. Dette er en forutsetning for å kunne forebygge skader og ulykker og for å kunne begrense skader dersom de skulle inntreffe. Produktregisteret har i 2000 blitt evaluert i regi av Statskonsult. Resultatrapporten viser en brutto økning på 3-4 000 og en netto økning på 500 nye kjemikalier fra året før. Siden 1991 har antall deklarasjoner for meldepliktige kjemikalier økt med 49 pst.

En stor og økende mengde kjemikalier gjør det påkrevet med riktig informasjon til definerte brukere, men det er også viktig at allmennheten, offentlige virksomheter og andre som har behov for det, får tilgang på ugradert informasjon ved å analysere og sammenstille data i rapporter som viser informasjon om stoffer, bransjer og grupper av kjemikalier og deres utvikling over tid.

Komiteen støtter Regjeringens arbeid med dette og understreker betydningen av at innbyggerne har tilgang til informasjon og kunnskap om den økende mengden kjemikalier som brukes og at tillit til myndighetsutøvelsen på dette området er avhengig av åpenhet.

2.2.13 Kap. 533 Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern

Det foreslås bevilget kr 63 750 000.

Komiteen støtter Regjeringens bevilgningsfor-
slag.

Komiteen har merket seg at når det gjelder regel-
verksutvikling, så er resultatmålet for 2001 å forenkle
forskrifter med bakgrunn i ny brann- og eksplosjons-
lov. Lovutkastet vil etter planen bli oversendt Stortin-
get våren 2001.

Komiteen har også merket seg resultatrapporten
for tilsynsvirksomheten og at virksomhetenes intern-
kontrollarbeid har stått sentralt i tilsynsarbeidet. Videre
har komiteen merket seg at det i resultatmålet for til-
synet i 2001 blant annet skal fokuseres på forebygging
av storulykker, transport av farlig gods, samt at det skal
gjennomføres tilsyn med lokale brannvesen.

Komiteen har også merket seg at når det gjelder
samarbeid, informasjon og kompetanse, så er resultat-
målene for 2001 å utarbeide strategier for holdnings-
og atferdsmessige endringer i befolkningen samt prio-
ritere utdanning av deltidsmannskaper i regi av Norges
brannskole.

Komiteen er enig i disse målsettinger og strategier
og slutter seg til departementets forslag til bevilgning
under dette kapitlet.

Komiteen vil vise til flertallsmerknad fra Bud-
sjett-innst. S. nr. 5 (1999-2000) der det blir bedt om at
Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en sak
om transport og merking og lagring av farlig gods.
Kontroller på dette området har avdekket alvorlige
mangler i virksomheter som medfører stor farlighets-
grad og risiko.

Komiteen understreker det store behovet det er for
å få en slik gjennomgang av kontrollrutiner og kvalite-
ten på kontrollen, slik at sikkerheten blir ivaretatt. Der-
som risikoen for å bli tatt er liten, vil aktører som ikke
tar kostnadene ved å følge sikkerhetsbestemmelsene,
få et konkurransefortrinn framfor seriøse aktører og
befolkningen og miljøet vil bli påført en uakseptabel
risiko.

2.2.14 Kap. 535 Arbeidsforskningsinstituttet (AFI)

Det foreslås bevilget kr 25 400 000.

Komiteen støtter Regjeringens bevilgningsfor-
slag.

Komiteen viser til at departementet nå arbeider
med alternativ organisasjonsform for AFI. Komite-
en viser videre til at instituttets framtidige organisa-
sjonsform skal avklares i løpet av 2001 og at dette kan
resultere i at basisbevilgningen til AFI kanaliseres via
Norges Forskningsråd fra 2002. Komiteen slutter
seg til de nedfelte hovedmålene med AFI.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til vedlegg med sammenligning av bud-
sjettall, kapitler og poster for rammeområde 6 og 7 i
denne innstillinga. Disse medlemmer viser ellers
til Budsjett-innst. S. I (2000-2001) og Budsjett-innst.
S. nr. 5 (1999-2000).

2.2.15 Kap. 536 Arbeidsmiljøtiltak

Det foreslås bevilget kr 21 400 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra
Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet,
Kristelig Folkeparti, Høyre og Senter-
partiet, viser til sine respektive forslag til rammeved-
tak, jf. talloppsett foran under kap. 2.2, hvor det er ført
opp en reduksjon på kap. 536 post 21 med 1 mill. kro-
ner i forhold til Regjeringens forslag, slik at det bevil-
ges kr 11 500 000 under post 1.

Et annet flertall, komiteens medlemmer
fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti
og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen mellom
Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti, Senterpartiet
og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001) kap.
3.1.2.1.1.

Komiteen har merka seg at programmet "Helse i
arbeidslivet" er forlenga. Komiteen vil understreke
tydinga av ytterlegare forskning omkring muskel- og
skjelettlidningar, dette som ei styrking i forhold til alle
dei som veksler mellom arbeid og sjukdom nettopp på
grunn av slike diagnoser. Komiteen har elles merka
seg at eit strategisk prosjekt innan risiko- og trygg-
leiksforskning er prioritert og vil seia seg samd i at også
dette feltet vert fokusert sterkare.

Komiteens flertall, medlemmene fra
Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti,
Senterpartiet og Sosialistisk Venstre-
parti, viser til at etter ny kirkelig lovgivning fra 1996
har kirken arbeidsgiveransvar for egne ansatte. Stortin-
gets forutsetning var at kirken som arbeidssted skulle
ligge på samme nivå når det gjelder arbeidsmiljø, retts-
sikkerhet, trygghet, forvaltning osv. som annen offent-
lig virksomhet.

Flertallet mener det er behov for å kartlegge
arbeidsmiljøet på kirkelig sektor. Kirken har spesielle
utfordringer knyttet til små enheter, ustrukturert
arbeid, psykisk vanskelige arbeidsoppgaver, uregel-
messig arbeidstid m.v. som det er grunn til å anta inne-
bærer slitasjeproblemer for de tilsatte. Det er også nød-
vendig å få belyst spørsmål omkring sivil status og
homofiles situasjon. Det vil være av stor interesse å få
kartlagt hvilken rolle disse spørsmål spiller i utviklin-
gen av de ansattes rettigheter og et forsvarlig arbeids-
miljø i kirken. Flertallet vil også peke på den spesi-
elle situasjon kirken er i når det gjelder unntak fra
likestillingsloven § 2 for enkelte stillinger.

Flertallet ser derfor behov for en bredt anlagt
arbeidsmiljøundersøkelse på kirkelig sektor. Prosjektet
omfatter også prester som del av det lokale arbeids-
miljø. Flertallet legger vekt på at det er enighet mel-
lom partene på kirkelig sektor om behovet for en slik
gjennomgang. En gjennomføring av prosjektet må skje
i samarbeid med Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon og
arbeidstakerorganisasjonene.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil vise til det viktige arbeidet "Ren utvikling" gjør for å bekjempe svart arbeid og for å sikre arbeidsmiljø og sikkerhet i renholdsbransjen. Dette flertallet er kjent med at ordningen fra og med 2001 er forutsatt å være selvfinansierende og at dette skjer først og fremst ved økte gebyrer til medlemsbedriftene.

Det er en målsetting å bekjempe uryddige og ulovlige forhold i alle bransjer. Behovet for "Ren Utvikling" og tilsvarende ordninger innen andre bransjer er stort og kan ikke erstattes av rene statlige kontrollfunksjoner. Det er viktig at myndighetene følger utviklingen etter at ordningen nå er blitt selvfinansierende nøye og om nødvendig kommer tilbake til Stortinget med en sak dersom det skulle vise seg at godkjenningsordningen "Ren utvikling" svekkes.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til forlikets kutt på 1 mill. kroner. Kunnskap om arbeidsmiljø og sikkerhet er et brennaktuelt tema. I budsjettforslaget ligger oppbygging av felles database for samordning av tilsyn som er helt nødvendig for en effektiv kontroll, jf. behandlingen av Ot.prp. nr. 67 (1999-2000). Disse medlemmer forutsetter at arbeidet med felles database skjermes fra kuttet.

Programkategori 13.40 Samiske formål

2.2.16 Generelle merknader om programkategori 13.40 Samiske formål

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at siden Sametinget ble etablert har det pågått et kontinuerlig arbeid med å gi Sametinget en større grad av selvvråderett og innflytelse i spørsmål som er av vesentlig betydning for den samiske befolkningen. Dette innebærer at Sametinget for eksempel har en viktig posisjon i oppfølgingen av helse- og sosialplanen for den samiske befolkningen. Innenfor rammer fastsatt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet bestemmer Sametinget innholdet i opplæringen om samene som folkegruppe, om det samiske språket, kulturen og samfunnslivet innenfor ulike fag i skolen. Flertallet vil peke på at Sametinget i 1999 fikk unntak fra bevilgningsreglementet § 4 om bruttobudsjettering, hvilket innebærer at hele bevilgningen gis på en 50-post. Dette mener flertallet gir Sametinget et særlig selvstendig ansvar og frihet med hensyn til ressursdisponeringen.

Flertallet mener Sametinget som ansvarlig organ har et selvstendig ansvar for utviklingen av det samiske samfunnet. Flertallet har merket seg at forvaltningen av det særskilte tilskuddet til samiske barnehager overføres til Sametinget fra 2001. Flertallet har videre merket seg at Regjeringen vil komme til Stortinget med en prinsippmelding om samepolitikken hvor

Sametingets rolle som offentligrettslig og samepolitisk organ vil bli drøftet.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, har også merket seg at Regjeringen følger opp flertallsmerknaden i Innst. S. nr. 252 (1999-2000) om merkostnader forbundet med den lovpålagte to-språkligheten i noen kommuner. Dette flertallet viser til at merkostnadene dekkes gjennom skjønnstilskuddet som økes til 9 mill. kroner. for 2001.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at Samerettsutvalget har avgitt sin innstilling og at Regjeringen vil forelegge saken i egnet form for Stortinget. Flertallet vil derfor ikke på nåværende tidspunkt ta stilling til spørsmålet i tilknytning til retten til land og vann.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke at det er viktig å ha en aktiv informasjon til den samiske befolkning på samisk om samiske forhold.

Disse medlemmer ser det som viktig å sikre bosettingen og utvikle næringslivet i de samiske områdene. Disse medlemmer mener det er riktig å legge vekt på å øke kvinners muligheter til etablering innen nye og gamle kombinasjonsnæringer. Disse medlemmer vil vise til at KRD i 1999 og 2000 avsatte til sammen 2 mill. kroner til kvinnerettede tiltak i reindriftsnæringen. Disse medlemmer vil peke på at det i budsjettet for 2001 ikke er satt av noen synlige midler til dette formålet verken i KRDs budsjett eller i budsjettet til landbruksdepartementet. Disse medlemmer vil understreke behovet for å opprettholde en kvinnekonsulent i reindriftsforvaltningen og for å ha en spesiell satsing for å øke kvinners deltakelse i reindriftsnæringen. Disse medlemmer vil imidlertid påpeke at det også er viktig å skape andre typer arbeidsplasser enn arbeid i primærnæringen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at Sametinget bør nedlegges. Dette har sin bakgrunn i motstand mot en positiv forskjellsbehandling basert på etniske og kulturelle kriterier som i seg selv skaper grunnlag for konflikter.

Disse medlemmer konstaterer at Regjeringens politikk synes å være gradvis å øke Sametingets innflytelse over utviklingen av store deler av Finnmark. Økt samisk makt og innflytelse bidrar til å tilspisse konfliktsituasjonen i den opphetede debatten om retten til land og vann i Finnmark.

Disse medlemmer mener det riktige er at alle skal ha lik rett til land og vann i Finnmark, da dette er

den beste og mest rettferdige løsningen for alle som bor i dette store fylket. Prinsippet om lik rett for alle er det utgangspunktet som er det minst konfliktskapende alternativet for Finnmark.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad om Indre Finnmark under 2.2.19 kap. 551.

Programkategori 13.50 Regional- og distriktpolitikk

2.2.17 Generelle merknader om programkategori 13.50 Regional- og distriktpolitikk

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at utvikling av robuste lokalsamfunn er viktig for å demme opp for fraflytting og legge til rette for tilbakeflytting. Disse medlemmer vil vise til at Arbeiderpartiet vil styrke utviklingen av arbeids-, bo- og serviceregioner, og øke den offentlige innsats rettet mot utvikling av offentlig infrastruktur, kompetanse og service for befolkning og næringsliv.

For disse medlemmer vil sterke regioner med tette næringsklynger innen offshore, fiskeri, havbruk, møbelindustri, IKT, prosessindustri og lignende utgjøre en av bærebjelkene i landets næringsliv. Disse miljøene må derfor bevares og styrkes. Disse medlemmer mener regionale verdiskapningsmiljøer er viktige for å overvinne de ulemper som spredte miljøer og store avstander har for utvikling av konkurransedyktige bedrifter. Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) og Statens Industrivekstanlegg (SIVA) må brukes på en aktiv måte, i kombinasjon med næringshager og forskningsparker.

Disse medlemmer mener fornyelse av offentlig sektor vil bidra til å styrke velferdstilbudet i hele landet. Offentlige servicekontor vil forbedre tilbudet til innbyggerne, særlig i distriktene. Disse medlemmer vil understreke at den regionale statlige forvaltning må også være publikumsvennlig og serviceinnstilt. Mange småbedrifter i distriktene vil oppleve en forbedring av den offentlige service med døgnåpen forvaltning. Det er derfor viktig å få fortgang i arbeidet med en elektronisk tilgjengelig offentlig sektor.

Disse medlemmer vil peke på at lokalisering av det statlige forvaltningsnivået må også sees i en distriktpolitisk sammenheng. For å lykkes med å utvikle gode lokalsamfunn, må vi sikre et godt arbeidsmarked og utdanningstilbud i hele Norge.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til at sentrumsregjeringen ønsket en forsterket innsats for å stanse flyttestrømmen. Det ble iverksatt nye distriktpolitiske tiltak og de totale bevilgningene økte sterkt. Det ble da også registrert positive endringer og en avtapping i flyttestrømmene etter at disse tiltakene ble iverksatt.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringen Stoltenberg ikke ønsker å opprettholde den samme

aktive satsingen. Disse medlemmer finner det påfallende at aksjekapital til IT Fornebu på 165 mill. kroner er regnet inn under den distriktpolitiske satsingen i Regjeringens budsjettforslag

Disse medlemmer viser til at budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene på flere områder bedrer muligheten til å føre en aktiv regional- og distriktpolitikk. Det gjelder bl.a. økte bevilgninger til samferdsel, reduksjon av ferjetakstene, ingen moms på reiseliv og avvisning av forslaget om økt el-avgift for industrien. Regjeringens forslag til konjunkturavgift, som i realiteten var økt arbeidsgiveravgift, er avvist. Det samme er prinsippet om auksjon på oppdrettskonsesjoner. Dessuten er bevilgningen til distriktsutviklingstiltak under SND økt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at norsk distriktpolitikk altfor lenge har vært for ensidig knyttet opp til støtteordninger. En sterkt subsidiert landbruksnæring og omfattende støtteordninger til utvalgte næringer er lite vellykket på sikt og bidrar til å gjøre næringene mer fokusert på økonomisk støtte fra staten enn innsats for en mer konkurransedyktig og effektiv produksjon. Landbrukspilaren i distriktpolitikken er langt fra tilstrekkelig for å nå de overordnede distriktpolitiske målsettinger om å bevare hovedtrekkene i bosettingsmønsteret.

Disse medlemmer viser til at sentraliserings-trenden vil skyte fart de neste årene dersom ikke den rådende distriktpolitiske tenkning endres. Distriktene må fremstå som attraktive lokaliseringalternativer både for næringsetablering og som bostedsalternativ. En oppmyking av det rigide regelverk som arealdisponering til nærings- og boligformål, er bare ett av flere virkemiddel for å gjøre bygdene mer attraktive.

Disse medlemmer er bekymret over at norske distrikter er pålagt verdens høyeste avgift på avstander gjennom de ekstreme norske transportavgiftene. Dette svekker utkantenes muligheter for å tiltrekke seg bosetting og nyetableringer. Avstandsulempene gir distriktene svært høye ekstrakostnader gjennom de særnorske bil- og drivstoffavgiftene. Et eksempel er tømmertransport som er 35 pst. dyrere i Norge enn i Sverige og Finland, noe som påfører skogsnæringen 200 millioner i årlige ekstra kostnader. Store reduksjoner i de skyhøye transportavgiftene er derfor avgjørende for distriktene. Økte bevilgninger til samferdsel, i første rekke til et bedre veisystem, er et annet virkemiddel for å styrke distriktene.

Disse medlemmer vil også vise til at nyrekruteringen og satsing på landbruket stoppes effektivt av en fullstendig foreldet odels- og konsesjonslovgivning som i realiteten virker stikk mot sin hensikt. Dagens lovverk på dette området bidrar til at bygdene avfolkes sakte men sikkert fremfor å sikre bosettingen. Kvotereguleringer i landbruket er ødeleggende for å fremme effektiv landbruksproduksjon og dermed styrke verdiskapningen i distriktene. Omfattende reformer i norsk

landbrukspolitikk er et viktig tiltak for å styrke primærnæringenes rolle som distriktpolitisk pilar.

Disse medlemmer vil også hevde at bortfallet av selskapsskatten svekket kommunenes incitamenter for tilrettelegging for nyetableringer. Den nye konjunkturavgiften på 10 pst. på næringsbygg, vil føre til merkbar reduksjon i bygging av næringsbygg i 2001. Det er ikke samme press i byggenæringen i distriktene som i sentrale strøk og konjunkturavgiften på næringsbygg rammer først og fremst distriktene. Sammen med økt moms, økt utbytteskatt, økt elavgift og reduserte avskrivingsmuligheter for virksomhetene vil dette selvsagt ramme distriktene og forsterke sentraliseringstrenden.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil vise til at Høyre i sitt alternative budsjett for 2001 legger opp til en annen distriktpolitikk enn Regjeringen. Regjeringen fortsetter en distriktpolitikk med selektiv næringsstøtte og støtteprogrammer i offentlig regi. Erfaringene viser at dette ikke er tiltak som fører til at de distriktpolitiske målsetningene bli oppnådd. Skal en oppnå en positiv utvikling innen bosetting og sysselsetting må en vektlegge andre tiltak innen distriktpolitikken.

Høyre prioriterer i sin distriktpolitikk økte bevilgninger til veinvesteringer, mer ressurser til forskning og utdanning, og bedre rammevilkårene for små og mellomstore bedrifter. Høyres satsinger på disse områdene finansieres ved at å redusere bevilgningene til direkte subsidier til utvalgte bedrifter, næringer og geografiske områder. Et lønnsomt næringsliv er fundamentet for all annen samfunnsaktivitet, det gjelder ikke minst i distriktene. Dette er den eneste oppskriften for å oppnå et levedyktig og mangfoldig distrikts-Norge.

Med lange avstander og spredt bosetting er Norge som nasjon avhengig av et godt transporttilbud. En godt utbygget veinett og reduserte transportavgifter er avgjørende for at næringslivet i distrikts-Norge skal være konkurransedyktige. Derfor satser Høyre sterkt på å få bygget ut veinettet slik at landsdelene blir knyttet sammen og skaper effektive transportårer ut av landet. Dette er en distriktpolitikk og næringspolitikk som vil gi langt bedre resultater enn det Regjeringens forslag innebærer.

Disse medlemmer registrerer at regjeringen Stoltenbergs i sitt budsjettforslag for 2001 fremmer en rekke distriktsfiendtlige forslag. Moms på overnattingstjenester og persontransport, og konjunkturavgift er slike forslag, men som gjennom Stortingets budsjettbehandling har blitt avvist. Dessverre har Arbeiderpartiet og sentrumspartiene i budsjettforliket for 2001 erstattet disse forslagene med andre forslag som rammer næringslivet i distriktene sterkt. Konjunkturavgift på næringsbygg fører til at kostnadene for næringslivet i distriktene øker betydelig. Et annet forslag i forliket som rammer næringslivet i distriktene sterkt er innstramningene i avskrivningsreglene. I tillegg kommer

økningen i el-avgiften som også rammer næringslivet i Distrikts-Norge.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til sine merknader i tidligere budsjettinnstillinger, og til forslag i forbindelse med distriktpolitisk redegjørelse i 1998 og 1999 om å desentralisere deler av SND og desentralisere myndighet til fylker og kommuner på områder som arbeidsmarked, samferdsel og næringsutvikling.

Dette medlem vil understreke at i den næringsstrategien som skal danne grunnlaget for et livskraftig næringsliv i fremtiden må utdanning, skole og forskning være sentralt. Innenfor denne må små innovative bedrifter få nødvendig støtte i oppbyggingsfasen, og hvor bedriftene bidrar mer til samfunnet i høstingsfasen. Skal vi sikre og utvikle et næringsliv som gir grunnlag for sysselsetting og velferd inn i neste årtusen, må vi til enhver tid ha bedrifter som er nyskapende og utviklende.

Vår oppgave blir derfor å legge til rette for at næringslivet, både det offentlige og det private, har rammebetingelser som stimulerer til nyskaping. Dette medlem er også opptatt av at Staten utvikler en ny, fremtidsrettet eierstrategi med industriell kompetanse. Nasjonens midler må forvaltes på en bedre organisert, mer effektiv og langsiktig måte. Slik det er i dag, utøver Staten et passivt eierskap uten langsiktige målsetninger. Dette gjør store fellesverdier svært utsatt for press. I tillegg er dette medlem opptatt av at fellesskapets verdier forvaltes på en måte som ikke er i strid med våre mål innen miljø og sosiale rettigheter. Vi må videreutvikle en strategi der næringsvirksomheten forskyves fra oljebasert til miljøvennlig virksomhet.

Dette medlem vil peke på at distriktpolitiske hensyn må inn i vurderingen av alle saker. Kommuneøkonomi og redusert arbeidsgiveravgift er bærebjelkene i norsk distriktpolitikk. En svekket kommuneøkonomi river grunnlaget bort for annen satsing. Gode offentlige tjenester er en forutsetning for å få til ny næringsetablering. Desentralisering av makt, og reell utflytting av beslutninger er nødvendig for å få dette til.

Dette medlem vil vise til at Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett har et skatte- og avgiftsopplegg som inneholder flere skatteskjerpelser for næringslivet. Dette er nødvendig for å få til en god fordelingsprofil, men vil være en byrde for en del av næringslivet. Vårt budsjett inneholder imidlertid også en rekke gode nyheter for næringslivet - særlig de som driver innenfor framtidsrettede kunnskapsintensive bransjer.

- Tiltakspakke for å få flere i arbeid. Kan redusere noe av presset i arbeidsmarkedet, og vil redusere lønnspresset.
- 0-sats for merverdiavgift for kollektivtransport, overnatting og reisebyråer, med fradragmulighet for inngående merverdiavgift. Sammen med Sosialistisk Venstrepartis øvrige satsing på kollektiv-

transporten og geografisk differensiert årsavgift på bil betyr dette reduserte transportkostnader gjennom billigere persontransport og reduserte trafikkproblemer, og en betydelig lettelse for viktige distriktsnæringer.

- Satsing på alternativ energi og energiøkonomisering kan bidra til å holde energiutgiftene til næringslivet lave.
- Satsing på forskning, skole og utdanning er investeringer i menneskelig kapital som er den eneste garantien for at næringslivet har nødvendig kreativitet og grunnlag for økt produktivitet i fremtiden.
- Avvisning av auksjon av fiskeoppdrettskonsesjoner gir mulighet for i stedet å bruke penger på forskning og utvikling i havbruksnæringen.

Dette medlem vil peke på at flest mulig av de distriktspolitiske virkemidlene må legges som helhetlige bevilgningsrammer som kommuner og fylkeskommuner kan disponere mye friere enn i dag, ut fra lokalt vedtatte planer og behov. Dette medlem vil vise til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der dette medlem går imot regjeringens forslag til kutt på dette området. Samlet fant dette medlem rom for å øke programkategori 13.50 med 182.5 mill. kroner.

Dette medlem vil komme tilbake i behandlingen av sak basert på Oppgavefordelingsutvalgets innstilling med forslag om at hoveddelen av de distriktspolitiske virkemidlene legges inn i bevilgningsrammer som i sin helhet disponeres av kommuner og fylkeskommuner.

Komiteen viser til omdisponeringsfullmakten i forbindelse med forsøk med regionale utviklingsprogram, der Oppland og Hedmark fylkeskommuner får adgang til å omdisponere mellom en rekke bevilgninger under distriktspolitikken. Komiteen påpeker nødvendigheten av at også Aetat deltar aktivt i dette forsøket og at Regjeringen medvirker til at Aetat samarbeider både strategisk og gjennom bruk av sine tilkassmidler.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til Budsjett-innst. S. nr. 5 (1999-2000) hvor et flertall mente at dypvannskai på Verdal måtte realiseres. Flertallet er kjent med at det nå foregår et utredningsarbeid for å utvide havnesamarbeidet i hele Trondheimsfjorden og at det i denne forbindelse bl.a. drøftes om og i tilfelle i hvilket omfang Verdal vil kunne bli en avlastningshavn for Trondheims havn. I forbindelse med at Verdal kommune også søker om å få nyskappings- og omstillingsstatus, vil det også være naturlig at en får vurdert næringslivets behov for dypvannskaia, særlig med tanke på at næringslivet kan bidra til realisering av kaia.

Flertallet støtter derfor at utredningsarbeidet må bli ferdig før en ser nærmere på behovet og eventuell realisering av dypvannskaia.

Flertallet viser til at Det lulesamiske senteret Arran har utviklet seg i tråd med de forutsetninger som myndighetene la til grunn ved etableringen i 1994. Senteret driver i dag flere samiske basisvirksomheter og innehar samlet sett en bred faglig kompetanse. Senteret sysselsetter i alt 40 hele årsverk og kan således betraktes som et vellykket distriktspolitisk tiltak.

Flertallet er kjent med at Arran har behov for ytterligere arealer og er nå i ferd med å realisere en minimumsløsning som på langt nær vil dekke det reelle behovet. Flertallet ber departementet vurdere et tilskudd, eventuelt innenfor rammen til RUP, slik at hele utbyggingsplanen – byggetrinn II – kan realiseres.

Flertallet viser til Stortingets behandling av St.prp. nr. 33 (1998-1999) hvor Regjeringen foreslo å legge ned Hysnes fort i Rissa kommune og slå sammen Narvik Sjøforsvarsavsnitt i Lødingen kommune med Harstad Sjøforsvarsavsnitt og lokalisere dette i Tjeldsund kommune. Flertallet merket seg at de lokale konsekvensene ble vurdert så alvorlige at det i proposisjonen ble lagt opp til at det for kommunene Rissa og Lødingen skulle etableres et spesielt oppfølgingsprogram over tre år med en økonomisk ramme på 24 mill. kroner og tilføring av kompetanse innenfor næringsutvikling. Flertallet viser til at de foreslåtte endringene i Rissa kommune ikke ble vedtatt av Stortinget. Flertallet viser for øvrig til Innst. S. nr. 203 (1998-1999). Flertallet ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med et opplegg for hvordan Stortingets forpliktelser overfor Lødingen kommune skal ivaretas.

2.2.18 Kap. 550 Lokal næringsutvikling

Det foreslås bevilget kr 265 140 000. I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 6 (2000-2001) er post 63 Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift foreslått økt med 20 mill. kroner til kr 154 000 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til at de fylkene som har de største utkantproblemene blir prioritert ved tildeling av økonomiske midler. Flertallet vil peke på at det kommunale næringsfond er et viktig incitament for kommunen til å ivareta arbeidet med næringsutvikling.

Komiteen viser til at ved behandling av Revidert nasjonalbudsjett gikk et flertall i Stortinget inn for at det ble gitt kompensasjon til de 14 kommunene som fikk høyere arbeidsgiveravgift med bakgrunn i ESAs vedtak om at differensiert arbeidsgiveravgift må regnes som statsstøtte. Komiteen har merket seg at disse 14 kommunene har prioritert svært ulike tiltak for å møte næringslivets behov.

Komiteen viser til kommunalkomiteens innstilling, Innst. S. nr. 252 (1999-2000) der et flertall i komi-

teen understreker behovet for å gi kompensasjon til de 14 kommunene som fikk økte utgifter som følge av endret arbeidsgiversone fra 1. januar 2000. Regnet i 2000-kroner er utgiftsøkningen for disse kommunene regnet til 54,2 mill. kroner. I budsjettforslaget for 2001 er det i skjønnsmidler regnet inn kompensasjon med i alt 22,6 mill. kroner. For å gi disse kommunene tid til å tilpasse seg et høyere kostnadsnivå, og for å hindre at det kommunale tjenestetilbudet brått blir svekket, mener komiteen at det er behov for full kompensasjon til alle 14 kommunene for merutgiftene som følge av økt arbeidsgiveravgift i 2001 og kompenserende tiltak fram til evaluering av soneinndelingen i 2003. Komiteen viser for øvrig til Budsjett-innst. S. nr. 1 (1999-2000). Komiteen mener derfor at Regjeringen så snart som mulig, og senest i Revidert nasjonalbudsjett/kommuneøkonomiproposisjonen til våren, må se nærmere på den spesielle situasjonen disse 14 kommunene har kommet opp i.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til vedlegg med sammenligning av budsjettall, kapitler og poster for rammeområde 6 og 7 i denne innstillinga. Disse medlemmer viser ellers til Budsjett-innst. S. I (2000-2001) og Budsjett-innst. S. nr. 5 (1999-2000).

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil påpeke alvoret i at hele ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift som statsstøtte ble kjent ulovlig i EFTA-domstolen 20. mai 1999. Ordningen kan imidlertid videreføres etter EFTAs retningslinjer for transportstøtte frem til 2003. Disse medlemmer vil vise til at dette står i sterk kontrast til EØS-tilhengernes syn som, helt siden EØS-avtalen ble lagt frem for Stortinget, konsekvent har hevdet at differensiert arbeidsgiveravgift ikke ville bli rammet av EØS-avtalens bestemmelser, siden den er en del av den generelle skatte- og avgiftspolitikken.

Ordningen er, sammen med kommuneøkonomien, en bærebjelke i vår distriktspolitikk. Norge må fremme en notifikasjon av ordningen til ESA etter 2003, før den kan videreføres. ESA vil så gjennomføre en ny vurdering av om ordningen og de gjeldende satsdifferanser kan videreføres.

Disse medlemmer vil vise til Norges fremste beskyttelsesmekanisme mot utenlandske oppkjøp, er konsesjonslovgivningen. Formålet med denne er å verne norske interesser og naturressurser. Som følge av EØS-avtalen må konsesjonslovgivningen endres fra 1994. Etter EØS-avtalens art. 4 er forskjellsbehandling på grunnlag av nasjonalitet forbudt. Nye avgjørelser i EF-domstolen i Luxembourg, viser at det kan reises spørsmål om konsesjonslovgivningen kan opprettholdes.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser også til tildelingen av 25 nye oppdrettskonsesjoner i Finmark i 1999, som nå kan vise seg å være i strid med EØS-reglene. Det er ikke

lov å dele ut konsesjoner for oppdrett der man begunstiger lokale eiere på bekostning av fellesskapets borgere, hevder ESAs leder Knut Almestad i avisa "Fiskaren" 27. oktober 2000. Dette medlem vil understreke at det vil få svært store konsekvenser for norsk distriktspolitikk, om dette viser seg å bli den endelige konklusjonen til domstolen.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen senest i sin Distrikts- og regionalpolitiske redegjørelse våren 2001 klargjøre de langsiktige virkningene ESAs vedtak vil få for den differensierte arbeidsgiveravgifta og norsk distriktspolitikk. Stortinget ber Regjeringen forberede arbeidet med en notifikasjon slik at geografisk differensiering og støttenivå i distriktspolitikken beholdes etter 2003."

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil i behandlingen av Budsjett-innst. S. nr. 8 (2000-2001) fra næringskomiteen fremme forslag om at Stortinget ber Regjeringen i den varslede proposisjonen om tildeling av laks- og ørretkonsesjoner vurdere konsesjonslovgivningen opp mot ESAs tolkning av EØS-avtalens art. 4.

2.2.19 Kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner

Det foreslås bevilget kr 507 500 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, viser til sine respektive forslag til rammevedtak, jf. talloppsett foran under kap. 2.2, hvor det er ført opp en reduksjon på kap. 551 post 58 med 1 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag, slik at det bevilges kr 61 500 000 under post 58.

Et annet flertall, komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001) kap. 3.1.2.1.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under kap. 2.1.8 foran i innstillingen, og støtter forslaget fra flertallet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener at for å opprettholde bosettingen og skape nye arbeidsplasser i distriktene, må bruken av midlene innrettes slik at en også i praksis oppnår disse distriktspolitiske målsettinger. Flertallet vil under-

streke at i en slik sammenheng må utkantkommunene og kvinneprosjekter tillegges særlig oppmerksomhet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser for øvrig til egne hovedprioriteringer under pkt. 2.1.3 ovenfor.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet er fornøyd med at midlene også i 2001 vil bli benyttet i forbindelse med den særskilte satsingen overfor utkantkommunene. Disse medlemmer er enig i at det søkes å legge til rette for at det skal bli flere etablerere fra FoU-miljøene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til vedlegg med sammenligning av budsjettall, kapitler og poster for rammeområde 6 og 7 i denne innstillinga. Disse medlemmer viser ellers til Budsjett-innst. S. I (2000-2001) og Budsjett-innst. S. nr. 5 (1999-2000).

Komiteens medlemmer fra Høyre og Sosialistisk Venstreparti viser til sin generelle merknad under kap. 2.2.17.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil vise til Innst. S. nr. 222 (1999-2000) fra sosialkomiteen om fordeling av inntekt og levekår i Noreg (Utjammingsmeldinga) om de særlige problemstillingene knyttet til levekår i indre Finnmark. Komiteens flertall uttalte følgende:

"Flertallet vil vise til at undersøkelser som er gjort i indre Finnmark, synliggjør tilsvarende levekårsproblemer i dette området som i indre Oslo øst. Det er derfor etter flertallets syn viktig å rette en særlig oppmerksomhet mot dette området, på linje med oppmerksomheten som meldinga retter mot indre Oslo øst. Til tross for levekårsproblemene har omstillingsregionen hatt en positiv utvikling. Kommunene har satt i gang en serie tiltak lokalt. Videreføringen av omstillingsarbeidet avsluttes inneværende år. Med de utfordringer regionen står overfor, er det nettopp i årene som kommer at man etter flertallets syn har behov for å følge opp omstillingsarbeidet (...) Dersom dette skal lykkes, er man etter flertallets syn, avhengig av en forståelse for situasjonen, og statlig tiltak i denne regionen må samordnes med de tiltak man søker å realisere lokalt"

Flertallet registrerer at det ikke er bevilget penger for 2001 til videreføring av omstillingstiltakene, men at man skal bruke det ordinære virkemiddelapparatet. Flertallet er kjent med at handlingsplanen for Utjammingsmeldinga skal utarbeides våren 2001, og at de første operative tiltakene først kan regnes igangsatt mot slutten av 2001. Flertallet vil understreke oppmodningen fra flertallet i sosialkomiteen om at statlige tiltak i regionen må samordnes, og at en arbeider med å finne finansiering innenfor virkemiddelapparatet slik

at de igangsatte og positivt erfarte omstillingstiltak kan videreføres.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Sosialistisk Venstreparti viser til at regionen selv mener det er behov for 11 mill. kroner for å videreføre tiltak som allerede er satt i gang, frem til handlingsplanen blir iverksatt.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil vise til at det er en rekke tiltak som nå viser gode resultater og som bør videreføres i perioden frem til handlingsplanen blir realisert.

Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt prinsippale budsjettforslag avsatte 11 mill. kroner til dette formålet i tråd med de lokale anslagene. Disse medlemmer mener det innenfor kap. 551 må finnes rom til 11 mill. kroner til dette formålet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er bekymret over situasjonen i indre Finnmark og den høye ledigheten i disse områdene. Det har her pågått et omstillingsprogram over 6 år, samt en overgangsperiode på 2 år. Den samlede ressursinnsatsen fra KRD er om lag 200 mill. kroner. Dette programmet vil bli evaluert. Flertallet ber om at utviklingen i indre Finnmark følges nøye.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ber Regjeringen eventuelt komme tilbake til Stortinget med en tilleggsbevilgning eller omdisponering om dette viser seg nødvendig for å videreføre tiltakene.

Dette medlem vil vise til at på kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner ligger viktige forsøk med økt lokal og regional handlefrihet, og nødvendig arbeid for å tilpasse statlig politikk til lokale og regionale behov og prioriteringer. Det er i iverksettningen av statlig politikk en best ser behovet for, og hvordan en kan samordne, den sektororienterte staten. Dette medlem ser med forundring på at dette arbeidet nå prioriteres ned både av Arbeiderpartiet og sentrumpartiene.

2.2.20 Kap. 552 Nasjonale program og tiltak for regional utvikling

Det foreslås bevilget kr 278 000 000.

Post 56 Omstilling og nyskaping, fond

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, viser til sine respektive forslag til rammevedtak, jf. talloppsett foran under kap. 2.2, hvor det er ført opp en reduksjon på kap. 552 post 56 med 3 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag, slik at det bevilges kr 79 000 000 under post 56.

Et annet flertall, komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001) kap. 3.1.2.1.1.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til at det fremdeles gjenstår 79 mill. kroner på post 56. Dette innebærer omtrent samme nivå som i 1998 og 1999. Disse medlemmer har ambisjon om igjen å øke bevilgningene og har ikke planer om å avslutte omstillingsprogrammene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til at denne posten i budsjettforslaget er redusert med 10 mill. kroner fra 2000, og gis et ytterligere kutt i forliket. Tilskuddet går til områder med store lokale og regionale omstillingsbehov, for eksempel nordre Nordland, Glåmdal, Telemark/Aust-Agder og mange enkeltkommuner.

Denne kraftige nedtrappingen tyder på at Regjeringen og sentrum legger opp til at omstillingsprogrammene skal avsluttes, og at denne typen virkemiddel skal fases ut.

Dette medlem vil understreke at dette ikke kan skje uten en grundig evaluering av denne måten å drive omstillingsarbeid på.

Post 70 SIVA – utviklingsarbeid, inkubatorprogram

Komiteen viser til at det i 2000 er opprettet et inkubatorprogram, og mener at det skal legges særlig vekt på utvikling av inkubatorer innenfor distriktpolitiske virkeområder, og det skal utvikles opplegg som sikrer klare distriktpolitiske effekter av nyetableringer i inkubatorer. Komiteen vil understreke at det er viktig at retningslinjene for bruken av og områdene hvor disse midlene skal brukes, blir så fleksibelt utformet at de virkelig gir resultater.

Komiteen vil understreke at retningslinjene for inkubatorprogrammet må utformes slik at ressursene blir rettet inn mot kunnskapsparkene som er knyttet opp til høyskole- og universitetsmiljøer.

Komiteen konstaterer at mange av de aktuelle miljøene, også i distriktene, ligger utenfor det distriktpolitiske virkeområdet og vil understreke at også disse må kunne inngå i inkubatorprogrammet.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet ønsker å peke på muligheten for å videreutvikle SIVAs østdivisjon. Økende grad av internasjonalisering trekker Norge inn i prosesser hvor næringsliv, forskning og utdanning stilles overfor nye muligheter og utfordringer. Dette gjelder særlig i forhold til Øst-Europa. Disse medlemmer mener at SIVA-modellen er et egnet virkemiddel i det videre arbeid.

Post 91 Aksjekapital IT-Fornebu

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, viser til sine respektive fraksjoners merknader i Innst. S. nr. 124 (1999-2000).

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til merknader foran under kap. 2.2.17.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil peke på at det er et paradoks at den største distriktpolitiske satsingen i Regjeringens budsjettforslag er egenkapitalen til IT-Fornebu.

Disse medlemmer viser til at de gikk imot denne statlige deltagelsen i IT-Fornebu og at de i sitt prinsipale budsjettforslag har gått imot egenkapitalandelen i IT-Fornebu.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti går imot etablering av IT-Fornebu. IT-Fornebu er dårlig IT politikk, dårlig distriktpolitikk, dårlig fordelingspolitikk og gir boligetablering til de som trenger det minst. Sosialistisk Venstreparti vil derfor omdisponere denne aksjekapitalposten fra et gigantisk boligprosjekt for de aller rikeste på Fornebu, over til et statlig boliginvesteringsselskap som skal være medeier i boligetableringer for vanskeligstilte. Dette medlem viser til forslag under 14.10 Bolig og bomiljø.

Programkategori 14.10 Bolig og bomiljø

2.2.21 Generelle merknader om programkategori

14.10 Bolig og bomiljø

Komiteen viser til at det er satt i gang et samarbeid med kommunene for å bedre boligsituasjonen for bostedsløse. De fem største bykommuner (Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og Kristiansand) er invitert til å delta i et fireårig utviklingsarbeid, som skal sikre at bostedsløse får et helhetlig hjelpetilbud der boligpolitiske virkemidler knyttes sammen med aktuelle helse- og sosialtjenester. Med bakgrunn i at 65 pst. av de bostedsløse bor i de største byene, og at det er blant disse vi finner de fleste med sammensatte problemer og dårlig boevne, mener komiteen at det er riktig å prioritere de største byene i dette arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil vise til at Regjeringen 5. juli 2000 la fram en plan for Solidarisk boligpolitikk, med 17 konkrete tiltak kommunal- og regionalministeren vil gjennomføre, dels gjennom budsjettet for 2001, og dels innenfor rammen av fire relevante stortingsdokumenter: St.meld. nr. 49 (1997-1998), St.meld. nr. 50 (1998-1999), St.meld. nr. 14 (1998-1999) og St.meld. nr. 28 (1997-1998). Disse medlemmer vil vise til at mange av de framlagte forslagene fra Regjeringen sommeren 2000, har mye til felles med forslagene i Dokument nr. 8:68 (1999-2000) og disse medlem-

mer støtter det økonomiske opplegget i forslag til statsbudsjett for 2001.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til sine merknader under kap. 581 og kap. 2412/5312.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Sosialistisk Venstreparti, vil understreke betydningen av en mer aktiv politikk for å tilrettelegge for økt boligbygging, særlig i pressområdene rundt de store byene.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at plan- og bygningsloven er til vurdering i Planlovutvalget og at en evaluering vil vise om det er behov for å endre loven eller forskriftene. Dette flertallet viser til det pågående arbeid med å legge til rette for elektronisk byggesaksbehandling og har forventninger om at dette vil bidra til ytterligere redusert saksbehandlingstid.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Høyre mener Plan- og bygningslovgivningen med forskrifter bør forenkles.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil vise til at boligbyggingen har tatt seg opp de senere årene og at reguleringen til boligformål har økt i presseområdene.

Disse medlemmer mener en god boligpolitikk er at lokale myndigheter legger til rette for boligutvikling og arealplanlegging, og at statlige myndigheter forenkler plan- og bygningsloven, slik at det blir lettere å få igangsatt bygg hvor kostnadene kan reduseres.

Disse medlemmer vil vise til at disse partier har tatt flere initiativ for å få forenklet byggesaksbehandlingen. Disse medlemmer viser til at sentrumsregjeringen delvis fulgte dette opp, men at det fortsatt er betydelig potensial for forenkling. Det samme gjelder plandelen av plan- og bygningsloven, hvor det særlig er et behov for å samordne og begrense statlige og fylkeskommunale instansers innsigelser. Dette vil kunne øke tempoet i tilretteleggelsen av boligbyggingen. Disse medlemmer viser til at de har bedt om en foreløpig evaluering av byggesakdelen av plan- og bygningsloven tidligere. Disse medlemmer mener at hovedtyngden av offentlig engasjement i boligmarkedet må være individrettet og følge sosiale kriterier.

Komiteens medlemmer fra Høyre har fremmet forslag om å endre Husbanken til å bli en bank for førstegangs etablerere i Dokument nr. 8:23 (2000-2001). Forslaget har som hensikt å gjøre det enklere å få finansiert-toppfinansiert boliger for førstegangs kjøp

for ungdom som ikke har sidesikkerhet eller rike foreldre.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at Husbanken ikke lenger trenger å spille noen rolle i forhold til generell boligbygging, i et samfunn som er gjennomregulert f.eks. i forhold til reguleringsplanlegging for lokale myndigheter.

Disse medlemmer mener videre at bostøtteordningen er det viktigste boligpolitiske instrumentet til å hjelpe de som har varige problemer i boligmarkedet eller problemer over lengere tid.

Disse medlemmer vil understreke at for personer med store sosiale problemer og tilleggsproblemer ut over det å mangle bolig har kommunene et særskilt ansvar.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil derfor at bostedsløse skal være førsteprioritert blant de som får tilskudd til bolig og at bolig til flyktninger er et vesentlig vilkår for å få til bosetningen i kommunene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti gjennom flere år har fremmet en rekke forslag som ville virkeliggjort en solidarisk boligpolitikk. Bolig er et grunnleggende gode som ingen i Norge kan klare seg uten. Markedet vil ikke alene skaffe boliger til folk med dårlig råd. Myndighetene må ta et langt større ansvar enn det de gjør i dag for å sikre at alle, uavhengig av inntekt, kan ha en bolig. Dette medlem vil vise til at Sosialistisk Venstreparti derfor fremmer forslag om å grunnlovsfeste retten til bolig. I budsjettinnstillingene og i egne private forslag har vi gjentatte ganger fremmet forslag om en storsatsing på bygging av billige utleieboliger, lavinnskuddsboliger, studentboliger og straksboliger for bostedsløse. I budsjett for 2001 foreslår Sosialistisk Venstreparti en økning i tilskuddsrammen til bygging av 3 000 flere utleieboliger til halv pris i minst 5 år, enn det Regjeringen legger opp til.

Norge mangler nesten helt det viktigste segmentet i boligmassen for unge og folk med dårlig råd, nemlig billige utleieboliger. Leiemarkedet i Norge er minimalt i forhold til andre europeiske land. Bare 24 pst. av boligmassen er leieboliger og av disse er ca. 4 pst. sosiale utleieboliger; dvs. boliger som i en eller annen form er subsidiert og tildelt etter kriterier. Gjennomsnittet i EU var 18 pst. i 1996 (Kilde: Paul Balchin, "Housing Policy in Europe").

Dette medlem vil også påpeke at Norge har bygget altfor få studentboliger. Dekningen er bare ca. 14 pst. på landsbasis. Dette fører til at prispresset i leiemarkedet blir ekstra stort der boligmarkedet ellers er presset av økt tilflytting.

Dette medlem vil vise til en behovsundersøkelse gjort av Norsk Byggforskningsinstitutt som viser at behovet for boliger til unge og vanskeligstilte er på ca.

30 000 - 50 000 i de nærmeste åra og Regjeringen sier selv i et brev til kommunalkomiteen 12. februar 1999 at det er behov for 2 000 - 5 000 boliger pr. år de neste 5 åra, og peker på at behovet antakelig vil øke.

Dette medlem vil understreke at for mange unge og vanskeligstilte er det verken tilrådelig eller oppnåelig å oppta lån til egen bolig. Derfor må staten gi økte låne- og tilskuddsmidler, og sammen med kommunene ta et hovedansvar for en ny offentlig strategi for etablering av utleieboliger og straksboliger. Uten en slik satsing vil forskjellene mellom folk øke dramatisk og flere vil bli uten et trygt hjem.

Dette medlem vil derfor foreslå at det opprettes et statlig boliginvesteringsselskap som skal gå inn som medeier sammen med kommuner, boligbyggelag eller allmenntillegte stiftelser i boligprosjekter med formål å etablere rimelige utleieboliger. Særlig er det aktuelt å gå inn der er vanskelig å få etablert tilbud til bostedsløse, for boligetablering til enslige mindreårige asylsøkere og andre flyktninger med lange opphold i asylmottak. Forslaget innebærer at det avsettes 165 mill. kroner som kapital i selskapet.

Dette medlem foreslår derfor:

"Stortinget ber Regjeringen etablere et statlig boliginvesteringsselskap med formål å etablere sosiale utleieboliger i samarbeid med kommuner, boligbyggelag eller andre allmenntillegte tiltak/stiftelser."

Dette medlem vil påpeke at etter at Regjeringen la fram St.meld. nr. 49 (1997-1998) Om boliger for unge og vanskeligstilte, og Stortinget behandlet denne, har situasjonen blitt stadig vanskeligere for folk med dårlig råd og liten eller ingen egenkapital. Lånerammene i Husbanken har økt i forslag til budsjett for 2001, men det er allikevel langt igjen før nivået er på høyde med første halvdel av 90-tallet.

Dette medlem viser for øvrig til merknad under Husbanken der det foreslås å senke rentemargin på utlån til boligbyggelag og for øvrig tilbakeføre eventuelt overskudd fra utlånsvirksomheten til tilskudd og byfornyelse.

Boligpolitiske virkemidler ble redusert med nesten 70 pst. fra 1994 til 1999. Fjerning av rentesubsidier ved omlegging av Husbanken er ikke blitt veid opp av økning i bostøtte eller i bolig- og miljøtiltak. Verken tilskudd eller låneramme har gjort det mulig å sørge for at det finnes nok boliger til folk med dårlig råd. I tillegg har altfor få kommuner en god og gjennomtenkt boligpolitikk. Mange kommuner selger ut sine kommunale boliger og leier ut til markedspris. Dette fører til at de altfor få sosiale utleieboliger Norge disponerer blir like dyre som vanlige leieboliger. Det er derfor nødvendig at både stat og kommuner legger om til en solidarisk boligpolitikk.

Dette medlem vil vise til at andre nordiske land også har en langt sterkere satsing på boligpolitikk enn

Norge, og bruker til dels flere ganger så mye på både på tilskudd og bostøtte.

Dette medlem finner det utålelig at det i et rikt land som Norge, er flere tusen som er bostedsløse. Husleiereguleringsloven er fjernet og nå kommer meldingene om at folk med små inntekter må flytte fordi de ikke maktet leieøkningene. Mange unge med dårlig økonomi greier ikke å skaffe seg bolig. De sover tilfeldig hos venner, litt ute, litt på hospits og noen okkuperer tomme bygninger. For mange som i utgangspunktet kun hadde et økonomisk problem, ender det med at blir påført en mengde tilleggsproblemer. Noen kommuner kan tilby kommunale boliger til en akseptabel pris, men det finnes alt for få gode tilrettede tilbud til personer som trenger det, særlig i sentrale strøk.

Dette medlem viser til at personer med rusproblemer, psykiske problemer og atferdsproblemer er særlig utsatt. Likeens er noen innvandrere, arbeidsløse og andre som har fattigdomsproblemer også helt uten håp om et trygt og godt sted de kan kalle hjemme. Tilbudet mange får er private hospits. Som boligløsning er det under enhver kritikk. Det offentlige har skyhøye utgifter til det som ser ut til å være et meget dårlig og kortsiktig tilbud for de bostedsløse.

Når situasjonen har vært så kritikkverdig i mange år, må også statlige myndigheter treffe tiltak som kan hjelpe de bostedsløse. Situasjonen for bostedsløse er uakseptabel og nå så krisepreget at Sosialistisk Venstreparti har foreslått øyeblikkelige strakstiltak og en ekstrabevilgning før vinteren setter inn, og viser til Dokument nr. 8:91 (2000-2001). Hovedansvaret for boligtiltak for vanskeligstilte ligger i kommunene. Statens hovedrolle må derfor være å gi kommunene optimale rammer og de rette betingelser for å få det til. I tillegg bør staten kunne bidra med rimelig tomtegrunn, som medeier i boligtiltak eller med egen bygningsmasse.

2.2.22 Kap. 2412 og 5312 Den Norske Stats Husbank (med unntak av post 90)

Det foreslås bevilget kr 301 550 000 under kap. 2412 postene 01, 45 og 72.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, viser til sine respektive forslag til rammevedtak, jf. talloppsett foran under kap. 2.2, hvor det er ført opp en reduksjon på kap. 2410 post 1 med 1,4 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag, slik at det bevilges kr 222 150 000 under post 1.

Et annet flertall, komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001) kap. 3.1.2.1.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under kap. 2.1.8 foran i innstillingen, og støtter forslaget fra flertallet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det er en kritisk situasjon på boligmarkedet for mange grupper. Flertallet vil vise til behovet for en solidarisk boligpolitikk og har i den forbindelse merket seg økningen i Husbankens låneramme med 2 mrd. kroner til 13 mrd. kroner i 2001. Gjennom økning i utlånsrammen vil Husbanken i større grad settes i stand til å være et effektivt verktøy for gjennomføring av boligpolitikken, både med hensyn til boligetablering, kvalitet og miljø. Økningen i utlånsrammen vil gi rom for økning for lån til nybygg for ungdom og sterk økning i antallet etableringslån og kjøpslån.

Flertallet er positiv til Regjeringens forslag om styrking av Husbankens profil mht. boligetablering for ungdom og vanskeligstilte. Flertallet vil likevel sterkt understreke den betydning Husbanken har for boligbyggingen i Norge gjennom sine oppføringslån. Husbanken bidrar til å holde oppe boligbyggingen også i lavkonjunkturperioder, den bidrar til at det kan bygges boliger også i distriktene og bidrar til å sikre kvalitet og nøkternhet i boligbyggingen. Husbankens ordning med oppføringslån har også stor indirekte betydning for rentenivået for boliglån i de øvrige banker og finansinstitusjoner.

Flertallet har merket seg hovedprioriteringene som legges til grunn og slutter seg til Regjeringens forslag. Det er behov for å få opp takten i byggingen av boliger, husbankhus, utleieboliger for unge og vanskeligstilte, herunder bostedsløse og for studenter. Flertallet har merket seg at det legges opp til større aktivitet fra Husbankens side i Oslo-området og andre pressområder. Flertallet er positiv til dette.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet mener at situasjonen i Oslo er så boligpolitisk spesiell at Husbankens organisering bør gis en selvstendig vurdering. Disse medlemmer forutsetter derfor at dette spørsmålet tas opp særskilt i tilknytning til arbeidet i Boligutvalget og i innstillingen derfra.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Husbanken er statens viktigste boligpolitiske redskap. Det er svært viktig at Husbankens utlånsrammer er tilstrekkelig store til å kunne gi lån til alle som ønsker å bygge innenfor Husbankens areal og standardkrav. Dette vil sikre en jevn tilførsel av nøkterne og rimelige boliger på markedet og bidra til at det blir lettere for grupper uten mye kapital å skaffe seg bolig. All erfaring viser at privatfinansierte boliger gjennomgående er opp mot dobbelt så

store som husbankfinansierte boliger. Disse medlemmer mener at vanlige oppføringslån i Husbanken ikke skal være behovsprøvd.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil vise til sitt forslag i Dokument nr. 8:23 (2000-2001) om å omgjøre Husbanken til en førstehjemsbank. Disse medlemmer vil fortsatt opprettholde Husbankens ansvar for formidling av bostøtte og tilskuddsordninger.

Disse medlemmer mener at en vesentlig side ved å fornye offentlig sektor også er å prioritere vekk oppgaver som det ikke lenger er behov for å gjøre, og mener at det generelle bidraget til boligbyggingen gjennom oppføringslån ikke lenger bør være en offentlig oppgave. Det vil også gi rom for en langt større satsing på Husbanken som førstehjemsbank for ungdom og med langt videre rammer enn etableringslånene i dag har.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det for Sosialistisk Venstreparti er en sterk, helhetlig og offensiv boligpolitikk et sentralt virkemiddel i velferdspolitikken. Skal alle kunne disponere en god og rimelig bolig i et godt bomiljø, trengs en offensiv boligpolitikk og der en allmenn og sterk Husbank er et av de mest sentrale virkemidlene.

Dette medlem mener at økningen i Husbankens lånerammer for år 2001 er positivt. Fra 1991 til 1994 var lånerammen over 12 mrd. kroner. Når en tar hensyn til økte byggekostnader de siste år, er en økning i lånerammen opp til 13 mrd. kroner i 2001 et minimum. Lånerammen koster ikke staten penger i form av subsidier. Det er lave tapstall og staten får et overskudd fra disse utlånene.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil vise til at Husbankens rentemargin til alle lånekunder er 0,5 prosentpoeng. Inntektene fra rentemarginen synliggjøres ikke i boligbudsjettet. Dette påslaget gir inntekter til statskassa som er betydelig større enn statens utgifter knyttet til tildeling, forvaltning og andre kostnader knyttet til utlånene. Borettslag er medlemmer i Stiftelsen boligsamvirkets fond mot husleietap, og lån til borettslag er i praksis risikofrie. Skal målet være at Husbanken i framtiden også skal påvirke boligbyggingen og boligstandarden, bør rentemargin til borettslag reduseres. Disse medlemmer mener at staten ikke skal ha overskudd av sin utlånsvirksomhet gjennom Husbanken. Husbanken må kunne opptre med fleksibilitet i sin rentemargin og borettslag og andre som er medlemmer i Fondet mot husleietap eller tilsvarende ordninger, bør få en rentemargin ned mot 0,2 prosentpoeng. I tillegg bør overskudd ut over dette tilbakeføres til tilskudd til etablering av utleieboliger og byfornyelse.

Disse medlemmer foreslår derfor følgende:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag om en ordning som sikrer at inntekter fra statens utlån til boligbygging gjennom Husbanken tilbakeføres til Husbankens kunder gjennom lavere rentemargin til låntagere som er sikret gjennom Fondet mot husleietap eller tilsvarende ordninger. Inntekter utover dette disponeres til økning i tilskuddspostene under kap. 581."

2.2.23 Kap. 580 Bostøtte

Det foreslås bevilget kr 1 577 000 000.

Komiteen vil understreke at bostøttens mål er å medvirke til at husstander med svak økonomi skal kunne skaffe seg en god, hensiktsmessig og nøktern bolig. Komiteen har merket seg at 60 pst. av de nye bostøttemottakerne sier at de er avhengig av bostøtten for å kunne beholde sin bolig.

Komiteen vil vise til at regelverket er innrettet slik at husstandene med de laveste inntektene og de høyeste boutgiftene får tildelt mest støtte. Komiteen mener at dette prinsippet er riktig, men vil imidlertid peke på at det er svakheter i regelverket for bostøtte bl.a. i forbindelse med husholds- og boligavgrensning. Komiteen vil vise til at det som et ledd i oppfølgingen av St.meld. nr. 50 (1998-1999) Utjæmningsmeldingen ble igangsatt et prosjekt for å kartlegge og vurdere sammenhengen mellom bostøtte og sosialhjelp. Komiteen har merket seg at Norsk byggforskningsinstitutt har laget en rapport som peker på flere mulige forbedringer i bostøtteordningen. Komiteen vil be om at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget på en egnet måte med en vurdering av disse rapportene og de økonomiske og administrative konsekvensene.

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om å øke boutgiftstaket med 5 000 kroner pr. år for alle husstander. Komiteen viser til at dette er en oppfølging av Utjæmningsmeldingen.

Komiteen vil vise til at som en konsekvens av samordningen mellom boligtilskuddet og bostøtten i 1997, ble ordningen med å dekke utgifter til lys og varme for pensjonister med en inntekt under minstepensjonen tillagt 30 pst. videreført i den nye bostøtteordningen. Komiteen vil videre vise til at disse utgiftene blir bestemt utfra en fastsatt sjablon som varierer utfra sammensetningen av husstanden og i hvilken region husstanden er bosatt. Komiteen vil peke på at dette sjablonbeløpet gis kun til de pensjonistene som har lavest inntekt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre der det ble enighet om ikke å fjerne sjablonbeløpet for lys og varme i boutgiftene. Flertallet foreslår derfor at kap. 580 post 70 økes med 160 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil vise til at de tidligere har foreslått at tillegget for lys- og varmeboutgiftene ikke skal dekkes gjennom en sjablon, men at de faktiske utgiftene skal dekkes.

Disse medlemmene mener at det er påfallende at Regjeringen samtidig som de øker elavgiften foreslår å kutte sjablonen for lys og varme i boutgiftene. Bostøtteordningen er den mest målrettede støtten som finnes til de pensjonister som har dårligst økonomi.

Disse partier har i sitt budsjettalternativ gått imot fjerningen av sjablonen for lys og varme, og vil understreke at det er vesentlig å beholde realverdier i forhold til kostnadsutviklingen av dette tilskuddet. Når flertallet øker el-avgiften med 2,5 øre mener disse medlemmene at sjablonen bør økes for å dekke de økte kostnadene med el-avgiftsøkningen og har i sitt forslag til disponering av ramme 6 foreslått å øke beløpet til 20,3 mill. kroner i forhold til forliket mellom Arbeiderpartiet og sentrum, og med totalt 180,3 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter forslaget om en tilføring av 160 mill. kroner til post 70, men viser til sitt primære budsjett hvor vi øker denne posten med bare 90 mill. kroner. Dette skyldes at disse medlemmer først tar ut 70 millioner kroner før vi legger til de 160 millionene, fordi vi mener at det bare er de som har en permanent bosituasjon som gjør dem avhengige av bostøtte under dette kapittel som skal ha krav på det. Disse medlemmer vil påpeke at andre som ikke går under definisjonen "en permanent bosituasjon" må finne seg andre løsninger under sosialtjenesteloven kap. 5. Disse medlemmer viser ellers til Budsjett-innst. nr. 5 (1999-2000).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, slutter seg til å avvike den såkalte overgangsordningen helt fra 2001 da dette vil føre til likebehandling av nye søkere og de som mottok bostøtte/botilskudd i 1996.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til sitt prinsipale standpunkt om ikke å støtte en slik avvikling av overgangsordningen.

Disse medlemmer støtter forliket mellom Arbeiderpartiet og sentrumpartiene i en videreføring av overgangsordningen i 2001. I og med at ordningen bare omfatter de som før omleggingen fikk bostøtte etter de gamle reglene, virker den svært urettferdig for nye søkere og gjør at søkere som er i samme situasjon behandles ulikt. Ordningen bør derfor fases ut parallelt med at boutgiftstaket heves.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i budsjett for 2002 fremme forslag til en overføring av midlene innen bostøtteordningen ved en gradvis avvikling av overgangsordningen og en tilsvarende opptrapping av boutgiftstaket."

Komiteens medlemmer fra Høyre vil vise til at de i utgangspunktet var uenig i at man skulle slå sammen ordningen med bostøtte og boligtilskudd i 1996. Sammenlåingen ble i utgangspunktet gjort uten den såkalte overgangsordningen, og fikk dramatiske utsagn for enkelte grupper. Deretter ble det innført en overgangsordning for å bøte på flertallets forslag. Den overgangsordningen har flertallet kuttet i flere budsjettbehandlinger. Særlig sterk ble reduksjonen for år 2000. I praksis er avviklingen av overgangsordningen forsert betraktelig. Det beløpet som nå gjenstår er så lite at det nå vil være naturlig etter disse medlemmers mening å avslutte overgangsordningen.

2.2.24 Kap. 581 Bolig og bomiljøtiltak

Det foreslås bevilget kr 794 300 000.

Post 60 Handlingsplanen for Oslo Indre Øst

Komiteen viser til at samarbeidsprosjektet handlingsplan for Oslo Indre Øst er oppfølging av de konstaterede levekårsproblemene som ble avdekket i forbindelse med behandlingen av stortingsmeldingen om levekår i forrige stortingsperiode. Komiteen viser til at deler av Oslo Indre Øst etter den tid er blitt et pressområde med høy attraktivitet som boområde - spesielt for yngre. Det er derfor etter komiteens mening viktig at de tiltak som iverksettes innefor handlingsplanen blir mer og mer rettet mot bedring av levekår for de grupper som har levekårsproblemer. Komiteen vil spesielt fremheve tiltak for barn og unge, og tiltak som i større grad fører til at innvandrerkvinner integreres det norske samfunn. Det bør derfor sikres kontinuitet i tiltakene, f.eks. korttidsbarnehage tilbudet til barn med fremmedspråklig bakgrunn.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til foreløpige tall fra en undersøkelse Oslo kommune har gjort som viser at det er i overkant av 4 000 boliger i Oslo som mangler innlagt bad og WC. I tillegg kommer boliger med alvorlige mangler som bl.a. branntekniske og bygningstekniske mangler. Departementet anslår at det i tillegg er 1 000 boliger med vesentlig understandard i Trondheim og Bergen. Dette viser at det er stort behov også for fysiske tiltak og at et sterkt statlig engasjement er den beste garanti for å utløse kommunalt engasjement.

Dette medlem vil peke på at det kan være behov for å utarbeide tilsvarende planer som Handlingsplanen for Oslo Indre Øst for andre deler av storbyområdene.

Post 71 Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, viser til sine respektive forslag til rammevedtak, jf. talloppsett foran under kap. 2.2, hvor det er ført opp en reduksjon på kap. 581 post 71 med 2 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag, slik at det bevilges kr 97 000 000 under post 71.

Et annet flertall, komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001) kap. 3.1.2.1.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under kap. 2.1.8 foran i innstillingen, og støtter forslaget fra flertallet.

Komiteen viser til at tilskuddsordningen er rettet mot opprustning av det fysiske bomiljøet, spesielt i byene. Den er sentral for opprustning av områder med særlig lav boligstandard, for å bedre tilgjengelighet gjennom installasjon av heiser og for stimulering av miljøkvalitet. Komiteen viser også til at godt over halvparten av byfornyelsestilskuddet i 1999 gikk til uteareal og fellesområder. I Bergen gikk hele 86 pst. til dette formålet. Byfornyelse knyttet til utbedring av boliger omfattet 2 049 boliger - de fleste i Oslo.

Komiteen viser til at den siste boforholdsundersøkelsen som ble gjort var i 1995. Boligutvalget vil innenfor sitt mandat kunne omtale denne problemstillingen.

Komiteen forutsetter at departementet sikrer at Boligutvalget også ser på byfornyelsesproblematikken.

Komiteen ser det derfor naturlig at en statusrapport om boforhold og boligkvalitet i byene blir lagt fram i forbindelse med at Regjeringen skal legge fram en egen stortingsmelding om boligpolitikken i 2002. Herunder en vurdering om prinsippene for statlig engasjement i byfornyelsesarbeidet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader under post 60 Handlingsplanen for Oslo Indre Øst og til at det allerede i budsjettforslaget fra Regjeringa er en reduksjon med 40 mill. kroner fra budsjett i 2000 og at forliket gir et ytterligere kutt på 2 mill. kroner. Det er en dramatisk nedprioritering av en viktig og svært etterspurt ordning. Det er et stort behov for byfornyelse. Mange boliger har understandard. Mangel på statlige tilskudd kan enten resultere i at det ikke skjer noen rehabilitering og byfornyelse, eller i at husleiene blir vanvittig høye etter rehabiliteringen. Små statlige bevilgninger vil føre til parallell reduksjon i kommunale tilskudd.

Dette medlem vil ellers vise til merknader under kap. 586 Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser.

Post 73 Tilskudd til opplysning, informasjon m.m.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, viser til sine respektive forslag til rammevedtak, jf. talloppsett foran under kap. 2.2, hvor det er ført opp en reduksjon på kap. 581 post 73 med 1 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag, slik at det bevilges kr 9 000 000 under post 73.

Et annet flertall, komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001) kap. 3.1.2.1.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader under kap. 2.1.8 foran i innstillingen, og støtter forslaget fra flertallet.

Post 75 Boligtilskudd m.m.

Komiteen vil vise til at Stortinget ved flere tilfeller har behandlet boligspørsmål for vanskeligstilte grupper de seneste årene. Det er på den bakgrunn også nedsatt et offentlig utvalg som går igjennom boligpolitikken. Komiteen vil understreke at det offentlige ansvaret for å yte direkte støtte først og fremst må knyttes til grupper som er særlig vanskeligstilt og har flere problemer enn boligmangel. Komiteen viser til at Stortinget nylig behandlet Dokument nr. 8:91 (2000-2001) Forslag fra stortingsrepresentant Karin Andersen om straksbo-tiltak for bostedsløse, jf. Innst. S. nr. 35 (2000-2001). Det var i den forbindelse bred enighet om at tiltak for bostedsløse har og skal ha første prioritet til støtte over post 75.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at for å synliggjøre dette bedre ville et flertall skille ut disse tiltakene i en egen post. Disse medlemmer følger opp dette med forslag om å opprette en post 77. Tiltak for bostedsløse og overfører 60 mill. kroner fra post 75 til denne posten.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det haster med tiltak overfor bostedsløse. Disse medlemmer mener en utskilling av disse tiltak på en egen post kan være en måte for synliggjøring av midlene. Disse medlemmer mener imidlertid at det nå er viktig å sørge for informasjon overfor kommuner og frivillige organisasjoner om at boliger til bostedsløse er prioritert. Disse medlemmer forutsetter forsterket innsats fra Regjeringen

på dette området. Disse medlemmer vil avvende resultatet av dette og støtter derfor ikke en utskilling av disse midlene på egen post nå.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil videre understreke at flyktningeboliger må være et prioritert område for tilskudd. Dagens situasjon hvor kommunene vegrer seg mot å bosette flere flyktninger må endres og mangel på tilskudd til bygging av boliger skal ikke være en unnskyldning for ikke å ville ta imot flyktninger for bosetting.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener det må stilles klare krav til at de tiltak som får støtte over budsjettposten, også til utleieformål for ungdom, har en klar sosial profil, og at utleieprosjekt som det ikke stilles andre krav til enn at de som bor der er under en gitt alder ikke bør få støtte. Det er særlig viktig at kommunene følger opp kriteriene for tildeling av offentlig støttede utleietiltak for unge. Disse medlemmer vil understreke at kommunene må disponere den største delen av utleieboligene for at det skal gis støtte.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at Regjeringens siktemål med økningen i boligtilskuddet, er å få denne opp på et nivå som gjør at vi også kan nå "vanlig ungdom". Flertallet mener det er riktig å prioritere vanskeligstilte, men det må ikke være avgrensninger som gjør at "vanlig ungdom" ikke får boligtilskudd.

Flertallet viser også til at en del mindre kommuner bruker utleieboliger som virkemiddel for å hindre fraflytting, derfor er det viktig at kommunene har et engasjement som ikke avgrenser seg til kun å gjelde de vanskeligstilte.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti har som en forutsetning for sin økte satsing på statlige boligtilskudd å få andelen sosiale utleieboliger opp til 10 pst. av utleieboligmassen. Tilskuddsmidlene skal gi en varig beholdning av sosiale utleieboliger og disse må sikres mot markedsmessig omsetning og utleie.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke botilskuddets viktighet for at kommunene skal kunne bygge utleieboliger. Disse medlemmer vil imidlertid peke på at for mange kommuner er det vanskelig å kunne prioritere økonomiske midler til egenandelen.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosi-

alistisk Venstreparti vil be Regjeringen vurdere å redusere egenandelen på boliger til de bostedsløse. Disse medlemmer viser til at kommunal- og regionalministeren i brev til kommunalkomiteen ved behandling av Dokument nr. 8:91 (1999-2000) opplyste at det hittil i år var gitt tilskudd til få boliger for bostedsløse. Disse medlemmer har merket seg at det som en oppfølging av Utjæmningsmeldinga er satt igang samarbeid med de fem største bykommunene om et utviklingsprogram til å delta i et fireårig utviklingsarbeid for å bedre situasjonen for de bostedsløse. Disse medlemmer vil be om at det årlig blir gitt kommunalkomiteen informasjon på en egnet måte om framdriften og resultatet av dette arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil videre peke på at det er behov for at kommunene i sterkere grad utarbeider planer for hvordan de skal skaffe boliger for flyktninger. Disse medlemmer vil peke på at altfor mange flyktninger blir sittende lenge i asylmottak fordi kommunene har problemer med å skaffe boliger.

Disse medlemmer vil be om at departementet forsterker sin informasjon til kommunene om hvilke muligheter det er for tilskudd til ulike typer utleieboliger.

Disse medlemmer har merket seg at ungdomsgruppen er prioritert til boligtilskudd. Disse medlemmer vil understreke at det er viktig at det er tilstrekkelig tilskudd til andre vanskeligstilte, ikke minst barnefamilier som får problemer ved bolig ved samlivsbrudd.

Disse medlemmer mener det er behov for ulike typer boliger med statlig subsidiering for å hjelpe personer og grupper som har problemer med å komme inn på det ordinære boligmarkedet. Det er behov for utleieboliger og lavinnskuddsboliger for ungdom og andre grupper som rett og slett mangler boligkapital til å skaffe seg sitt eget. I tillegg er det behov for boliger i form av f.eks. bokollektiv med tilsyn for personer som trenger botrening, og det er behov for spesielle straks-tiltak og enkle løsninger for bostedsløse.

Disse medlemmer mener det bør vurderes å sette en nedre grense, for eksempel 30 pst. av oppføringskostnadene, for boligtilskudd i utleieboliger og lavinnskuddsboliger, slik at det er mulig å holde bokostnadene lave. Boliger som bygges med sterk statlig subsidiering må underlegges klausulering, bl.a. i form av prisstigning, slik at den statlige subsidieringen blir liggende i boligen også når beboeren flytter.

Disse medlemmer mener det er viktig at det utarbeides langsiktige planer for etablering av et slikt skjermet boligmarked av en slik størrelse at det vil ha reell betydning for grupper som har problemer med å finne bolig.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Innst. S. nr. 35 (2000-2001) der disse medlemmer støttet forslaget om en tilleggsbevilgning på 55 mill. kroner på budsjettet for år 2000 for å skaffe boliger til bostedsløse.

Post 77 (ny post)

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre foreslår i tråd med flertallets merknader i Innst. S. nr. 35 (2000-2001) å opprette en egen post for tiltak for bostedsløse, og at flertallets synspunkter i innstillingen legges til grunn for tildelinger både til strakstiltak og mer permanente boliger. Hensikten er å skape tiltak som er fleksible. Både kommuner og frivillige organisasjoner må kunne motta støtte til tiltak, men for private og frivillige organisasjoner forutsettes det at søknad fremmes i forståelse med kommunal myndigheter.

Disse medlemmer viser til merknader under kap. 2.1.8 foran i innstillingen, og har ført opp en bevilgning på 60 mill. kroner under denne posten i sitt forslag i disponering av ramme 6.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader under kap. 2.2.21 vedrørende programkategori 14.10 bolig og bomiljø.

Post 78 Tilskudd til utvikling av bomiljø, boligforvaltning og boligpolitikk

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, viser til sine respektive forslag til rammevedtak, jf. talloppsett foran under kap. 2.2, hvor det er ført opp en reduksjon på kap. 581 post 78 med kr 800 000 i forhold til Regjeringens forslag, slik at det bevilges kr 37 000 000 på post 78.

Et annet flertall, komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001) kap. 3.1.2.1.1.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti forutsetter at reduksjonen med 0,8 mill. kroner i forliket ikke får følger for arbeidet med kommunale boligplaner. Slike planer er en forutsetning for å få realisert en ny solidarisk boligpolitikk og for å få bygget nok rimelige utleie- og lavinnskuddsboliger.

2.2.25 Kap. 586 Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser

Det foreslås bevilget kr 2 290 000 000.

Komiteen viser til handsaminga av St.meld. nr. 34 (1999-2000) Handlingsplan for eldreomsorgen etter 2 år.

Komiteen stør framlegget frå Regjeringa.

Komiteen viser til at Regjeringen har endret standpunkt og vil utvide antall boenheter i eldreplanen til også å omfatte 5 000 boliger i 2002 de samme finansielle vilkår som resten av boligene innen handlingsplanen.

Komiteen vil vise til at kommunene har søknadsfrist til 1. juli 2001 for boligprosjekter innen handlingsplanen. Komiteen vil avvente til utløpet av søknadsfristen før man tar endelig standpunkt til hvor mange boenheter totalt som skal bygges innenfor handlingsplanen.

Komiteen har merket seg at det er liten interesse for å bygge omsorgsboliger i forbindelse med opptrappingsplanen for psykisk helse. Komiteen vil be om at Regjeringen ser nærmere på hva som er årsaken til at det kommer lite søknader til disse boligene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke at det er viktig at det legges til rette for at alle kommunene skal ha samme dekningsgrad av sykehjemsplasser/omsorgsboliger med heldøgns pleie- og omsorgstjenester.

Disse medlemmer slutter seg til at ved søknadsbehandling prioriteres sykehjem og omsorgsboliger med areal for heldøgnsstjenestetilbud, enerom og utskifting av umoderne bygningssmasse.

Disse medlemmer viser til at kommunene har innmeldt et behov som viser at tilbudet må styrkes med ytterligere 5 000 plasser i tillegg til de 5 000 plassene Regjeringen åpner for i St.prp. nr. 1 (2000-2001). Dette vil være i tråd med de forslag Fremskrittspartiets representanter fremmet i Innst. S. nr. 294 (1996-1997). Disse plassene bør etter disse medlemmers mening finansieres på samme måte som vedtatt i den opprinnelige handlingsplanen.

Med bakgrunn i utviklingen med stadig eldre pasienter som har behov for overføring fra sykehus direkte til pleieinstitusjon, vil disse medlemmer understreke at disse nye omsorgsplassene først og fremst må bygges som sykehjem. Med henvisning til at liggetiden i sykehus blir stadig kortere, og at over 50 pst. av sykehuspasientene vil være over 67 år, ser disse medlemmer at behovet for slike plasser bare vil øke. Med denne begrunnelse vil også disse medlemmer fremme forslag om at dekningsprosenten for sykehjemsplasser pr. 100 personer over 80 år skal være på minimum 25 pst.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil vise til merknader i Budsjett-innst. S. nr. 5 (1999-2000) om behovet for å kunne omdisponere tilskuddsmidlene på kap. 586 til utbedringer i eksisterende boligmasse slik at flere vanlige boliger blir egnet som omsorgsbolig. En slik omdisponering

vil tjene samme gruppe som en nå bygger omsorgsboliger til. Dette vil bidra til at folk kan bo lenger i egen bolig. I mange tilfeller vil enkle ombygginger være nok. Dette kunne også være en svært effektiv måte å øke andelen boliger med livsløpsstandard og med det øke tilgjengeligheten for både eldre og funksjonshemmede til boligmarkedet generelt. En del av de store bevilgningene som nå går til bygging av omsorgsboliger og sykehjemsplasser må, når eldreplanen er gjennomført, overføres til en satsing på bygging av utleieboliger og lavinnskuddsboliger.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til sin generelle merknad om kommuneøkonomi, og vil understreke at kuttene i overføringene til kommunene de siste årene, har medført at kommunene ikke har frie midler til å løse ut egenandelen til de reformer de blir pålagt å gjennomføre. Kommunene vil også ha kapasitetsproblemer på planleggingsiden, i forhold til alle utbygginger de skal prioritere. Psykiatireformen ser derfor ut til å bli nedprioritert i forhold til eldresatsingen, når det gjelder bygging av omsorgsboliger. Dette medlem vil vise til at staten må ta ansvar for å bevilge nok penger til gjennomføringen av reformer, og at disse tilskuddene må prisjusteres.

Komiteen vil peke på at praktiseringen av retningslinjene for areal ved ombygging av eldre sykehjem bør mykes opp, slik at ikke prosjekter der arealkravene ikke kan oppfylles 100 pst. må skrinlegges, eller blir urimelig mye dyrere enn planlagt. Hovedregelen må være at romnormen skal holdes, da det er ønskelig at sykehjemsrommet skal ha plass for private eiendeler og bære preg av en heim, og ikke et sykerom.

Programkategori 14.20 Bygningssaker

2.2.26 Kap. 587 Statens bygningstekniske etat

Det foreslås bevilget kr 27 600 000.

Komiteen stør framlegget frå Regjeringa.

Komiteen vil vise til at en enstemmig komité i fjor foreslo at byggesøknadskjemaer burde foreligge elektronisk og tilgjengelig for alle på Internett. Dette vil forenkle og bedre saksbehandlingen av byggesøknader. Komiteen konstaterer at departementet har fulgt opp dette, og at det nå utvikles spennende prosjekt hvor hele behandlingen av byggesøknader skjer elektronisk.

Programkategori 19.00 Arbeidsmarkedsetaten, og

Programkategori 19.10 Arbeidsmarkedstiltak

2.2.27 Generelle merknader om programkategori

19.00 Arbeidsmarkedsetaten og programkategori

19.10 Arbeidsmarkedstiltak

Komiteen mener det vil være riktig å utvide ordningen med lønnstilskudd for å gjøre det lettere for arbeidsgivere å ansette arbeidstakere med langvarig begrenset yteevne.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at den petroleumsrelaterte leverandørindustrien gikk inn i en dyp krise etter oljeprisfallet i 1998. Denne krisen er ennå ikke over. Flertallet mener at behovet for arbeidsmarkedstiltak fortsatt er stort, både for å sikre kompetansen i en tid med lavt aktivitetsnivå og for å omstille grupper av ansatte til nye oppgaver. Flertallet viser til at det for inneværende år ble en egen tiltakspakke tilsvarende 3 000 årsverk forbeholdt arbeidstakere fra denne bransjen. Flertallet ber Regjeringen vurdere om forutsetningene som ble lagt til grunn for opplegget for 2000 rettet mot leverandørindustrien kan følges opp for 2001 på et nivå som er tilpasset de utfordringer leverandørindustrien står overfor.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at retten til utdanning i kunnskapssamfunnet må være livslang. Disse medlemmer viser til at ordningen med arbeidsmarkedstiltak er et viktig virkemiddel for å gi arbeidstakere påfyll av ny kunnskap for å møte fremtidens utfordringer på arbeidsmarkedet.

Disse medlemmer viser til opplysninger fra Aetat om en kraftig økning i antall yrkeshemmede i det siste året. Ved utgangen av oktober 2000 var det registrert 58 300 yrkeshemmede, en økning på 7 pst. på ett år. Dette er en stor utfordring hvor amb-tiltakene har en viktig rolle.

Disse medlemmer viser til at det er satt av 300 nye plasser som er målrettet til oppfølging av personer med psykiske lidelser. Når amb-bedriftene har tiltaksstruktur og faglig kompetanse på dette området, ser disse medlemmer det som naturlig at også disse bedriftene kan gi et godt tilbud til disse personene.

Disse medlemmer har merket seg avsløringene om uregelmessigheter innenfor arbeidsmarkedsetaten – Aetat. Disse medlemmer vil understreke Aetats viktige arbeidsmarkedspolitiske rolle. Disse medlemmer mener Aetat fortsatt vil være myndighetenes viktigste arbeidsmarkedspolitiske instrument, særlig med sikte på å gi dem som har vanskeligst for å få innpass på arbeidsmarkedet muligheter til deltakelse i arbeidslivet.

Disse medlemmer vil peke på at i lys av mangel på arbeidskraft i mange bransjer over store deler av landet, blant annet helse- og omsorgssektoren, er det et stort paradoks at vi likevel har mange titusener arbeidsledige. Da er det etter disse medlemmers vurdering spesielt viktig å mobilisere alle grupper for å kunne motvirke denne knapphet på arbeidskraft.

Disse medlemmer vil peke på at det parallelt med en aktiv arbeidsmarkedspolitikk, er behov for å se andre måter å mobilisere mer arbeidskraft i Norge. Disse medlemmer vil understreke at eventuelle nye tiltak ikke må gå utover de som i dag har en redusert arbeidsevne, og de arbeidsledige. Disse medlemmer mener det på denne bakgrunn er viktig å satse både på attføring, tilskudd til bedrifter som tar inn

utsatt arbeidskraft, og på arbeidsmarkedstiltak. Disse medlemmer vil understreke at eventuelle nye tiltak ikke må være med på å undergrave de generelle arbeids- og lønnsbetingelser i Norge, og vil peke på behovet for å knytte klare vilkår opp mot rekruttering fra utlandet, for best å ivareta samfunnspolitiske målsettinger innenlands. Disse medlemmer vil peke på at avtalepartene har bedt Regjeringen komme tilbake til nærmere konkretisering av dette.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet vil understreke viktigheten av spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede og langtidsledige. Innenfor disse gruppene finnes et stort arbeidsmarkedspotensial som vil bidra til både økt livskvalitet for de det angår og til økt arbeidskrafttilgang for samfunnet.

Disse medlemmer er kjent med at flere av dem som i dag arbeider deltid, ønsker å utvide eget arbeidsomfang. Disse medlemmer vil understreke det potensialet av arbeidskraft som dette representerer og hva en forsterket innsats overfor disse kan bety. Det er også grunn til peke på de mange eldre arbeidstakere som har problemer med å komme inn på arbeidsmarkedet igjen til tross for at de har full arbeidskapasitet.

Disse medlemmer viser til at dagens arbeidsmarked er stramt og preget av mangel på arbeidskraft. Særlig gjelder dette innenfor omsorg, helse og utdanning. Likevel er det arbeidsledighet innenfor enkelte yrker og i enkelte lokalsamfunn. Disse medlemmer mener det er viktig at arbeidsmarkedsetaten gjennomfører en effektiv formidling av arbeidsledige for å bidra til økt tilgang på arbeidskraft.

Disse medlemmer forutsetter at det ryddes opp i de uregelmessigheter som er avdekket i Arbeidsmarkedsetaten. Det forutsettes også at det etableres rutiner som hindrer at slike forhold oppstår igjen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at arbeidsmarkedet i 2001 fortsatt vil være relativt stramt, med mangel på arbeidskraft i mange sektorer. Spesielt innenfor offentlig sektor vil mangelen på spesialisert arbeidskraft være stor. Dette gjelder både omsorg, helse og utdanningssektoren. Disse medlemmer viser til at det enten er iverksatt eller under utarbeidelse spesielle rekrutteringsprogram på disse sektorene. Langsiktige tiltak langt utover arbeidsmarkedspolitikken er nødvendig for å sikre rekrutteringen til disse yrkene. Samtidig er det nødvendig med tiltak som bidrar til å løse kortsiktige problemer. Disse medlemmer vil peke på at den gjentatte kampen for å endre sysselsettingsloven for å skape mer fleksibilitet i arbeidsmarkedet nå synes å få gjennomslag ved at utleie av arbeidskraft og privat arbeidsformidling nå generelt blir lovlig. Disse medlemmer viser til at det er en privat oppgave å formidle arbeid for friske mennesker. Dette er ikke en offentlig oppgave. Det er også store muligheter til å fri-

gjøre arbeidskapasitet innenfor flere områder i dagens offentlige sektor.

Disse medlemmer vil frita Aetat for oppgaver med alminnelig arbeidsformidling. Vi viser her til at privat formidling vil mestre oppgaven, og har liten tillit til effekten av Aetats alminnelige arbeidsformidling.

Disse medlemmer ønsker en satsning på spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede og langtidsledige da dette er en gruppe som er viktig å få ut i arbeidslivet, både av menneskelige og økonomiske grunner. Potensialet i å aktivisere denne gruppen er stort, spesielt med det trange arbeidsmarkedet som i dag eksisterer. Det å komme i arbeid har særdeles mye å si for livskvaliteten til disse menneskene.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sine generelle merknader om behovet for å øke tilgangen på arbeidskraft. Disse medlemmer vil understreke at for å få til dette trengs det satsing på et bredt felt av tiltak. Aetat spiller en viktig rolle, men det er viktig også trekke inn andre krefter, og andre offentlige etater.

Disse medlemmer har i Dokument nr. 8:14 (2000-2001) foreslått at det settes i gang ulike typer prosjekter for å utløse enkelttiltak og samarbeidsprosjekter som kan bedre mobiliseringen av den eksisterende arbeidskraftsressursen som finnes blant ledige, uføre og personer på andre sosiale hjelpeordninger. Det største velferdsskille finnes i dag mellom de som er innenfor og de som er utenfor arbeidslivet. Det er derfor viktig å få flere over i arbeid fra trygd og sosiale støtteordninger. Kombinert med liberalisert arbeidsinnvandring vil dette gi bedre balanse i arbeidsmarkedet. Disse medlemmer mener arbeidsmarkedsetaten i fremtiden i større grad må være en kvalifiseringsetat med ansvar for å tilrettelegge for yrkeshemmede og andre grupper med et langvarig problem i arbeidsmarkedet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil understreke at en offentlig, sterk og aktiv arbeidsmarkedspolitikk er nødvendig for å sikre rettferdig fordeling og arbeid til alle. Menneskene er et lands viktigste ressurs. For den enkelte er arbeid den viktigste sikring mot utstøtning og fattigdom. Det er derfor viktig både for den enkelte og for landet, at alle ressurser får utvikle seg og komme til nytte.

Norsk arbeidsmarked er stramt. Spesielt blir det stort behov for nye arbeidstakere i utdanning, helse og omsorg. Samtidig er det fortsatt ledige hender, antall uføretrygdede øker, sykefraværet er høyt og ledigheten er stigende. Mange unge blir uføretrygdet, og ledigheten blant funksjonshemmede har vært stabilt høy og har økt selv i perioder der ledigheten i alle andre grupper har gått ned. Ledigheten er også høy i innvandrerbefolkningen. I St.meld. nr. 50 (1998-1999) Utjamningsmeldinga, står det følgende:

"Det kan virke som et paradoks at antall uførepensjonister øker når arbeidsløsheten går ned og sysselsettinga øker, samtidig som det har blitt satset mer på yrkesrettet attføring for å få funksjonshemmede i arbeid. Nytilgangen er nå på et høyere nivå enn i 1990. Presset mot uførepensjonsordningen kan fortsette å øke i åra framover."

Fokus på problemene med å finansiere folketrygden kan føre til en farlig forbigåelse av den største utfordringen, å skaffe folk til de ledige jobbene. Opplæring, kvalifisering, tilrettelegging og hjelpemidler må styrkes slik at ingen hindres fra å bruke sine ressurser og skyves ut av arbeidslivet. Vi må ha et optimalt apparat til å realisere arbeidslinjen. Da vil presset på folketrygden minke og det blir mulig å opprettholde og bedre sikkerhetsnettet for de som trenger det.

Det er behov for økt arbeidskraft. Samtidig er det et stort antall mennesker som av ulike grunner ikke får arbeid. Store endringer i arbeidsmarkedet både nasjonalt og internasjonalt, sterkere global innvirkning på arbeidsvilkår, økte og stadig endrede krav til kompetanse og behovet det er for å gi flere av de som nå står utenfor arbeidsmarkedet adgang til det, er grunner som gjør dette nødvendig.

Dette medlem vil vise til at Sosialistisk Venstreparti i finansinnstillinga legger fram en sysselsettingspakke.

Sosialistisk Venstreparti ber Regjeringa om å legge fram en helhetlig pakke på dette området med basis i disse tiltakene:

- Alle uføretrygdede under 50 år innkalles til intervju for å gå igjennom mulighetene for å ta seg lettere arbeid på hel- eller deltid.
- Funksjonshemmede må lettere få jobb, utdanning og transport.
- Ledige skal få tilbud om jobb, utdanning eller tiltaksplass innen 4 uker.
- Ordning med lønnstilskudd økes, jf. Innst. S. nr. 222 (1999-2000) Utjamningsmeldinga.
- Lettere få godkjenning av utenlandsk kompetanse og utdanning.
- Innføring av "Green Card-ordning" - med åpning for arbeidsinnvandring fra land utenfor EØS. Behandlingstida i Utlendingsdirektoratet må reduseres kraftig.
- Sette av en pott hvor kommunene kan søke om midler til rekrutteringstiltak for helse-, omsorgs- og undervisningspersonell.
- Økt grense for hvor mye studenter kan tjene ved siden av studiene.
- Skattelette til lavtlønte.
- Øke beløpet pensjonister kan tjene i tillegg til pensjonen.

Dette medlem vil påpeke at til tross for tverrpolitisk enighet om arbeidslinja både som mål og middel, har ikke dette ført til en helhetlig gjennomgang og

organisering av de etater som har ansvar for å gjennomføre politikken. Mange klienter trenger samordnet bistand med kombinasjoner av sosialhjelp, trygd og arbeidsmarkedsetatens tjenester. De opplever hjelpeapparatet som utilgjengelig og fragmentert. Arbeidslinja har forsterket dette problemet, fordi den forutsetter et godt samordnet apparat for å hjelpe grupper med sammensatte problem. Ateat, trygdeetat og sosialkontor er separate etater med oppsplittet ansvar og de fleste steder adskilte kontorer. Ingen av etatene har et overordnet ansvar, verken lokalt eller sentralt. Vi har i realiteten ikke noen helhetlig administrasjon til å realisere arbeidslinjen. Hjelpen kan derfor bli dårlig koordinert og minst tilgjengelig for de som trenger den mest. Dette medlem vil vise til behandlingen av St.meld. nr. 50 (1999-2000) Utjæmningsmeldinga hvor en enstemmig sosialkomité i Innst. S. nr. 222 (1999-2000) skrev følgende:

"Komiteen mener at arbeidsmarkedsetaten de senere årene har satt for lite fokus på de som trenger bistand og kvalifisering, og i for liten grad sikret en målrettet politikk for å bedre deres arbeidsmarkedsdeltakelse. Dette gjelder både langtids sosialhjelpsmottakere og personer med ulike funksjonshemninger. Det er behov for å understreke at det offentliges aktivitet i arbeidsmarkedet ikke minst er begrunnet i dette arbeidet. Sterke signaler fra for eksempel kommunenes førstelinjetjenester kan tyde på at Aetat for ofte "gir opp" brukere som har sammensatte behov. Aetat kan synes å ha et annet formål og fokus enn å bidra til økt yrkesdeltakelse for de virkelig vanskeligstilte."

Dette medlem ber derfor Regjeringen følge opp dette arbeidet og utrede hvilke funksjoner og oppgaver som bør slås sammen.

Dette medlem vil vise til sitt forslag under behandlingen av Utjæmningsmeldinga om å slå sammen trygde-, sosial- og arbeidskontor.

Dette medlem vil peke på alvoret i den omfattende overregistrering av antall formidlinger i strid med retningslinjene som er avdekket i rapporten fra Det norske Veritas og til at Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité vil behandle denne rapporten.

Dagens fokus på høye formidlingstall, avsløringene av den uakseptable jukseulturen og manglende fokus på kvaliteten i formidlings- og opplæringsarbeidet, kan være forklaringer på at mange personer med stort bistandsbehov ikke har fått hjelp. Den økte formidlingen til jobber av kort varighet som det vises til i proposisjonen, kan være både et resultat av triksing med tall, men også et resultat av at det blir lagt for liten vekt på å sikre mer varige eller faste arbeidstilbud til mennesker med liten kompetanse eller funksjonshemming. I et arbeidsmarked som preges mer og mer av korte og løse tilsetningsforhold, mer inn- og utleie og stort arbeidspress, blir mennesker med dårlig helse eller funksjonshemming svært utsatt.

Dette medlem vil understreke at det er viktig å øke satsingen på å kvalifisere arbeidsledige, og at kvaliteten på opplæring og formidling må heves. Det må også satses på effektive tiltak for å rekruttere og

beholde personell i yrker der det er mangel på arbeidskraft. I offentlig sektor er det nødvendig med en mer helhetlig lønns- og arbeidsgiverpolitikk som sikrer videre utbygging av og bedrer kvaliteten på helse, skole og omsorg. Arbeidsmarkedet er stramt og tilbyr mange gode, interessante og godt betalte jobber i andre bransjer. Konkurransen om arbeidskraften er derfor sterk, og det blir viktig at velferdsoppgavene ikke taper i kampen om arbeidskraften.

Dette medlem mener i tillegg at det er behov for en mer åpen innvandringspolitikk. En streng og lukket innvandringspolitikk er ingen garanti for nok satsing på tiltak og opplæring til arbeidsledige, og en mer åpen innvandringspolitikk er ingen unnskyldning for ikke å legge nok ressurser i arbeidsmarkedspolitikken.

Arbeidsløsheten er på vei opp samtidig som behovet for arbeidskraft øker. Innsatsen må rettes inn mot å gi alle tilgang på opplæring og erfaring for å kunne fylle de kompetansekrav og sosiale ferdigheter som kreves i dagens arbeidsmarked. Uten en økt og forsterket innsats på dette området, vil de økonomiske forskjellene mellom folk øke og vi vil oppleve større skiller mellom en velutdannet og høytlønnnet elite som tar del i den globale økonomien og der resten av befolkningen har lav utdanning, lav lønn eller trygd.

Dette medlem mener derfor med bakgrunn i alle de nevnte forhold, at det er behov for en stortingsmelding om arbeidsmarkeds- og sysselsettingspolitikk i det 21. århundret.

Dette medlem vil vise til at i kjølvannet av Rekrutteringsmeldinga fikk lærere et nødvendig lønnsloft. Det er også nødvendig å få til lignende løft på lønn og arbeidsvilkår for andre grupper innen offentlig sektor. Dette medlem viser til at det er laget enkelte handlingsplaner for rekruttering og en rekrutteringsplan for førskolelærere. Dette er imidlertid ikke tilstrekkelig og dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennom konsultasjonsordningen med Kommunenes Sentralforbund utarbeide en rekrutteringsmelding for kommunal sektor. Meldingen legges fram for Stortinget og danner grunnlag for konkret oppfølging i budsjett for 2002."

Dette medlem vil vise til Dokument nr. 8:18 (1999-2000) om å åpne for en "Green Card-ordning" som en lovlig, kontrollerbar og ikke-diskriminerende måte å øke arbeidsinnvandringen på.

2.2.28 Kap. 1590 Arbeidsmarkedsetaten

Det foreslås bevilget kr 1 777 930 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, viser til sine respektive forslag til rammevedtak, jf. talloppsett foran under kap. 2.2, hvor det er ført opp en reduksjon på kap. 1590 post 1 med 20 mill.

kroner i forhold til Regjeringens forslag, slik at det bevilges kr 1 545 605 000 under post 1.

Et annet flertall, komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001) kap. 3.1.2.1.1.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under kap. 2.1.8 foran i innstillingen, og støtter forslaget fra flertallet.

Komiteen viser også til at i forbindelse med oppfølgingen av Oppgavefordelingsutvalget og Sandmann-utvalget vil det være behov for tiltak for styrket samarbeid og for å vurdere sammenslåing av oppgaver og forvaltning innenfor arbeid, trygd og sosialsektoren for å bedre kvalitet og tilgjengelighet for de som trenger bistand.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, vil vise til den viktige rollen Aetat skal utøve, både i velferds- og næringspolitikken og i distrikts- og regionalpolitikken. Aetats ressurser må ses i sammenheng med satsingen på disse viktig politikkområdene. Etaten må bemannes og styres i forhold til de oppgaver som skal løses.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Høyre vil understreke at Aetats viktigste arbeidsområde skal være å følge opp de vanskeligst formidlingsbare arbeidssøkerne. Disse medlemmer mener det er betydelig rom for effektivisering og omlegging av Aetats arbeid, samtidig som man prioriterer dette arbeidet. Disse medlemmer ser positivt på den omorganisering som nå er iverksatt, men vil understreke at det medfører stor grad av usikkerhet knyttet til de premisser og budsjettammer som nå vedtas. Disse medlemmer forutsetter at Stortinget hurtig får en presentasjon av disse endringene og de budsjettmessige konsekvenser dette vil ha.

Komiteen vil peke på at det er et stort behov for å bygge opp kompetanse innenfor Aetat på behandling av voksne med lese- og skrivevansker. Dette gjelder både kompetanse på diagnostisering/testing og på hvilke tiltak som er mest effektive for å sikre en langsiktig bedre tilknytning til arbeidsmarkedet for gruppen med lese- og skrivevansker. Komiteen viser til Stortingets debatt om temaet 3. november i år, og statsrådets positive tilnærming til problemområdet. Komiteen forutsetter at dette temaet gis en bred fokusering i neste års programnotat overfor Aetat.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til flertallets merknad i Innst. S. nr. 5 (1999-2000) om at personer med lese- og skrivevansker trenger tiltak og opplæring som er tilpasset og egnet til å avhjelpe problemene. Det er viktig at Aetat benytter seg av opplæringstilbud som har vist seg effektive overfor denne gruppen, slik som f.eks. Ped Log i Bergen. Det er også viktig at ikke formelle krav til f.eks. oppmøte til faste klokkeslett og krav til at opplæringen må gi rett til lån i Staten lånekasse, hindrer at effektive tiltak blir brukt. Tiltak og opplæring gitt til denne gruppen både gjennom Aetats egne tiltak og private tilbud må evalueres og kvaliteten på tiltakene for denne gruppen må bedres.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til varslede planer om omorganisering i Aetat og nedlegging av fylkesarbeidskontorer og arbeidskontorer. Dette medlem vil gå imot omorganisering nå. Det er feil å endre etaten nå før en har fått en gjennomgang av Veritas-rapporten og en helhetlig gjennomgang av arbeidsmarkeds- og sysselsettingspolitikken, slik en foreslått stortingsmelding om dette vil gi.

Komiteen vil understreke at etatens samlede ressursramme påvirker hvordan oppgavene kan løses og at bruk av ressurser på ett område kan fortrenge innsats på et annet område. Det er derfor viktig at Aetat bruker nok ressurser til sine kjerneoppgaver og at nye forretningsområder, slik som utleievirksomheten, ikke går på bekostning av økt kvalitet og innsats på kvalifisering og formidling.

Komiteen viser til at St.meld. nr. 50 (1998-1999) Utjamningsmeldinga dokumenterer at funksjonshemmede sakker etter øvrig befolkning når det gjelder yrkesdeltaking og at dette er en nøkkelfaktor som forklarer økte økonomiske forskjeller og dårlige levekår. Funksjonshemmede har gjennomsnittlig lavere utdanning enn andre grupper, samtidig som utdanning øker jobbhyppigheten hos denne gruppen. Funksjonshemmede trenger mer enn andre attføringstilbud, tiltak og opplæring som kan møte arbeidslivets høye krav til kompetanse.

Det er behov for mer data om funksjonshemmedes situasjon på arbeidsmarkedet. Det må derfor arbeides videre med å få frem nødvendige og korrekte data om funksjonshemmede.

Komiteen fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utvide Arbeidskraftundersøkelsen slik at nødvendige og korrekte data om funksjonshemmede og arbeid blir en fast del av undersøkelsen."

Komiteen mener det også er behov for å styrke Aetats kompetanse og ressurser for å yte bedre service og bistand til funksjonshemmede.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i Danmark og Sverige er gode erfaringer med øremerking av ressurser til slike oppgaver. Disse medlemmer ber Regjeringen sørge for at slike øremerkede stillinger blir opprettet og at kompetansen på disse områdene økes i hele organisasjonen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti stiller seg kritisk til å nedprioritere det viktige arbeidet med å skaffe arbeid til arbeidsledige og folk til de ledige jobbene, som kuttet på 20 mill. kroner i forliket om budsjettet innebærer. I en situasjon der ledigheten øker, behovet for arbeidskraft er svært stort og Aetat ikke makter å gi et kvalitetsmessig godt nok tilbud til sine brukere, er det nødvendig å se hvordan ressursene brukes. På bakgrunn av dette er det fremmet forslag om en totalgjennomgang av hele politikken på arbeidsmarkeds- og sysselsettingsområdet, inklusive organisering av arbeidet mellom og internt i de etatene som har ansvar for dette arbeidet. Tilfeldige kutt eller omorganisering nå før dette arbeidet foreligger, og før Stortingets kontrollkomité har gått i gjennom Veritas-rapporten, er galt.

Dette medlem vil vise til at under behandlingen av Ot.prp. nr. 70 (1998-1999) som omhandlet økt inn- og utleie av ansatte og privat arbeidsformidling, foreslo Sosialistisk Venstreparti å styrke kontrollvirksomheten for å sikre at regelverket ble fulgt og at kontrollmyndigheten skulle flyttes fra Aetat til Arbeidstilsynet. Dette ville hindre uheldig sammenblanding av roller og ivareta nødvendig skille mellom utøver og utfører nå som Aetat driver egen utleievirksomhet.

Dette medlem foreslå derfor:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram en sak om flytting av kontrollmyndighet med inn- og utleie av ansatte og privat arbeidsformidling fra Aetat til Arbeidstilsynet, og en nødvendig opptrapping av kontrollvirksomheten for å sikre at regelverket blir fulgt."

Komiteen viser til at Regjeringen i løpet av desember vil fremme forslag om endringer i sysselsettingsloven.

2.2.29 Kap. 1591 Arbeidsmarkedstiltak

Det foreslås bevilget kr 1 187 021 000. I St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 4 (2000-2001) er post 70 Arbeidsmarkedstiltak forslått redusert med 84 mill. kroner til kr 1 166 561 000.

Komiteen støtter Regjeringens bevilgningsfor-slag.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, har merket seg at Regjeringen legger

opp til et nivå med 9 000 tiltaksplasser på årsbasis i 2001. Samtidig er det stor mangel på arbeidskraft i de fleste deler av landet og i de fleste bransjer, både faglært og ufaglært. Undersøkelser Aetat har gjort blant norske bedrifter antyder et udekket behov for 35 000 arbeidstakere.

Flertallet vil understreke viktigheten av at tiltakene kvalifiserer deltakerne til de jobbene hvor det mangler arbeidskraft. Tiltaksnivået må ikke være av et slikt omfang og av slik karakter at de sementerer arbeidsledighet.

Flertallet vil fremholde at arbeidsmarkedstiltakene i hovedsak skal rettes inn mot langtidsledig ungdom, eldre arbeidssøkere og personer med innvandrerbakgrunn. For den sistnevnte gruppen er det viktig å kombinere arbeidstrening med norskopplæring. Det må også settes fokus på de som grenser opp til å bli kategorisert som yrkeshemmede. Det bør også fokuseres på å innrette tiltakene slik at personer som over langt tid har gått på sosialhjelp kommer ut i ordinært arbeid og blir selvhjulpne.

Komiteen viser til at komiteen har til behandling Dokument nr. 8:14 (2000-2001), et forslag fra Høyre om prøveprosjekt med konkurranse om tiltak og arbeidsformidling av arbeidstakere som grenser opp til å være yrkeshemmede.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine generelle merknader under kap. 1.4 og til vedlegg med sammenligning av budsjettall, kapitler og poster for rammeområde 6 og 7 i denne innstillinga. Disse medlemmer viser også til sine generelle merknader under denne programkategori. Disse medlemmer viser ellers til Budsjett-innst. S. I (2000-2001) og Budsjett-innst. S. nr. 5 (1999-2000).

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil vise til generelle merknader om arbeidsmarkedspolitikken. Formidling til stillinger av relativt kort varighet og formidling av samme person til flere stillinger i løpet av en periode, har utgjort en voksende andel av formidlingene. Å bli presset inn i mange korte arbeidsforhold som ikke er kvalifiserende, kan lett føre til mange nedrelag og til følelse av å være mislykket, og redusere sjansene for å lykkes seinere. Dette medlem vil derfor hevde at tilbud om tiltak og opplæring må komme mye raskere enn i dag, bygge på en individuell vurdering av den enkelte arbeidssøker og individuell tilrettelegging av kompetanseheving og opplæring.

SSB har for fjerde året på rad gjennomført undersøkelser for å måle sysselsettingseffekten av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Undersøkelsen viser at 42 pst. av personene som hadde avsluttet arbeidsmarkedstiltak i april var i arbeid seks måneder senere. Til sammenligning var bare 28 pst. av de som ikke deltok på tiltak kommet i arbeid på samme tidspunkt. Korri-

gert for alle feilkilder viser undersøkelsen at jobsannsynligheten er 12 prosentpoeng høyere for personer som gikk på tiltak enn for de som ikke gjorde det. Spesielt hadde personer over 60 år og langtidsledige stort utbytte av tiltak.

Disse medlemmer vil vise til at ifølge Aetats kvartalsrapport nr. 4 (2000) har ledigheten økt fra 59 600 i 1999, til 62 000 i 2000. I tillegg er det mange som jobber deltid som ønsker mer arbeid. Disse medlemmer vil advare sterkt mot å slå seg til ro med disse tallene og argumentasjonen fra Sysselsettingsutvalget om likevektsledighet. Å akseptere ledighet blant et mindretall som et virkemiddel for at flertallet skal øke sin levestandard er uakseptabelt.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Regjeringen går inn for å slå sammen alle postene for de ulike tiltakene og at dette kan være et riktig tiltak for å gi nødvendig fleksibilitet og individtilpassing. Imidlertid er det i proposisjonen verken redegjort for hvilke konsekvenser dette kan få for de ulike tiltakene eller innhentet uttalelser fra de som iverksetter de ulike aktørene. Det er fremmet forslag om en totalgjennomgang av politikken på arbeidsmarkeds- og sysselsettingsområdet, inklusive organisering av arbeidet mellom og internt i de etatene som har ansvar for dette arbeidet. Dette medlem vil gå imot sammenslåing nå og avvente denne totalgjennomgangen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det er behov for enkelte ordninger som er fleksible og som rommer ulike brukere f.eks. arbeidsledige, trygdede og attføringsklienter etc. Tilskuddet til jobbskappingsprosjekter har gjort det mulig å realisere slike prosjekter som strengt tatt ikke følger de vanlige tildelingskriteriene på de enkelte ordningene til Aetat. Resultatene har kommet både i form av bedriftsetableringer, utdanning og ansettelser. Verken ordningen med etablererstipend eller AMO kan erstatte dette. Flertallet vil vise til dokumentasjon fra Revita Drammen og fra Kompetansesenteret som viser at tiltakene er vellykkede, helt i tråd med arbeidslinja og med behovet for å redusere bruken av trygd. På tross av dette og av at stortingsflertallet har uttalt at det er behov for disse tiltakene som et supplement til det offentlige virkemiddelapparatet, har motstanden i Aetat mot disse tiltakene vært stor.

Flertallet vil påpeke at det offentlige virkemiddelapparatet har mye å lære av den metoden disse tiltakene bruker. Regjeringen må sørge for at dette skjer. Flertallet forutsetter at de nevnte prosjekter skal gis støtte også etter postomleggingen som departementet har foreslått.

2.2.30 Kap. 1592 Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede

Det foreslås bevilget kr 2 556 521 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, støtter Regjeringens bevilgningsfor-slag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under kap. 2.1.8 foran i innstillingen, og støtter forslaget fra flertallet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til merknader foran under kap. 2.1.8 og har ført opp en bevilgning på 58,409 mill. kroner på kap. 1592 post 70 i sitt forslag til disponering av ramme 6.

Komiteen vil vise til at Regjeringen foreslår å slå sammen alle driftspostene på kapittel 1592 Spesielle arbeidsmarkedstiltak. Komiteen ser det som positivt at det er stor grad av fleksibilitet mellom de spesielle arbeidsmarkedstiltakene for yrkeshemmede, men finner at dagens omdisponeringsadgang mellom de fleste tiltakene ivaretar behovet for fleksibilitet. Komiteen vil vise til at det arbeides med en forenkling av tiltaksstrukturen.

Komiteen vil understreke at for å kunne opprettholde høy yrkesdeltakelse er det viktig at utsatte yrkesgrupper ikke støtes ut av arbeidslivet. Komiteen vil peke på at det er arbeidsgiver som har ansvar for arbeidsmiljø og attføring på arbeidsplassen, og at det satses på forebyggende arbeid for å tilrettelegge et best mulig arbeidsmiljø. Komiteen vil peke på at Aetats arbeidslivstjeneste skal motvirke fravær og frafall i bedriftene ved å gi informasjon, rådgivning og veiledning i organisering av attførings- og sykefraværarbeid. Komiteen ser det som positivt at arbeidsgiver kan få økonomisk støtte til dette.

Komiteen vil vise til at de yrkeshemmede utgjør en viktig arbeidsressurs som det er viktig å mobilisere. Komiteen slutter seg til at Aetat vurderer formidling direkte til arbeid der dette er mulig. Komiteen ser det som viktig at det overfor den enkelte yrkeshemmede settes inn den bistand som er nødvendig for at den enkelte skal komme i og beholde arbeid. Komiteen vil peke på at Aetat har et spesielt ansvar for å tilrettelegge for at de yrkeshemmede tilbakeføres til arbeidslivet. Komiteen vil understreke at formålet med tiltak overfor yrkeshemmede er å bistå flest mulig til å bli i stand til å ta ordinært arbeid etter at attføringen er gjennomført.

Komiteen ser det som positivt at det foretas en gjennomgang av arbeidsmarkedstiltakene både for yrkeshemmede og ordinære arbeidssøkere med sikte på bedre samordning. Komiteen vil understreke at det er viktig at en bedre samordning ikke fører til at tiltakene for funksjonshemmede svekkes. Komiteen vil peke på at Aetats samlede innsats utgjør hovedinnsatsen i handlingsplanen for økt yrkesaktivitet blant funksjonshemmede.

Komiteen vil vise til at antall yrkeshemmede var stabilt i perioden 1995-1999 med gjennomsnittlig 54

700, men at antallet i 2000 har økt med om lag 2 000 personer. Komiteen har merket seg at dette må ses i sammenheng med at stadig flere blir vurdert og får prøvet yrkesrettet attføring. Komiteen slutter seg til at den sterke prioriteringen av tiltak for yrkeshemmede opprettholdes. Komiteen har merket seg at budsjettforslaget gir rom for et gjennomsnittlig tiltaksnivå på 20 450 plasser som er en økning på knappe 300 plasser mer enn det planlagte i år. Komiteen vil vise til at yrkeshemmede som har rett til folketrygdtytelser under attføring, får beholde disse under skolegang. Komiteen har merket seg at dette er det klart mest brukte tiltaket for yrkeshemmede arbeidssøkere. Komiteen vil vise til at i 1999 hadde 17 900 yrkeshemmede attføringsytelser mens de gikk i ordinær skole.

Komiteen vil peke på at det er en betydelig gjennomstrømning i beholdningen yrkesaktive. Komiteen vil vise til at i 1999 var det 30 000 personer som avsluttet attføring og like mange personer kom til. Komiteen har merket seg at av de som avsluttet attføring kom om lag halvparten over i aktive løsninger. Av disse gikk hoveddelen over i ordinært arbeid. Den andre halvparten ble uføretrygdet eller fikk helsemessig behandling.

Komiteen slutter seg til at det settes inn tiltak for å søke å redusere antall uføretrygdede ved å øke kravet til attføring og ved å arbeide med reaktivisering av uføretrygdede. Komiteen vil peke på at dette innebærer at flere vil motta tilbud om yrkesrettet attføring. Komiteen ser det som positivt at Aetat og Rikstrygdeverket sammen setter inn en forsterket innsats på dette området.

Komiteen vil peke på at skjerpet krav til attføring også medfører økt innsats overfor personer med sammensatte lidelser og stort bistandsbehov. Komiteen slutter seg til at det settes inn økt innsats for å avklare arbeidsevne og tiltak. Komiteen har merket seg at dette kan føre til at andelen som går over i aktivt arbeid reduseres.

Komiteen vil peke på behovet for å forsterke innsatsen overfor de svakere grupper som er i behov av spesielt tilrettelagte tilbud. Komiteen har merket seg at det er behov for nye plasser innenfor ASVO systemet. Komiteen har merket seg at Regjeringen vil bygge disse tiltakene noe ut. Komiteen vil be Regjeringen vurdere om antall ASVO plasser kan økes ytterligere.

Komiteen vil peke på at det er viktig at innsatsen overfor personer med psykiske lidelser forsterkes for å følge opp opptrappingsplanen for psykisk helse. Komiteen har merket seg at tilskuddet til arbeidsmarkedstiltak for personer med psykiske lidelser er økt med 12 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at arbeid og sysselsettings tiltak er en viktig del av opptrappingsplanen. Flertallet er glad for at ulike tiltak er satt i gang, eller vil bli iverksatt. Flertallet viser til at det er en økning fra 1998 til 1999 på 555 mennesker med psykiske

lidelser som mottok tiltak fra Aetat. Dette svarer til en økning på 6 pst.

Flertallet viser til at Arbeids og administrasjonsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2000-2001) har vurdert sosialkomiteens forslag i Innst. S. nr. 222 (1999-2000) om å gjøre ordningen med lønnstilskudd for å kompensere for tidvis redusert arbeidsevne permanent, men foreslår at denne fortsatt skal være forsøk til man har fått mer kunnskap og erfaring om feltet.

Flertallet viser videre til at arbeidsmarkedsbedriftene er blitt flinkere til å utvikle sitt kvalifiserings tilbud for å bli interessante kvalifiseringsarenaer for personer med yrkeshemninger.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det særlig har vært en økning av yrkeshemmede som har sykepenges og sterkest økning i gruppen 30 til 59 år.

Dette tyder på at flere personer med svak helse har problem med å bli værende i arbeid.

St.meld. nr. 50 (1998-1999) Utjæmningsmeldinga viser at personer med langvarige helseplager og lav formell kompetanse, har problemer med å få og beholde et arbeid. Samtidig vet vi at funksjonshemmede som gruppe har lavere utdanning enn befolkningen for øvrig. Forsker Lars Grue i Nova har konkludert med at funksjonshemmede har større mulighet til å lykkes på arbeidsmarkedet dersom de gjennomfører høyere utdanning med varighet utover tre år. Utdanning kompenseres for funksjonshemmingen. Derfor blir det viktig både å lette adgangen til høyere utdanning, sørge for tilrettelegging av undervisning, hjelpemidler og fysiske omgivelser og tilrettelegging av eksamen. Videre må tiltak for yrkeshemmede ha mye sterkere vektlegging på utdanning som kvalifiserer opp til et høyere nivå.

Dette medlem viser til at Regjeringen går inn for å slå sammen alle postene for ulike tiltak.

Dette medlem viser til merknad under kap. 1591.

Dette medlem viser til at Regjeringen har foretatt en gjennomgang av støttesatsene til de ulike tiltakene og at departementet ikke har funnet grunnlag for økning. Arbeidssamvirkenes landsforening har i brev til komiteen av 2. november 2000 påpekt at det ikke er gitt full kompensasjon for lønns- og prisutviklingen de senere årene. De anslår behovet for en økning i tilskuddene til ASV og PV til å være 6 pst. Dette medlem ber om at dette rettes opp i budsjett for 2002.

Dette medlem ber Regjeringen redegjøre for disse tiltakenes rolle og behov for flere plasser i gjennomføringen av handlingsplan for psykisk helse og handlingsplan for funksjonshemmede, og legge forslag i tråd med dette i budsjett for 2002.

2.2.31 Kap. 1593 Aetats salg av arbeidsmarkedstjenester

Det foreslås bevilget kr 301 550 000.

Komiteen støtter Regjeringen bevilgningsforslag.

Komiteen viser til behandlingen av Ot.prp. 70 (1998-1999), jf. Innst O. nr. 34 (1998-1999) hvor det ble forutsatt at alle betalingstjenester skulle organisere-

res gjennom et eget aksjeselskap for å sikre en prissetting av tjenestene som sikret like konkurransevilkår med andre vikarbyråer. Komiteen vil understreke at det er særdeles viktig når det etableres betalingstjenester knyttet til en hovedtjeneste som er finansiert over statsbudsjettet i offentlig regi, at prissettingen og organisasjonformen ikke legger grunnlag for krysssubsidi-ering og uklare konkurranseforhold.

Komiteen vil understreke at gratistjenestene fra Aetat er de absolutt vesentligste tjenestene for etaten. Dette gjelder særlig kvalifiseringsarbeidet for vanskeligstilte i arbeidsmarkedet.

Komiteen viser til at konkurranseproblemene blir særlig store når de knyttes opp til gratistjenester slik som internett tjenesten til Aetat. Komiteen viser til at statsråden i brev til Høyres stortingsgruppe også understreket dette og derfor har instruert Aetat i at det ikke skal knyttets betalingstjenester opp mot internett-sidene til Aetat. Komiteen er enig i dette.

Komiteen vil understreke at det er behov for en gjennomslutthet i prissettingspolitikken slik at det er åpenbart at krysssubsidi-ering ikke forekommer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, viser til at departementet foreslår å fortsette den midlertidige tillatelsen som ble gitt av stortings-flertallet til å tilby betalingstjenester direkte fra Aetat til sluttbrukere, for budsjettet 2001.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil peke på at den skisserte organisasjonsløsningen i St.prp. nr. 1 (2000-2001) skaper mange uklare områder hvor krysssubsidi-ering kan forekomme.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, viser til Innst. O. nr. 34 (1999-2000) og til behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett for 2000. I denne forbindelse ble Aetat fra 1. juli 2000 gitt adgang til å starte opp med salg av arbeidsmarkedstjenester mot betaling, herunder utleie av arbeidskraft. Samtidig ble Regjeringen bedt om å legge fram for Stortinget en endelig organisering av tjenestene i statsbudsjettet for 2001.

Flertallet viser til at dagens organisering medfører behov for å se nærmere på konkurransemessige og habilitetsmessige forhold i etaten. I dag tilbyr arbeidsmarkedsetaten både formidlingstjenester og tjenester mot betaling på lik linje med private utleieselskaper samtidig som Arbeidsdirektoratet fungerer som kontrollør av bestemmelsene om utleie og privat arbeidsformidling. Flertallet vil påpeke at krysssubsidi-ering er et nærliggende problem når samme person kan tilby både betalingstjenester og tradisjonelle gratis tjenester fra Aetat. Flertallet mener det er behov for en vurdering av organiseringen for å sikre like konkurransevilkår og for å unngå krysssubsidi-ering og habilitetsproblemer. Flertallet mener bl.a. Konkurransetilsynet

bør gjøre en slik vurdering. Hvem som er best egnet til å være klageinstans ved tvister bør også vurderes.

Flertallet er kjent med at det på bakgrunn av de avdekkede uregelmessigheter i registrering av formidlinger foretas en gjennomgang av hele Arbeidsmarkedsetaten. Flertallet mener derfor det er naturlig å komme tilbake til endelig organisering i egen sak våren 2001 eller i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2001. Inntil en varig organisering er på plass forutsetter flertallet at det etableres best mulige rutiner og systemer for saksbehandling, prising og regnskapsføring.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er kjent med at departementet vil be Konkurransetilsynet føre et særskilt tilsyn med markedet for arbeidsutleie og formidling. Disse medlemmer er enig i dette.

Disse medlemmer vil peke på at et statlig salg av arbeidsmarkedstjenester mot betaling gjennom et selvstendig aksjeselskap vil gjøre det svært krevende å realisere de arbeidsmarkedspolitiske gevinster som har utgjort både det faglige og politiske grunnlaget for et statlig engasjement på området. Etter disse medlemmers mening vil en alternativ modell, hvor det ble etablert et selskap som i stor grad kjøpte tjenester fra Aetat samtidig som Aetat ble gitt styringsmessig innflytelse overfor selskapet, på den annen side være juridisk uryddig i forhold til styringen av aksjeselskapet og det forretningsmessige forholdet mellom selskap og etat. Disse medlemmer mener derfor at en organisering av bedriftstjenester i regi av Aetat synes mest hensiktsmessig.

Disse medlemmer legger til grunn at produksjon, markedsføring og salg av bedriftstjenester fra Aetat skal utføres av egne enheter i etaten og at ansatte som jobber med bedriftstjenester ikke vil delta i produksjonen av etatens vederlagsfrie tjenester. Disse medlemmer vil peke på at dette vil gi et klart skille mellom etatens vederlagsfrie tjenester og bedriftstjenester og således bidra til at en unngår en ressursmessig vridning internt i etaten mot betalingsbaserte tjenester. Videre vil en slik løsning medføre at potensielle problemer knyttet til krysssubsidi-ering reduseres vesentlig. Disse medlemmer forutsetter at departementet følger den etablerte løsningen nøye for å sikre at de konkurranserettslige vilkårene oppfylles.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil understreke at de primært mener at Aetat ikke bør drive med betalingstjenester, fordi dette skaper konkurransemessige ulikheter, og at for å skape en ordentlig organisering som demper ned konkurranse ulikhetsproblemene, vil den opprinnelige arbeidsmarkedspolitiske begrunnelsen for at staten skal drive betalingstjenester i liten grad kunne oppfylles.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til egne merknader under 2.2.27 Generelle merknader og til merknader i Innst. S. nr. 34 (1999-2000)

3. RAMMEOMRÅDE 7 DAGPENGER M.V.

Nedenfor følger en oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 6. 90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1
Utgifter i hele kroner			
<i>Folketrygden</i>			
2540		Stønad under arbeidsløyse til fiskere og fangstmenn	45 000 000
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	45 000 000
2541		Dagpenger	6 519 000 000
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	6 519 000 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v. (jf. kap. 5704)	280 000 000
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v., <i>overslagsbevilgning</i>	280 000 000
2543		Ytelser til yrkesrettet attføring	5 977 000 000
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 637 000 000
	71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 340 000 000
		Sum utgifter rammeområde 7	12 821 000 000

Inntekter i hele kroner

<i>Folketrygden</i>			
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v. (jf. kap. 2542)	50 000 000
	2	Dividende	50 000 000
5705		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs, dagpenger	18 000 000
	1	Refusjon dagpenger	18 000 000
		Sum inntekter rammeområde 7	68 000 000
		Netto rammeområde 7	12 753 000 000

3.1 Komiteens merknader

Komiteen har ved Stortingets vedtak av 19. oktober 2000 fått tildelt kapitler under rammeområde 7 Folketrygden, jf. Innst. S. nr. 2 (2000-2001)). Ved Stortingets vedtak av 28. november 2000 er netto utgiftsramme for rammeområde 7 fastsatt til kr 12 753 000 000, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001), hvilket er i overensstemmelse med Regjeringens forslag.

Komiteen har ingen ytterligere merknader vedrørende kapitlene under rammeområde 7, og slutter seg til Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2000-2001).

4. FORSLAG FRA MINDRETALL**4.1 Forslag til vedtak under rammeområde 6****Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:***Forslag 1*

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
500		Kommunal- og regionaldepartementet (jf. kap. 3500)		
	1	Driftsutgifter	166 800 000	
	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	21 400 000	
	22	KOSTRA-rapporteringssystem for kommunene og fylkeskommunene	15 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 600 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
502		Valguttgifter		
	1	Driftsutgifter	90 300 000	
	60	Refusjon til kommuner	18 600 000	
520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)		
	1	Driftsutgifter	279 833 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	1 191 800 000	
521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521)		
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	2 016 986 000	
	62	Kommunale innvandrertiltak	12 072 000	
	70	Analyse av ressursbruk	1 600 000	
	71	Kunnskapsutvikling	17 300 000	
	72	Tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i>	17 000 000	
	73	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	21 000 000	
	74	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	1 300 000	
522		Senter mot etnisk diskriminering (jf. kap. 3522)		
	1	Driftsutgifter	5 600 000	
523		Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene		
	1	Driftsutgifter	3 350 000	
526		Nasjonale minoriteter		
	70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	2 600 000	
530		Arbeidstilsynet (jf. kap. 3530)		
	1	Driftsutgifter	245 800 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 700 000	
531		Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 3531)		
	1	Driftsutgifter	56 400 000	
	21	Oppdrag	6 300 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 600 000	
532		Produktregisteret (jf. kap. 3532)		
	1	Driftsutgifter	10 300 000	
533		Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern (jf. kap. 3533)		
	1	Driftsutgifter	61 800 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	700 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	750 000	
	70	Tilskudd til Norsk Brannvern Forening	500 000	
534		Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m.		
	1	Driftsutgifter	9 500 000	
535		Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 3535)		
	1	Driftsutgifter	25 400 000	
536		Arbeidsmiljøtiltak		
	21	Forsknings- og utredningsoppdrag m.m., <i>kan overføres</i>	11 500 000	
	51	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	5 100 000	
	70	Tilskudd til forskning og informasjon	3 800 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
537		Produkt- og Elektrisitetstilsynet (jf. kap. 3537)		
	1	Driftsutgifter	52 600 000	
538		Tilskudd til Norsk Elektroteknisk Komité		
	70	Grunnbevilgning	2 600 000	
540		Sametinget		
	50	Sametinget	106 900 000	
541		Tilskudd til samiske formål		
	70	Tilskudd til samiske formål	3 430 000	
550		Lokal næringsutvikling		
	60	Tilskudd til utkantkommuner, <i>kan overføres</i>	18 000 000	
	61	Kommunale næringsfond	93 140 000	
	63	Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	154 000 000	
551		Regional næringsutvikling i fylker og kommuner		
	51	Tilrettelegging for næringsutvikling, fond, <i>kan nyttes under kap. 2425 post 51</i>	248 000 000	
	55	Etablererstipend, fond	120 000 000	
	57	Tilskudd til INTERREG, inkl. pilotprosjekter, fond	77 000 000	
	58	Regionale samordningstiltak, fond	61 500 000	
552		Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling		
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon, m.v.	8 000 000	
	53	Programmer for kompetanseutvikling, fond	90 000 000	
	54	Program for vannforsyning, fond	40 000 000	
	56	Omstilling og nyskaping, fond	79 000 000	
	70	SIVA - utviklingsarbeid, inkubatorprogram, m.v.	32 000 000	
	71	Næringshager	26 000 000	
580		Bostøtte		
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	1 757 300 000	
581		Bolig- og bomiljøtiltak		
	60	Handlingsprogram for Oslo indre øst	50 000 000	
	71	Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet, <i>kan overføres</i>	97 000 000	
	73	Tilskudd til opplysning, informasjon m.m.	9 000 000	
	75	Boligtilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger, <i>kan overføres</i>	531 000 000	
	77	Ny post	60 000 000	
	78	Tilskudd til utvikling av bomiljø, boligforvaltning og boligpolitikk, <i>kan overføres</i>	37 000 000	
	79	Tilskudd til radonforebyggende tiltak i boliger, <i>kan overføres</i> .	6 500 000	
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser		
	60	Oppstartingsstilskudd, <i>kan overføres</i>	1 582 000 000	
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag	708 000 000	
587		Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 3587)		
	1	Driftsutgifter	27 600 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
1590		Aetat (jf. kap. 4590)		
	1	Driftsutgifter	1 545 605 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 444 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	210 881 000	
1591		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 4591)		
	21	Evaluering, utviklingstiltak m.v., <i>kan overføres</i>	20 460 000	
	70	Arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 60</i>	1 166 561 000	
1592		Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede		
	70	Arbeidsmarkedstiltak, drift, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1591 post 70</i>	2 576 249 000	
	73	Arbeidsmarkedstiltak, investeringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	38 681 000	
1593		Aetats salg av arbeidsmarkedstjenester (jf. kap. 4593)		
	1	Driftsutgifter	278 400 000	
2412		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615)		
	1	Driftsutgifter	222 150 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
	72	Rentestøtte	74 000 000	
		Totale utgifter		<u>16 548 492 000</u>
Inntekter				
3520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520)		
	2	Gebyr nødvisum	87 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	674 187 000	
3521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 521)		
	1	Tilbakevending for flyktninger	47 000 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	54 500 000	
3530		Arbeidstilsynet (jf. kap. 530)		
	1	Diverse inntekter	2 000 000	
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	3 700 000	
	5	Tvangsmulkt	1 000 000	
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	12 300 000	
3531		Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 531)		
	1	Inntekter av laboratorievirksomhet	1 200 000	
	2	Informasjon, kurs og tjenesteyting	1 100 000	
	3	Oppdrag	6 400 000	
3533		Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern (jf. kap. 533)		
	2	Gebyrer	43 700 000	
3535		Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 535)		
	1	Diverse inntekter	300 000	
	3	Oppdragsforskning	16 200 000	
3537		Produkt- og Elektrisitetsstilsynet (jf. kap. 537)		
	1	Gebyrer	46 400 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3587		Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 587)		
	4	Gebyrer, godkjenningsordning for foretak for ansvarsrett	11 275 000	
4590		Aetat (jf. kap. 1590)		
	4	Salgsinntekter m.m.	333 000	
	80	Innfordret misbruk av dagpenger	30 000 000	
	81	Innfordret feilutbetalte attføringsytelser	10 000 000	
4591		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 1591)		
	2	Opplæringstjenester	1 660 000	
4593		Aetats salg av arbeidsmarkedstjenester (jf. kap. 1593)		
	1	Driftsinntekter	278 400 000	
	2	Utbytte	12 000 000	
5312		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)		
	1	Gebyrer	28 724 000	
	4	Tilkjente saksomkostninger	100 000	
	9	Salg av datatjenester	1 500 000	
	10	Husleie, tjenesteboliger	60 000	
5326		SIVA (jf. kap. 2426)		
	71	Låneprovisjon	2 150 000	
5613		Renter fra SIVA		
	80	Renter	54 925 000	
5615		Renter fra Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)		
	80	Renter	5 995 000 000	
		Totale inntekter		<u>7 336 201 000</u>

II

Fullmakt om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2001 kan inngå avtaler om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger med varighet utover 2001. Dersom behovet for mottaksplasser for asylsøkere og flyktninger blir større enn antatt i budsjettet for 2001, samtykker Stortinget i at Kommunal- og regionaldepartementet kan øke antall plasser i statlige mottak innenfor gjeldende rammer for etablering og drift av det statlige mottaksapparatet, selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov under kap. 520, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak.

III

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2001 kan overskride bevilgningen under:

1. kap. 530 Arbeidstilsynet, post 1 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3530 Arbeidstil-

synet, post 1 Diverse inntekter, post 6 Refusjoner og post 7 Byggesaksbehandling, gebyrer.

2. kap. 531 Statens arbeidsmiljøinstitutt, post 1 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3531 Statens arbeidsmiljøinstitutt, post 1 Inntekter av laboratorievirksomhet og post 2 Informasjon, kurs og tjenesteyting.
3. kap. 531 Statens arbeidsmiljøinstitutt, post 21 Oppdrag, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3531 Statens arbeidsmiljøinstitutt, post 3 Oppdrag.
4. kap. 533 Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern, post 1 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3533, post 6 Refusjoner.
5. kap. 535 Arbeidsforskningsinstituttet, post 1 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3535 Arbeidsforskningsinstituttet, post 1 Diverse inntekter og post 3 Oppdragsforskning.
6. Kap. 587 Statens bygningstekniske etat, post 1 Driftsutgifter, mot en tilsvarende merinntekt under kap. 3587 Statens bygningstekniske etat, post 4 Gebyrer, godkjenningsordning for foretak for ansvarsrett.
7. Kap. 2412 Den Norske Stats Husbank, post 1

Driftsutgifter, mot en tilsvarende merinntekt under kap. 5312 Den Norske Stats Husbank, post 1 Gebyrer.

IV

Omdisponeringsfullmakt i forbindelse med forsøk med regionale utviklingsprogram

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i forbindelse med forsøket med videreutvikling av regionale utviklingsprogram i Hedmark og Oppland fylkeskommuner får adgang til å omdisponere mellom følgende bevilgninger:

1. kap. 550 Lokal næringsutvikling, post 61 Kommunale næringsfond.
2. kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner, post 51 Tilrettelegging for næringsutvikling, fond, *kan nyttes under kap. 2425 post 51.*
3. kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner, post 55 Etablererstipend, fond.
4. kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner, post 58 Regionale samordningstiltak, fond.
5. kap. 2425 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond og fylkeskommunene, post 51 Distriktsutviklingstilskudd, fond, *kan nyttes under kap. 551 post 51.*

V

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2001 kan:

1. gi tilsagn utover gitt bevilgning for inntil 42,75 mill. kroner på kap. 581, post 71 Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet.
2. gi tilsagn utover gitt bevilgning for inntil 160,25 mill. kroner på kap. 581, post 75 Boligtilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger.
3. gi tilsagn utover gitt bevilgning for inntil 1 209,0 mill. kroner på kap. 586, post 60 Oppstartingsstilskudd.

VI

Bostøtte

Stortinget samtykker i at Regjeringen avvikler overgangsordningen som ble vedtatt av Stortinget 19. juni 1997, som følge av samordningen mellom botilskuddsordningen fra Sosial- og helsedepartementet og bostøtten fra Kommunal- og regionaldepartementet, med virkning fra og med 2001.

VII

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2001 kan:

1. gi tilsagn for inntil 357,376 mill. kroner utover gitt bevilgning under kap. 1591 post 70.
2. gi tilsagn for inntil 900,061 mill. kroner utover gitt

bevilgning under kap. 1592 post 70.

Fullmakten skal nyttes for å sikre gjennomføringen av tiltaksaktiviteten i 2001, samt tiltaksaktivitet i begynnelsen av 2002, jf. omtale under kap. 1591 og kap. 1592.

VIII

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet kan ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

4.2 Rammeuavhengige forslag

Forslag fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen i kommuneøkonomiproposisjonen for 2002 legge fram forslag om å kompensere kommunene Arendal, Fredrikstad, Hamar og Larvik for bortfall av basistilskudd for ytterligere 3 år.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen legge frem en gjennomgang av kompensasjon til kommunene for investeringene knyttet til Reform 97, med særlig vekt på de gjenstående tvistene med enkelte kommuner i forbindelse med kommuneøkonomiproposisjonen for 2002.

Forslag fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen igangsette en grundig gjennomgang av virkningene av endringene i inntektsystemet for kommunene. Resultatet av denne presenteres i kommuneøkonomiproposisjonen for 2002.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen i budsjett for 2002 fremme forslag til en overføring av midlene innen bostøtteordningen ved en gradvis avvikling av overgangsordningen og en tilsvarende opptrapping av boutgiftstaket.

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen senest i sin Distrikts- og regionalpolitiske redegjørelse våren 2001 klargjøre de langsiktige virkningene ESAs vedtak vil få for den differensierte arbeidsgiveravgifta og norsk distriktspolitikk. Stortinget ber Regjeringen forberede arbeidet

med en notifikasjon slik at geografisk differensiering og støttenivå i distriktspolitikken beholdes etter 2003.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag om en ordning som sikrer at inntekter fra statens utlån til boligbygging gjennom Husbanken tilbakeføres til Husbankens kunder gjennom lavere rentemargin til låntagere som er sikret gjennom Fondet mot husleietap eller tilsvarende ordninger. Inntekter utover dette disponeres til økning i tilskuddspostene under kap. 581.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen utarbeide en plan for utfasing over 3 år, av praksis med å bruke bistandsmidler til å finansiere opphold for flyktninger og asylsøkere i Norge.

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen etablere et statlig boliginvesteringsselskap med formål å etablere sosiale utleieboliger i samarbeid med kommuner, boligbyggelag eller andre allmenntilrette tiltak/stiftelser.

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen gjennom konsultasjonsordningen med Kommunenes Sentralforbund utarbeide en rekrutteringsmelding for kommunal sektor. Meldingen legges fram for Stortinget og danner grunnlag for konkret oppfølging i budsjett for 2002.

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen legge fram en sak om flytting av kontrollmyndighet med inn- og utleie av ansatte og privat arbeidsformidling fra Aetat til Arbeidstilsynet, og en nødvendig opptrapping av kontrollvirksomheten for å sikre at regelverket blir fulgt.

5. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonene og til det som er sagt foran, og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A. Rammeområde 6

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
500		Kommunal- og regionaldepartementet (jf. kap. 3500)		
	1	Driftsutgifter	156 000 000	
	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	21 400 000	
	22	KOSTRA-rapporteringssystem for kommunene og fylkeskommunene	15 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 600 000	
502		Valgutgifter		
	1	Driftsutgifter	90 300 000	
	60	Refusjon til kommuner	18 600 000	
520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)		
	1	Driftsutgifter	270 233 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	1 191 800 000	
521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521)		
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	2 016 986 000	
	62	Kommunale innvandrertiltak	12 072 000	
	70	Analyse av ressursbruk	1 600 000	
	71	Kunnskapsutvikling	17 300 000	
	72	Tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i>	17 000 000	
	73	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	21 000 000	
	74	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	1 300 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
522		Senter mot etnisk diskriminering (jf. kap. 3522)		
	1	Driftsutgifter	<u>5 600 000</u>	
523		Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene		
	1	Driftsutgifter	<u>3 350 000</u>	
524		Utlendingsnemnda		
	1	Driftsutgifter	<u>55 300 000</u>	
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	<u>43 809 000</u>	
526		Nasjonale minoriteter		
	70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	<u>2 600 000</u>	
530		Arbeidstilsynet (jf. kap. 3530)		
	1	Driftsutgifter	<u>245 800 000</u>	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>3 700 000</u>	
531		Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 3531)		
	1	Driftsutgifter	<u>56 400 000</u>	
	21	Oppdrag	<u>6 300 000</u>	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>2 600 000</u>	
532		Produktregisteret (jf. kap. 3532)		
	1	Driftsutgifter	<u>10 300 000</u>	
533		Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern (jf. kap. 3533)		
	1	Driftsutgifter	<u>61 800 000</u>	
	21	Spesielle driftsutgifter	<u>700 000</u>	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>750 000</u>	
	70	Tilskudd til Norsk Brannvern Forening	<u>500 000</u>	
534		Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m.		
	1	Driftsutgifter	<u>9 500 000</u>	
535		Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 3535)		
	1	Driftsutgifter	<u>25 400 000</u>	
536		Arbeidsmiljøtiltak		
	21	Forsknings- og utredningsoppdrag m.m., <i>kan overføres</i> ..	<u>11 500 000</u>	
	51	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	<u>5 100 000</u>	
	70	Tilskudd til forskning og informasjon	<u>3 800 000</u>	
537		Produkt- og Elektrisitetstilsynet (jf. kap. 3537)		
	1	Driftsutgifter	<u>52 600 000</u>	
538		Tilskudd til Norsk Elektroteknisk Komité		
	70	Grunnbevilgning	<u>2 600 000</u>	
540		Sametinget		
	50	Sametinget	<u>106 900 000</u>	
541		Tilskudd til samiske formål		
	70	Tilskudd til samiske formål	<u>3 430 000</u>	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
550		Lokal næringsutvikling		
	60	Tilskudd til utkantkommuner, <i>kan overføres</i>	18 000 000	
	61	Kommunale næringsfond	93 140 000	
	63	Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	154 000 000	
551		Regional næringsutvikling i fylker og kommuner		
	51	Tilrettelegging for næringsutvikling, fond, <i>kan nyttes under kap. 2425 post 51</i>	248 000 000	
	55	Etablererstipend, fond	120 000 000	
	57	Tilskudd til INTERREG, inkl. pilotprosjekter, fond	77 000 000	
	58	Regionale samordningstiltak, fond	61 500 000	
552		Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling		
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon, m.v.	8 000 000	
	53	Programmer for kompetanseutvikling, fond	90 000 000	
	54	Program for vannforsyning, fond	40 000 000	
	56	Omstilling og nyskaping, fond	79 000 000	
	70	SIVA - utviklingsarbeid, inkubatorprogram, m.v.	32 000 000	
	71	Næringshager	26 000 000	
580		Bostøtte		
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	1 737 000 000	
581		Bolig- og bomiljøtiltak		
	60	Handlingsprogram for Oslo indre øst	50 000 000	
	71	Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet, <i>kan overføres</i> ..	97 000 000	
	73	Tilskudd til opplysning, informasjon m.m.	9 000 000	
	75	Boligtilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger, <i>kan overføres</i>	591 000 000	
	78	Tilskudd til utvikling av bomiljø, boligforvaltning og boligpolitikk, <i>kan overføres</i>	37 000 000	
	79	Tilskudd til radonforebyggende tiltak i boliger, <i>kan overføres</i>	6 500 000	
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser		
	60	Oppstartingsstilskudd, <i>kan overføres</i>	1 582 000 000	
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag	708 000 000	
587		Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 3587)		
	1	Driftsutgifter	27 600 000	
1590		Aetat (jf. kap. 4590)		
	1	Driftsutgifter	1 545 605 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 444 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	210 881 000	
1591		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 4591)		
	21	Evaluerings-, utviklingstiltak m.v., <i>kan overføres</i>	20 460 000	
	70	Arbeidsmarkedstiltak, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 60</i>	1 166 561 000	
1592		Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede		
	70	Arbeidsmarkedstiltak, drift, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under kap.1591 post 70</i>	2 517 840 000	
	73	Arbeidsmarkedstiltak, investeringer, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 70</i>	38 681 000	
1593		Aetats salg av arbeidsmarkedstjenester (jf. kap. 4593)		
	1	Driftsutgifter	278 400 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2412		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615)		
	1	Driftsutgifter	222 150 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
	72	Rentestøtte	74 000 000	
		Totale utgifter		16 548 492 000
Inntekter				
3520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520)		
	2	Gebyr nødvisum	87 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	674 187 000	
3521		Bosetting av flykninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 521)		
	1	Tilbakevending for flykninger	47 000 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	54 500 000	
3530		Arbeidstilsynet (jf. kap. 530)		
	1	Diverse inntekter	2 000 000	
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	3 700 000	
	5	Tvangsmulkt	1 000 000	
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	12 300 000	
3531		Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 531)		
	1	Inntekter av laboratorievirksomhet	1 200 000	
	2	Informasjon, kurs og tjenesteyting	1 100 000	
	3	Oppdrag	6 400 000	
3533		Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern (jf. kap. 533)		
	2	Gebyrer	43 700 000	
3535		Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 535)		
	1	Diverse inntekter	300 000	
	3	Oppdragsforskning	16 200 000	
3537		Produkt- og Elektrisitetstilsynet (jf. kap. 537)		
	1	Gebyrer	46 400 000	
3587		Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 587)		
	4	Gebyrer, godkjenningsordning for foretak for ansvarsrett	11 275 000	
4590		Aetat (jf. kap. 1590)		
	4	Salgsinntekter m.m.	333 000	
	80	Innfordret misbruk av dagpenger	30 000 000	
	81	Innfordret feilutbetalte attføringsytelser	10 000 000	
4591		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 1591)		
	2	Opplæringstjenester	1 660 000	
4593		Aetats salg av arbeidsmarkedstjenester (jf. kap. 1593)		
	1	Driftsinntekter	278 400 000	
	2	Utbytte	12 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5312		Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)		
	1	Gebyrer	28 724 000	
	4	Tilkjente saksomkostninger	100 000	
	9	Salg av datatjenester	1 500 000	
	10	Husleie, tjenesteboliger	60 000	
5326		SIVA (jf. kap. 2426)		
	71	Låneprovisjon	2 150 000	
5613		Renter fra SIVA		
	80	Renter	54 925 000	
5615		Renter fra Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412)		
	80	Renter	5 995 000 000	
		Totale inntekter		7 336 201 000

II

Fullmakt om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2001 kan inngå avtaler om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger med varighet utover 2001. Dersom behovet for mottaksplasser for asylsøkere og flyktninger blir større enn antatt i budsjettet for 2001, samtykker Stortinget i at Kommunal- og regionaldepartementet kan øke antall plasser i statlige mottak innenfor gjeldende rammer for etablering og drift av det statlige mottaksapparatet, selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov under kap. 520, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak.

III

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2001 kan overskride bevilgningen under:

1. kap. 530 Arbeidstilsynet, post 1 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3530 Arbeidstilsynet, post 1 Diverse inntekter, post 6 Refusjoner og post 7 Byggesaksbehandling, gebyrer.
2. kap. 531 Statens arbeidsmiljøinstitutt, post 1 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3531 Statens arbeidsmiljøinstitutt, post 1 Inntekter av laboratorievirksomhet og post 2 Informasjon, kurs og tjenesteyting.
3. kap. 531 Statens arbeidsmiljøinstitutt, post 21 Oppdrag, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3531 Statens arbeidsmiljøinstitutt, post 3 Oppdrag.
4. kap. 533 Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern, post 1 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3533, post 6 Refusjoner.
5. kap. 535 Arbeidsforskningsinstituttet, post 1 Driftsutgifter, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3535 Arbeidsforskningsinstituttet, post 1 Diverse inntekter og post 3 Oppdragsforskning.

6. Kap. 587 Statens bygningstekniske etat, post 1 Driftsutgifter, mot en tilsvarende merinntekt under kap. 3587 Statens bygningstekniske etat, post 4 Gebyrer, godkjenningsordning for foretak for ansvarsrett.
7. Kap. 2412 Den Norske Stats Husbank, post 1 Driftsutgifter, mot en tilsvarende merinntekt under kap. 5312 Den Norske Stats Husbank, post 1 Gebyrer.

IV

Omdisponeringsfullmakt i forbindelse med forsøk med regionale utviklingsprogram

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i forbindelse med forsøket med videreutvikling av regionale utviklingsprogram i Hedmark og Oppland fylkeskommuner får adgang til å omdisponere mellom følgende bevilgninger:

1. kap. 550 Lokal næringsutvikling, post 61 Kommunale næringsfond.
2. kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner, post 51 Tilrettelegging for næringsutvikling, fond, *kan nyttes under kap. 2425 post 51.*
3. kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner, post 55 Etablererstipend, fond.
4. kap. 551 Regional næringsutvikling i fylker og kommuner, post 58 Regionale samordningstiltak, fond.
5. kap. 2425 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond og fylkeskommunene, post 51 Distriktsutviklingstilskudd, fond, *kan nyttes under kap. 551 post 51.*

V

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2001 kan:

1. gi tilsagn utover gitt bevilgning for inntil 42,75 mill. kroner på kap. 581, post 71 Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet.
2. gi tilsagn utover gitt bevilgning for inntil 160,25 mill. kroner på kap. 581, post 75 Boligtilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger.
3. gi tilsagn utover gitt bevilgning for inntil 1 209,0 mill. kroner på kap. 586, post 60 Oppstartingsstilskudd.

VI

Bostøtte

Stortinget samtykker i at Regjeringen avvikler overgangsordningen som ble vedtatt av Stortinget 19. juni 1997, som følge av samordningen mellom botilskuddsordningen fra Sosial- og helsedepartementet og bostøtten fra Kommunal- og regionaldepartementet, med virkning fra og med 2001.

VII

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 2001 kan:

1. gi tilsagn for inntil 357,376 mill. kroner utover gitt bevilgning under kap. 1591 post 70.
2. gi tilsagn for inntil 900,061 mill. kroner utover gitt bevilgning under kap. 1592 post 70.

Fullmakten skal nyttes for å sikre gjennomføringen av tiltaksaktiviteten i 2001, samt tiltaksaktivitet i begynnelsen av 2002, jf. omtale under kap. 1591 og kap. 1592.

VIII

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet kan ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

Rammeuavhengige vedtak

IX

Stortinget ber Regjeringen vurdere et faglig grunnlag for innarbeiding/videreutvikling av kriteriene for rus og sosiale forhold for både kommuner og fylkeskommuner for innlemming i inntektssystemet fra 2002.

X

Stortinget ber Regjeringen utvide Arbeidskraftundersøkelsen slik at nødvendige og korrekte data om funksjonshemmede og arbeid blir en fast del av undersøkelsen.

B. Rammeområde 7

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
2540		Stønad under arbeidsløyse til fiskere og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	45 000 000	
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	6 519 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v. (jf. kap. 5704)		
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v., <i>overslagsbevilgning</i>	280 000 000	
2543		Ytelser til yrkesrettet attføring		
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 637 000 000	
	71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 340 000 000	
		Totale utgifter		12 821 000 000
Inntekter				
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v. (jf. kap. 2542)		
	2	Dividende	50 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
5705		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs, dagpenger		
	1	Refusjon dagpenger	18 000 000	
		Totale inntekter		68 000 000

Oslo, i kommunalkomiteen, den 30. november 2000

Berit Brørby,

leder og ordf. for kap. 500

Torbjørn Andersen,

ordf. for kap. 533, 537, 3533
og 3537

Helge Bjørnsen,

ordf. for kap. 532, 1590, 2426,
4590, 5326 og 5613

Odd Eriksen,

ordf. for kap. 540, 541 og 2543

Aud Gaundal,

ordf. for kap. 535, 2412, 3535,
5312 og 5615

Sverre J. Hoddevik,

ordf. for kap. 502, 534, 1591,
1593, 4591 og 4593

Einar Johansen,

ordf. for kap. 550, 551 og 552

Magnhild Meltveit Kleppa,

ordf. for kap. 521, 522, 523, 526,
531, 536, 538, 587, 2540, 3521,
3531 og 3587

Leif Lund,

ordf. for kap. 530 og 3530

Lodve Solholm,

ordf. for kap. 586, 2541,
2542, 5704 og 5705

Ruth Stenersen,

ordf. for kap. 520, 1592
og 3520

Anita Apelthun Sæle,

ordf. for kap. 524 og 580

Erna Solberg,

sekretær og ordf. for kap. 581

Vedlegg 1**Sammenligning av budsjettall, kapitler. Rammeområde 6**

Fremskrittspartiets og Høyres prinsipale forslag til disponering av rammeområde 6 (Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid), samt Regjeringens forslag. Bare kapitler med avvik fra Regjeringens forslag er med. Tall i 1 000 kr.

Kap.	Formål:	St. prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4 og 6	FrP	H
500	Kommunal- og regionaldepartementet (jf. kap. 3500)	199 000	181 000	184 000
520	Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)	1 462 633	1 124 633	1 455 633
521	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521)	2 106 458	1 679 458	2 106 458
522	Senter mot etnisk diskriminering (jf. kap. 3522)	5 600	1 120	5 600
523	Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene	3 350	670	3 350
524	Klagenemnd for utlendingssaker	100 109	0	0
526	Nasjonale minoriteter	2 600	0	2 600
530	Arbeidstilsynet (jf. kap. 3530)	250 700	220 700	203 700
531	Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 3531)	65 300	65 300	60 300
535	Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 3535)	25 400	19 400	20 400
536	Arbeidsmiljøtiltak	21 400	19 400	16 400
537	Produkt- og Elektrisitetsstilsynet (jf. kap. 3537)	52 600	52 600	47 600
540	Sametinget	106 900	53 900	96 900
541	Tilskudd til samiske formål	3 430	1 430	1 430
550	Lokal næringsutvikling	265 140	229 140	154 000
551	Regional næringsutvikling i fylker og kommuner	507 500	339 500	187 000
552	Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling	278 000	190 000	188 000
580	Bostøtte	1 577 000	1 667 000	1 737 000
581	Bolig- og bomiljøtiltak	794 300	794 300	694 300
587	Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 3587)	27 600	27 600	26 600
1590	Aetat (jf. kap. 4590)	1 777 930	870 930	1 499 930
1591	Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 4591)	1 187 021	505 021	751 021
1592	Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede	2 556 521	2 716 521	2 556 521
1593	Aetats salg av arbeidsmarkedstjenester (jf. kap. 4593)	278 400	69 600	278 400
2412	Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615)	301 550	231 550	261 550
	Sum utgifter	16 441 492	13 545 823	15 023 743
3520	Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520)	674 274	774 274	674 274
3521	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 521)	101 500	151 500	101 500
3535	Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 535)	16 500	22 500	16 500
4593	Aetats salg av arbeidsmarkedstjenester (jf. kap. 1593)	290 400	81 600	290 400
	Sum inntekter	7 336 201	7 283 401	7 336 201
	Sum netto	9 105 291	6 262 422	7 687 542
	Avvik fra vedtatt rammesum	- 107 000	- 2 949 869	- 1 524 749

Vedlegg 2**Sammenligning av budsjettall, kapitler. Rammeområde 7**

**Fremskrittspartiets prinsipale forslag til disponering av rammeområde 7 (Dagpenger m.v.),
samt Regjeringens forslag. Bare kapitler med avvik fra Regjeringens forslag er med.
Tall i 1 000 kr.**

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	FrP
2541		Dagpenger	6 519 000	5 519 000
				(-1 000 000)
	70	Dagpenger	6 519 000	5 519 000
				(-1 000 000)
		Sum utgifter rammeområde 7	12 821 000	11 821 000
				(-1 000 000)
		Sum inntekter rammeområde 7	68 000	68 000
				(0)
		Sum netto rammeområde 7	12 753 000	11 753 000
				(-1 000 000)
		Avvik fra rammevedtak	0	-1 000 000

Vedlegg 3

**Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til Senterpartiets stortingsgruppe,
datert 7. november 2000**

**Spørsmål nr. 8, fra Senterpartiets stortingsgruppe,
av 31.10, vedrørende Nasjonalbudsjettet 2001**

"Vi vil be om at fordelingsvirkningene for hver enkelt kommune og fylkeskommune blir vist av en bevilgning til gjeldssanering på 12 milliarder til primærkommunene og 3 milliarder til fylkeskommunene fordelt etter kriteriemodellen omtalt i vedlagte notat fra KS. Vi vil be om at det foretas utregninger etter begge metodene."

Svar:

Vedlagt er de beregningene det er bedt om. Beregningene er utført av Kommunal- og regionaldepartementet.

KS skriver i sitt notat:

"Vårt prinsipale syn er derfor fortsatt at den beste "modellen" er å gi kommuner og fylkeskommuner økte midler i form av frie inntekter (dvs. som skatt og rammetilskudd). Da vil den enkelte kommune stå fritt i bruken av midlene inn mot egen økonomi."

Regjeringen støtter KS' syn om det beste virkemiddelet for å styrke kommunesektorens økonomiske handlefrihet er en økning i de frie inntektene. Regjeringen vil vise til at det er foreslått en betydelig sterkere vekst i de frie inntektene i opplegget for neste år enn

det som har vært foreslått de foregående årene. Videre har Regjeringen lagt fram en flerårig plan for innlemming av øremerkede tilskudd i rammetilskuddet. For neste år foreslås det innlemmet øremerkede tilskudd tilsvarende om lag 1,1 mrd. kroner i rammetilskuddet.

"Kriteriemodellen" innebærer at de midlene som overføres til kommunesektoren fordeles etter kostnadsnøkkelen for utgiftsutjevningen, evt. deler av denne. Det er derfor i utgangspunktet lite som skiller denne modellen fra en tilsvarende økning i de frie inntektene. Hovedforskjellen består i at overføringen skal knyttes til en reduksjon av nettogjelden. Departementet vil vise til at en overføring på 15 mrd. kroner vil medføre at kommuner og fylkeskommuner vil ha en betydelig større økonomisk handlefrihet, og derfor i utgangspunktet trolig vil ønske å øke aktiviteten. Det er en forutsetning at det stilles krav til at overføringene benyttes til å nedbetale lån/bygge opp fond. Det må likevel forventes at aktivitetsnivået øker, blant annet fordi kommunene kan lånefinansiere en større andel av øvrige investeringer enn de ellers ville gjort. Departementet mener derfor at en overføring på 15 mrd. kroner knyttet til gjeldssanering vil kunne ha en betydelig effekt på aktivitetsnivået i kommunesektoren. Usikkerheten knyttet til et slikt tiltak vil også være svært stor.

Undervedlegg 1*Fylkesvis fordeling av 3 mrd. kr til fylkeskommunene*

Nr.	Fylkesnavn	Fordeling etter kostn.n. (1.000 kr)	Fordeling etter kostn.n. pr. innb. (1.000 kr)	Fordeling etter	Fordeling etter
				modifisert kost.n. (helse og skole)	modifisert kost.n. (helse og skole) pr. innb.
1	Østfold	159 586	643	167 209	674
2	Akershus	282 223	604	294 690	631
3	Oslo	303 048	597	310 001	611
4	Hedmark	132 496	708	129 412	692
5	Oppland	125 984	690	124 833	683
6	Buskerud	152 300	643	158 531	669
7	Vestfold	137 158	645	144 380	679
8	Telemark	111 994	679	114 693	695
9	Aust-Agder	72 705	712	72 583	710
10	Vest-Agder	107 495	690	109 370	702
11	Rogaland	245 486	658	253 677	680
12	Hordaland	294 117	676	296 013	680
14	Sogn og Fjordane	88 699	824	75 349	700
15	Møre og Romsdal	172 509	709	170 399	701
16	Sør-Trøndelag	174 943	666	174 994	666
17	Nord-Trøndelag	93 748	738	88 735	698
18	Nordland	182 542	763	165 691	693
19	Troms	108 017	715	100 389	664
20	Finnmark	54 951	742	49 051	662

Undervedlegg 2*Kommunevis fordeling av 12 mrd. kr til kommunene*

K.nr.	Kommunenavn	Fordeling etter kostn.n. (1.000 kr)	Fordeling etter kostn.n. pr. innb. (1.000 kr)	Modifisert	Modifisert
				kost.n. (helse og skole)	kost.n. (helse og skole) pr. innb.
0101	Halden	72 651	2 718	73 384	2 745
0104	Moss	66 131	2 483	66 758	2 507
0105	Sarpsborg	126 933	2 675	128 549	2 709
0106	Fredrikstad	179 070	2 643	181 533	2 679
0111	Hvaler	10 947	3 133	10 677	3 056
0118	Aremark	5 028	3 465	4 661	3 212
0119	Marker	10 278	3 114	9 996	3 029
0121	Rømskog	2 712	4 024	2 307	3 423
0122	Trøgstad	14 018	2 880	13 797	2 834
0123	Spydeberg	12 112	2 700	11 861	2 644
0124	Askim	34 328	2 539	34 438	2 547
0125	Eidsberg	27 322	2 816	27 318	2 815
0127	Skiptvet	9 250	2 946	8 952	2 851
0128	Rakkestad	20 612	2 913	20 499	2 897
0135	Råde	15 774	2 537	15 581	2 506
0136	Rygge	33 641	2 532	33 739	2 539
0137	Våler	10 640	2 621	10 364	2 553
0138	Hobøl	11 498	2 634	11 237	2 574
Østfold		662 946		665 652	

K.nr.	Kommunenavn	Fordeling etter	Fordeling etter	Modifisert	Modifisert
		kostn.n. (1.000 kr)	kostn.n. pr. innb. (1.000 kr)	kost.n. (helse og skole) (1.000 kr)	kost.n. (helse og skole) pr. innb.
0211	Vestby	28 479	2 410	28 494	2 412
0213	Ski	59 238	2 333	59 753	2 353
0214	Ås	32 711	2 411	32 794	2 417
0215	Frogn	30 857	2 379	30 910	2 383
0216	Nesodden	37 930	2 455	38 098	2 466
0217	Oppegård	51 907	2 261	52 302	2 279
0219	Bærum	247 519	2 439	251 095	2 474
0220	Asker	114 302	2 319	115 712	2 348
0221	Aurskog-Høland	33 460	2 664	33 555	2 671
0226	Sørum	30 742	2 534	30 793	2 538
0227	Fet	21 769	2 348	21 675	2 338
0228	Rælingen	32 250	2 225	32 326	2 230
0229	Enebakk	21 124	2 434	21 019	2 422
0230	Lørenskog	65 169	2 209	65 780	2 229
0231	Skedsmo	91 573	2 366	92 614	2 393
0233	Nittedal	42 279	2 268	42 518	2 281
0234	Gjerdrum	11 859	2 604	11 603	2 548
0235	Ullensaker	48 714	2 416	49 057	2 433
0236	Nes	42 903	2 634	43 152	2 649
0237	Eidsvoll	47 430	2 707	47 753	2 725
0238	Nannestad	24 567	2 740	24 518	2 734
0239	Hurdal	8 031	3 033	7 713	2 913
Akershus		1 124 812		1 133 234	
0301	Oslo	1 253 326	2 470	1 273 256	2 509
0402	Kongsvinger	45 698	2 634	45 992	2 651
0403	Hamar	71 016	2 675	71 722	2 702
0412	Ringsaker	86 506	2 736	87 464	2 766
0415	Løten	20 049	2 789	19 927	2 772
0417	Stange	47 590	2 654	47 915	2 673
0418	Nord-Odal	15 306	3 008	15 106	2 968
0419	Sør-Odal	20 418	2 778	20 301	2 762
0420	Eidskog	19 700	3 074	19 572	3 054
0423	Grue	17 264	3 172	17 096	3 142
0425	Åsnes	25 173	3 103	25 133	3 098
0426	Våler	11 812	2 907	11 555	2 844
0427	Elverum	48 004	2 660	48 336	2 678
0428	Trysil	22 598	3 197	22 517	3 185
0429	Åmot	13 893	3 173	13 670	3 122
0430	Stor-Elvdal	10 271	3 410	9 989	3 317
0432	Rendalen	7 924	3 511	7 604	3 369
0434	Engerdal	5 014	3 173	4 647	2 941
0436	Tolga	6 034	3 330	5 683	3 136
0437	Tynset	16 602	3 033	16 424	3 001
0438	Alvdal	7 576	3 134	7 251	3 000
0439	Follidal	5 639	3 109	5 282	2 912
0441	Os	6 806	3 168	6 468	3 011
Hedmark		530 892		529 656	
0501	Lillehammer	63 487	2 568	64 071	2 591
0502	Gjøvik	71 540	2 648	72 255	2 675

K.nr.	Kommunenavn	Fordeling etter	Fordeling etter	Modifisert	Modifisert
		kostn.n. (1.000 kr)	kostn.n. pr. innb. (1.000 kr)	kost.n. (helse og skole)	kost.n. (helse og skole) pr. innb.
0511	Dovre	8 597	3 016	8 289	2 907
0512	Lesja	7 897	3 429	7 576	3 290
0513	Skjåk	7 706	3 230	7 383	3 094
0514	Lom	7 583	2 954	7 257	2 827
0515	Vågå	11 197	2 933	10 931	2 863
0516	Nord-Fron	16 237	2 727	16 052	2 696
0517	Sel	17 543	2 797	17 379	2 771
0519	Sør-Fron	9 849	2 965	9 561	2 878
0520	Ringebu	15 147	3 187	14 945	3 145
0521	Øyer	13 595	2 798	13 367	2 751
0522	Gausdal	17 346	2 804	17 179	2 777
0528	Østre Toten	38 771	2 749	38 953	2 762
0529	Vestre Toten	34 606	2 649	34 720	2 657
0532	Jevnaker	16 735	2 792	16 559	2 762
0533	Lunner	21 780	2 636	21 686	2 624
0534	Gran	36 702	2 850	36 850	2 862
0536	Søndre Land	17 587	2 896	17 424	2 869
0538	Nordre Land	20 521	2 953	20 406	2 936
0540	Sør-Aurdal	11 371	3 355	11 107	3 278
0541	Etnedal	4 756	3 394	4 384	3 129
0542	Nord-Aurdal	18 991	2 895	18 851	2 874
0543	Vestre Slidre	6 958	3 049	6 622	2 902
0544	Øystre Slidre	9 609	3 140	9 317	3 045
0545	Vang	6 338	3 784	5 992	3 577
Oppland		512 446		509 116	
0602	Drammen	143 753	2 622	145 641	2 657
0604	Kongsberg	57 128	2 563	57 609	2 584
0605	Ringerike	74 521	2 669	75 284	2 697
0612	Hole	12 918	2 596	12 680	2 548
0615	Flå	4 000	3 630	3 617	3 282
0616	Nes	10 130	2 871	9 846	2 791
0617	Gol	13 017	2 965	12 780	2 911
0618	Hemsedal	5 576	2 848	5 218	2 665
0619	Ål	14 530	3 034	14 317	2 990
0620	Hol	13 556	2 920	13 328	2 871
0621	Sigdal	10 741	3 020	10 467	2 943
0622	Krødsherad	7 066	3 135	6 732	2 987
0623	Modum	34 735	2 809	34 851	2 818
0624	Øvre Eiker	41 083	2 728	41 302	2 743
0625	Nedre Eiker	52 071	2 540	52 469	2 559
0626	Lier	54 086	2 538	54 517	2 559
0627	Røyken	38 924	2 396	39 108	2 407
0628	Hurum	22 336	2 671	22 250	2 661
0631	Flesberg	7 708	3 094	7 385	2 965
0632	Rollag	5 554	3 722	5 195	3 482
0633	Nore og Uvdal	8 593	3 109	8 284	2 997
Buskerud		632 024		632 881	
0701	Borre	63 705	2 681	64 293	2 705
0702	Holmestrand	25 460	2 713	25 425	2 709

K.nr.	Kommunenavn	Fordeling etter	Fordeling etter	Modifisert	Modifisert
		kostn.n. (1.000 kr)	kostn.n. pr. innb. (1.000 kr)	kost.n. (helse og skole)	kost.n. (helse og skole) pr. innb.
0704	Tønsberg	94 075	2 710	95 156	2 741
0706	Sandefjord	105 740	2 689	107 011	2 722
0709	Larvik	109 649	2 715	110 983	2 748
0711	Svelvik	16 423	2 613	16 241	2 585
0713	Sande	20 150	2 731	20 029	2 715
0714	Hof	8 384	2 900	8 072	2 792
0716	Våle	12 367	2 931	12 119	2 873
0718	Ramnes	11 039	2 970	10 770	2 897
0719	Andebu	13 496	2 885	13 267	2 836
0720	Stokke	25 212	2 638	25 174	2 634
0722	Nøtterøy	51 644	2 635	52 035	2 655
0723	Tjøme	12 526	2 781	12 282	2 726
0728	Lardal	6 947	2 920	6 611	2 779
Vestfold		576 817		579 468	
0805	Porsgrunn	86 772	2 638	87 735	2 667
0806	Skien	129 765	2 617	131 426	2 650
0807	Notodden	34 716	2 829	34 832	2 838
0811	Siljan	6 320	2 785	5 974	2 633
0814	Bamble	36 889	2 608	37 040	2 619
0815	Kragerø	30 573	2 869	30 622	2 874
0817	Drangedal	12 796	3 065	12 555	3 007
0819	Nome	19 758	2 972	19 631	2 953
0821	Bø	13 737	2 767	13 512	2 722
0822	Sauherad	13 091	2 968	12 856	2 914
0826	Tinn	19 876	3 030	19 751	3 011
0827	Hjartdal	6 226	3 690	5 878	3 484
0828	Seljord	8 683	2 966	8 376	2 861
0829	Kviteseid	8 734	3 275	8 428	3 160
0830	Nissedal	4 997	3 453	4 630	3 199
0831	Fyresdal	4 647	3 435	4 274	3 159
0833	Tokke	7 859	3 136	7 538	3 008
0834	Vinje	12 225	3 160	11 976	3 095
Telemark		457 664		457 032	
0901	Risør	21 423	3 060	21 323	3 046
0904	Grimstad	46 132	2 589	46 434	2 606
0906	Arendal	105 759	2 681	107 030	2 713
0911	Gjerstad	8 205	3 270	7 889	3 144
0912	Vegårshei	5 953	3 239	5 601	3 047
0914	Tvedestrand	17 761	2 977	17 601	2 950
0919	Froland	13 092	2 911	12 856	2 859
0926	Lillesand	23 791	2 699	23 729	2 692
0928	Birkenes	12 123	2 826	11 872	2 767
0929	Åmli	6 286	3 376	5 940	3 190
0935	Iveland	3 956	3 507	3 572	3 167
0937	Evje og Hornnes	8 956	2 677	8 654	2 586
0938	Bygland	5 320	3 938	4 958	3 670
0940	Valle	5 091	3 538	4 725	3 284
0941	Bykle	2 925	3 370	2 524	2 908
Aust-Agder		286 774		284 709	

K.nr.	Kommunenavn	Fordeling etter	Fordeling etter	Modifisert	Modifisert
		kostn.n. (1.000 kr)	kostn.n. pr. innb. (1.000 kr)	kost.n. (helse og skole)	kost.n. (helse og skole) pr. innb.
1001	Kristiansand	187 058	2 584	189 651	2 620
1002	Mandal	36 367	2 731	36 510	2 742
1003	Farsund	26 224	2 723	26 202	2 721
1004	Flekkefjord	26 104	2 949	26 080	2 947
1014	Vennesla	32 019	2 637	32 091	2 643
1017	Songdalen	15 291	2 803	15 091	2 767
1018	Søgne	22 837	2 558	22 760	2 549
1021	Marnardal	7 879	3 584	7 558	3 439
1026	Åseral	3 680	4 191	3 291	3 748
1027	Audnedal	5 298	3 463	4 936	3 226
1029	Lindesnes	13 101	2 981	12 866	2 927
1032	Lyngdal	19 792	2 802	19 665	2 784
1034	Hægebostad	5 502	3 394	5 143	3 173
1037	Kvinesdal	16 616	2 992	16 437	2 960
1046	Sirdal	5 801	3 346	5 447	3 141
Vest-Agder		423 570		423 729	
1101	Eigersund	35 289	2 656	35 414	2 665
1102	Sandnes	129 756	2 448	131 418	2 480
1103	Stavanger	268 471	2 467	272 387	2 503
1106	Haugesund	82 125	2 705	83 012	2 734
1111	Sokndal	10 026	2 986	9 740	2 901
1112	Lund	9 239	2 984	8 941	2 888
1114	Bjerkreim	7 344	2 990	7 014	2 856
1119	Hå	35 360	2 540	35 487	2 549
1120	Klepp	32 948	2 389	33 035	2 396
1121	Time	34 165	2 566	34 272	2 574
1122	Gjesdal	23 456	2 632	23 389	2 625
1124	Sola	45 223	2 391	45 510	2 406
1127	Randaberg	20 527	2 340	20 413	2 327
1129	Forsand	4 117	4 044	3 736	3 670
1130	Strand	27 608	2 728	27 608	2 728
1133	Hjelmeland	9 120	3 309	8 819	3 200
1134	Suldal	12 445	3 078	12 198	3 017
1135	Sauda	14 108	2 777	13 889	2 733
1141	Finnøy	9 723	3 394	9 433	3 292
1142	Rennesøy	9 272	2 981	8 975	2 885
1144	Kvitsøy	1 972	3 771	1 556	2 975
1145	Bokn	2 829	3 600	2 427	3 087
1146	Tysvær	24 878	2 818	24 834	2 813
1149	Karmøy	97 263	2 631	98 396	2 661
1151	Utsira	1 535	5 998	1 112	4 343
1154	Vindafjord	14 567	3 005	14 355	2 961
Rogaland		963 368		967 370	
1201	Bergen	610 645	2 661	620 125	2 702
1211	Etne	11 203	2 860	10 936	2 792
1214	Ølen	10 054	3 059	9 769	2 972
1216	Sveio	14 732	3 187	14 523	3 141
1219	Bømlo	31 416	2 925	31 478	2 931
1221	Stord	39 532	2 449	39 726	2 461

K.nr.	Kommunenavn	Fordeling etter	Fordeling etter	Modifisert	Modifisert
		kostn.n. (1.000 kr)	kostn.n. pr. innb. (1.000 kr)	kost.n. (helse og skole)	kost.n. (helse og skole) pr. innb.
1222	Fitjar	8 086	2 702	7 769	2 596
1223	Tysnes	10 470	3 683	10 192	3 585
1224	Kvinnherad	40 238	3 049	40 443	3 065
1227	Jondal	4 272	3 712	3 893	3 382
1228	Odda	22 979	2 974	22 905	2 964
1231	Ullensvang	11 428	3 208	11 166	3 135
1232	Eidfjord	3 582	3 454	3 192	3 078
1233	Ulvik	4 356	3 565	3 979	3 256
1234	Granvin	3 962	3 795	3 578	3 427
1235	Voss	39 713	2 893	39 911	2 908
1238	Kvam	27 181	3 164	27 174	3 163
1241	Fusa	11 751	3 190	11 494	3 120
1242	Samnanger	7 180	3 146	6 848	3 001
1243	Os	34 958	2 516	35 078	2 524
1244	Austevoll	13 995	3 176	13 774	3 126
1245	Sund	14 536	2 817	14 324	2 776
1246	Fjell	45 226	2 488	45 512	2 504
1247	Askøy	48 303	2 449	48 640	2 466
1251	Vaksdal	13 426	3 203	13 195	3 148
1252	Modalen	1 756	4 960	1 336	3 774
1253	Osterøy	20 817	2 971	20 706	2 956
1256	Meland	14 542	2 717	14 330	2 677
1259	Øygarden	10 910	3 011	10 639	2 936
1260	Radøy	14 419	3 145	14 204	3 098
1263	Lindås	35 311	2 827	35 437	2 837
1264	Austrheim	7 629	3 019	7 304	2 890
1265	Fedje	2 611	3 829	2 205	3 233
1266	Masfjorden	6 257	3 527	5 911	3 332
Hordaland		1 197 475		1 201 695	
1401	Flora	29 950	2 668	29 988	2 671
1411	Gulen	8 837	3 550	8 532	3 428
1412	Solund	3 934	4 102	3 549	3 701
1413	Hyllestad	5 718	3 679	5 362	3 451
1416	Høyanger	14 258	3 049	14 042	3 002
1417	Vik	10 142	3 421	9 858	3 325
1418	Balestrand	5 517	3 646	5 158	3 409
1419	Leikanger	5 962	2 731	5 610	2 570
1420	Sogndal	16 980	2 547	16 808	2 521
1421	Aurland	6 028	3 289	5 678	3 098
1422	Lærdal	6 709	3 047	6 370	2 893
1424	Årdal	15 273	2 635	15 073	2 600
1426	Luster	15 957	3 190	15 768	3 152
1428	Askvoll	10 984	3 280	10 714	3 199
1429	Fjaler	9 901	3 340	9 613	3 243
1430	Gaular	9 559	3 312	9 265	3 210
1431	Jølster	9 312	3 149	9 015	3 049
1432	Førde	26 120	2 494	26 096	2 492
1433	Naustdal	8 265	3 021	7 951	2 906
1438	Bremanger	14 571	3 494	14 359	3 443
1439	Vågsøy	18 069	2 789	17 914	2 765

K.nr.	Kommunenavn	Fordeling etter	Fordeling etter	Modifisert	Modifisert
		kostn.n. (1.000 kr)	kostn.n. pr. innb. (1.000 kr)	kost.n. (helse og skole)	kost.n. (helse og skole) pr. innb.
1441	Selje	9 070	2 958	8 769	2 860
1443	Eid	15 921	2 755	15 731	2 722
1444	Hornindal	4 258	3 470	3 878	3 161
1445	Gloppen	17 527	3 038	17 364	3 010
1449	Stryn	20 078	3 012	19 956	2 994
Sogn og Fjordane		318 899		312 422	
1502	Molde	60 309	2 544	60 841	2 566
1503	Kristiansund	46 858	2 769	47 171	2 787
1504	Ålesund	98 300	2 530	99 450	2 560
1511	Vanylven	11 053	3 084	10 784	3 009
1514	Sande	9 830	3 190	9 541	3 097
1515	Herøy	22 555	2 688	22 473	2 679
1516	Ulstein	17 005	2 600	16 833	2 573
1517	Hareid	13 075	2 754	12 839	2 704
1519	Volda	22 652	2 722	22 571	2 712
1520	Ørsta	27 516	2 678	27 515	2 678
1523	Ørskog	6 149	2 962	5 801	2 794
1524	Norrdal	6 890	3 515	6 554	3 344
1525	Stranda	12 895	2 757	12 656	2 706
1526	Stordal	3 519	3 345	3 127	2 973
1528	Sykkylven	18 899	2 596	18 758	2 577
1529	Skodje	9 980	2 841	9 694	2 759
1531	Sula	19 083	2 699	18 945	2 680
1532	Giske	16 680	2 629	16 502	2 601
1534	Haram	24 994	2 849	24 952	2 844
1535	Vestnes	18 462	2 827	18 314	2 805
1539	Rauma	22 196	2 993	22 108	2 982
1543	Neset	10 982	3 339	10 712	3 257
1545	Midsund	6 223	3 146	5 875	2 970
1546	Sandøy	4 440	3 333	4 064	3 051
1547	Aukra	8 824	2 963	8 519	2 861
1548	Fræna	25 759	2 861	25 729	2 857
1551	Eide	8 966	2 808	8 663	2 713
1554	Averøy	16 199	2 995	16 013	2 961
1556	Frei	14 402	2 770	14 187	2 729
1557	Gjemnes	8 547	3 186	8 238	3 070
1560	Tingvoll	10 657	3 385	10 382	3 298
1563	Sunndal	19 620	2 663	19 490	2 645
1566	Surnadal	18 858	3 016	18 716	2 994
1567	Rindal	6 792	3 177	6 454	3 019
1569	Aure	9 077	3 263	8 776	3 155
1571	Halsa	6 405	3 543	6 061	3 352
1572	Tustna	3 711	3 564	3 322	3 191
1573	Smøla	7 769	3 194	7 447	3 062
Møre og Romsdal		676 131		670 080	
1601	Trondheim	369 379	2 481	374 937	2 519
1612	Hemne	11 809	2 731	11 553	2 672
1613	Snillfjord	4 336	3 967	3 957	3 621
1617	Hitra	14 338	3 551	14 122	3 497

K.nr.	Kommunenavn	Fordeling etter	Fordeling etter	Modifisert	Modifisert
		kostn.n. (1.000 kr)	kostn.n. pr. innb. (1.000 kr)	kost.n. (helse og skole)	kost.n. (helse og skole) pr. innb.
1620	Frøya	12 557	3 052	12 313	2 992
1621	Ørland	13 968	2 773	13 746	2 729
1622	Agdenes	6 388	3 583	6 043	3 389
1624	Rissa	19 279	2 965	19 144	2 944
1627	Bjugn	14 354	3 057	14 139	3 011
1630	Åfjord	10 931	3 212	10 661	3 133
1632	Roan	4 114	3 670	3 732	3 330
1633	Osen	4 321	3 619	3 942	3 302
1634	Oppdal	17 716	2 817	17 555	2 792
1635	Rennebu	9 300	3 444	9 003	3 334
1636	Meldal	12 630	3 165	12 387	3 104
1638	Orkdal	27 397	2 673	27 394	2 673
1640	Røros	16 163	2 915	15 977	2 881
1644	Holtålen	7 973	3 561	7 654	3 419
1648	Midtre Gauldal	18 156	3 142	18 003	3 115
1653	Melhus	35 691	2 710	35 822	2 720
1657	Skaun	16 364	2 801	16 181	2 769
1662	Klæbu	12 373	2 538	12 126	2 487
1663	Malvik	27 505	2 471	27 504	2 471
1664	Selbu	12 130	3 090	11 879	3 026
1665	Tydal	3 372	3 553	2 978	3 138
Sør-Trøndelag		702 543		702 752	
1702	Steinkjer	56 664	2 770	57 137	2 793
1703	Namsos	33 843	2 746	33 945	2 754
1711	Meråker	8 727	3 309	8 420	3 193
1714	Stjørdal	48 457	2 657	48 797	2 676
1717	Frosta	7 981	3 284	7 662	3 153
1718	Leksvik	10 966	3 122	10 696	3 046
1719	Levanger	48 784	2 788	49 129	2 807
1721	Verdal	36 618	2 684	36 765	2 695
1723	Mosvik	3 776	4 082	3 389	3 663
1724	Verran	8 998	3 292	8 696	3 182
1725	Namdalseid	6 228	3 402	5 881	3 212
1729	Inderøy	16 690	2 877	16 513	2 846
1736	Snåsa	7 595	3 168	7 269	3 033
1738	Lierne	5 622	3 593	5 265	3 364
1739	Røyrvik	2 315	3 891	1 904	3 201
1740	Namsskogan	3 739	3 780	3 351	3 388
1742	Grong	8 387	3 270	8 075	3 148
1743	Høylandet	4 907	3 676	4 539	3 400
1744	Overhalla	11 022	3 012	10 753	2 939
1748	Fosnes	3 293	4 147	2 898	3 649
1749	Flatanger	4 555	3 679	4 181	3 377
1750	Vikna	11 403	2 949	11 140	2 881
1751	Nærøy	17 002	3 176	16 830	3 144
1755	Leka	2 671	3 741	2 266	3 173
Nord-Trøndelag		370 243		365 498	
1804	Bodø	98 167	2 373	99 315	2 401
1805	Narvik	47 714	2 565	48 041	2 583

K.nr.	Kommunenavn	Fordeling etter	Fordeling etter	Modifisert	Modifisert
		kostn.n. (1.000 kr)	kostn.n. pr. innb. (1.000 kr)	kost.n. (helse og skole)	kost.n. (helse og skole) pr. innb.
1811	Bindal	7 070	3 681	6 737	3 507
1812	Sømna	6 993	3 305	6 658	3 147
1813	Brønnøy	22 457	3 021	22 373	3 010
1815	Vega	5 082	3 594	4 716	3 335
1816	Vevelstad	2 345	3 962	1 935	3 268
1818	Herøy	6 355	3 379	6 010	3 195
1820	Alstahaug	20 802	2 796	20 692	2 781
1822	Leirfjord	7 972	3 556	7 653	3 414
1824	Vefsn	37 032	2 732	37 185	2 744
1825	Grane	5 573	3 374	5 216	3 157
1826	Hattfjellidal	5 311	3 250	4 949	3 029
1827	Dønna	6 100	3 856	5 750	3 635
1828	Nesna	6 141	3 263	5 792	3 078
1832	Hemnes	14 518	3 096	14 305	3 051
1833	Rana	64 855	2 568	65 461	2 592
1834	Lurøy	8 105	3 847	7 789	3 697
1835	Træna	2 081	4 467	1 667	3 577
1836	Rødøy	6 656	4 240	6 316	4 023
1837	Meløy	21 360	3 143	21 259	3 128
1838	Gildeskål	8 875	3 775	8 571	3 646
1839	Beiarn	4 465	3 406	4 090	3 119
1840	Saltdal	15 503	3 172	15 306	3 132
1841	Fauske	25 618	2 660	25 586	2 656
1842	Skjerstad	4 863	4 429	4 493	4 092
1845	Sørfold	8 043	3 398	7 725	3 264
1848	Steigen	10 322	3 467	10 041	3 373
1849	Hamarøy	7 662	3 816	7 338	3 655
1850	Tysfjord	7 867	3 417	7 546	3 278
1851	Lødingen	7 938	3 212	7 618	3 083
1852	Tjeldsund	5 467	3 580	5 107	3 345
1853	Evenes	5 307	3 484	4 945	3 247
1854	Ballangen	9 207	3 318	8 908	3 210
1856	Røst	2 351	3 530	1 941	2 914
1857	Værøy	2 977	3 842	2 577	3 325
1859	Flakstad	5 476	3 477	5 117	3 249
1860	Vestvågøy	30 872	2 872	30 926	2 877
1865	Vågan	26 617	2 884	26 601	2 882
1866	Hadsel	23 944	2 878	23 885	2 870
1867	Bø	11 107	3 378	10 839	3 297
1868	Øksnes	13 969	2 936	13 747	2 889
1870	Sortland	26 228	2 842	26 206	2 839
1871	Andøy	16 921	2 946	16 748	2 916
1874	Moskenes	4 296	3 177	3 917	2 897
Nordland		688 587		679 599	
1901	Harstad	56 768	2 465	57 242	2 486
1902	Tromsø	140 204	2 371	142 035	2 401
1911	Kvæfjord	10 499	3 194	10 221	3 110
1913	Skånland	10 350	3 329	10 070	3 239
1915	Bjarkøy	2 943	4 889	2 542	4 223
1917	Ibestad	6 520	3 698	6 177	3 504

K.nr.	Kommunenavn	Fordeling etter	Fordeling etter	Modifisert	Modifisert
		kostn.n. (1.000 kr)	kostn.n. pr. innb. (1.000 kr)	kost.n. (helse og skole) (1.000 kr)	kost.n. (helse og skole) pr. innb.
1919	Gratangen	5 324	3 958	4 962	3 689
1920	Lavangen	4 383	4 167	4 006	3 808
1922	Bardu	10 345	2 660	10 065	2 588
1923	Salangen	7 319	3 120	6 989	2 979
1924	Målselv	18 988	2 692	18 848	2 672
1925	Sørreisa	9 802	2 976	9 512	2 888
1926	Dyrøy	5 170	3 867	4 806	3 594
1927	Tranøy	6 349	3 746	6 004	3 542
1928	Torsken	4 573	3 922	4 199	3 601
1929	Berg	4 534	4 081	4 159	3 744
1931	Lenvik	30 023	2 720	30 062	2 723
1933	Balsfjord	17 328	3 014	17 161	2 985
1936	Karlsøy	8 381	3 358	8 069	3 233
1938	Lyngen	10 772	3 340	10 498	3 255
1939	Storfjord	5 547	2 963	5 189	2 772
1940	Kåfjord	7 593	3 205	7 268	3 068
1941	Skjervøy	8 381	2 856	8 068	2 750
1942	Nordreisa	14 733	3 056	14 524	3 013
1943	Kvænangen	5 419	3 776	5 059	3 525
Troms		412 247		407 737	
2002	Vardø	7 970	2 946	7 651	2 828
2003	Vadsø	15 442	2 519	15 245	2 487
2004	Hammerfest	23 246	2 523	23 176	2 516
2011	Kautokeino	8 765	2 857	8 459	2 757
2012	Alta	45 000	2 673	45 284	2 690
2014	Loppa	5 700	3 997	5 344	3 747
2015	Hasvik	3 874	3 229	3 489	2 907
2017	Kvalsund	4 104	3 711	3 723	3 366
2018	Måsøy	5 062	3 427	4 696	3 179
2019	Nordkapp	9 975	2 836	9 688	2 755
2020	Porsanger	12 461	2 800	12 215	2 744
2021	Karasjok	8 143	2 807	7 827	2 698
2022	Lebesby	4 988	3 410	4 621	3 158
2023	Gamvik	4 106	3 188	3 725	2 892
2024	Berlevåg	4 415	3 572	4 038	3 267
2025	Deatnu-Tana	9 724	3 163	9 433	3 069
2027	Nesseby	4 277	4 432	3 898	4 039
2028	Båtsfjord	6 556	2 654	6 214	2 516
2030	Sør-Varanger	25 427	2 668	25 392	2 664
Finnmark		209 236		204 116	